

ŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > HODNOTÍCÍ KRITÉRIA > SUBJEKTIVNÍ HODNOCENÍ > ODBORNOST ČLENA HODNOTÍCÍ KOMISE > SDÍLENÍ INFORMACÍ MEZI ZADAVATELI > PPP PROJEKTY > EVROPSKÝ ÚŘAD PRO BOJ PROTI PODVODŮM (OLAF) > BEST VALUE APPROACH > VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ VZ (EX-POST KONTROLA) > TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB > SJEDNÁNÍ VÝHODY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > PLETICHY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > NÁHRADA ŠKODY > PRINCIPY 3E > TEORIE VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > ADMINISTRÁTOR VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > FINANČNÍ LIMITY > EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR > ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE > KRAJSKÝ SOUD > NEJvyšší správní soud > PŘÍPRAVNÁ FÁZE VZ PŘED VYHLÁŠENÍM (EX-ANTE KONTROLA) > MIMOŘÁDNĚ NÍZKÁ NABÍDKOVÁ CENA > DĚLENÍ PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > KVALIFIKAČNÍ KRITÉRIA > SUBJEKTIVNÍ HODNOCENÍ > ODBORNOST ČLENA HODNOTÍCÍ KOMISE > SDÍLENÍ INFORMACÍ MEZI ZADAVATELI > DOTACE EU > PPP PROJEKTY > EVROPSKÝ ÚŘAD PRO BOJ PROTI PODVODŮM (OLAF) > BEST VALUE APPROACH > VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ VZ (EX-POST KONTROLA) > TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB > SJEDNÁNÍ VÝHODY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > PLETICHY PŘI ZADÁNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY > NÁHRADA ŠKODY

2
2020

veřejné zakázky

ODBORNÝ DVOUMĚSÍČNÍK. PŘINÁŠÍ NOVINKY, JUDIKATURU, ANALÝZY A DISKUZÍ Z OBLASTI VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.

Konference
29. 9. 2020
se blíží

• Rozhovor
s Mojmírem
Florianem
(ÚOHS)

FÓRUM: PROFESIONÁLNÍ ZAKÁZKÁŘ

9 771803 672404

Hodnocení nabídek & svět JŘBU

Uvádíme tematickou **KONFERENCI** zaměřenou na problematiku institutů zákona o zadávání veřejných zakázek, která tu ještě nebyla! **Dva názorové tábory, dva pohledy, diskuze, konfrontace a hlasování.**

1. blok bude zaměřen na **hodnotící kritéria**. Nic nového, myslíte? Ale ano!

Role účastníků diskuzního panelu se vymění!

Budou představeny a diskutovány dvě případové studie, kde **navrhovatelé celého hodnotícího procesu budou zástupci kontrolního a metodického orgánu – David Raus (KS Brno) a Pavel Herman (MMR)**. Společně se pokusí navrhnout k předmětu veřejné zakázky:

- co hodnotit,
- jak hodnotit,
- reálně vyhodnotit nabídky
- **a ještě to zkusí obhájit.**

Před kým své návrhy budou obhajovat? Před dohledem reprezentovaným pány **Martinem Hadašem (MU)** a **Jaroslavem Lexou (ÚVO SK)**.

2. blok bude věnován rozboru situací, ve kterých se aplikuje **jednací řízení bez uveřejnění**, k němuž se v posledních letech významně vyvíjí rozhodovací praxe (oblast vendor-lock in, krajně naléhavý stav atd.).

Cílem konference bude detailní diskuze dvou táborů – 1. tábor navrhovatelů zadání konkrétních veřejných zakázek z řad kontrolních a metodických orgánů reprezentovaných jejich zástupci, kteří budou muset obstát před názory 2. tábora – dozorem, který tentokrát bude složen ze zadavatelů. Situace nebude jednoduchá ani pro jeden tábor. Doplnující otázky bude na obě strany ještě pokládat pan Vilém Podešva (ROWAN LEGAL).

Výsledek, zda navrhovatelé obstáli před kontrolou, budou určovat účastníci konference hlasováním.

A hlavně – budeme diskutovat se všemi, kteří se budou chtít zapojit.

29. 9. 2020

KDY? 29. 9. 2020, 9:00 – 15:30 hod (registrace účastníků od 8:15 hod)

KDE? Kongresové centrum České národní banky (Senovážné náměstí 30, Praha 1)

Cena: 3 500 Kč bez DPH/osoba, pro předplatitele časopisu Veřejné zakázky platí 10% sleva.

Cena zahrnuje podklady k prezentacím, dva coffee breaky a oběd.

Registrace účastníků: info@zakazky.eu

Vážení čtenáři,

v době, kdy píší tento úvodník, se Itálie dostala do celkové karantény. Snad v době, kdy budete číst tyto řádky, již bude po karanténě nejen v Itálii a „corona virus“ se vrátí domů. Zatím se viru podařilo změnit plány mnoha lidí a také vtrhl do oblasti veřejných zakázek v České republice, kde se projevil v podobě přesunu řady zajímavých konferencí do podzimního bloku, který bude velmi těsný.

Plány našeho časopisu pro uspořádání další odborné konference to naštěstí nezměnilo a prosím o zaznamenání data **29. 9. 2020** do vašich kalendářů. Konference se bude konat v Praze, v České národní bance, ve složení řečníků RAUS – HERMAN – LEXA – HADAŠ – PODEŠVA. Programově to však bude zcela **mimořádné – role se změnil!**

V prvním bloku bude téma „**hodnocení nabídek**“, kdy pánové RAUS a HERMAN budou navrhovat na zadaný předmět veřejné zakázky: 1. hodnotící kritéria, 2. metodu hodnocení a 3. vyhodnotí vzorové nabídky, které k předmětu následně dostanou. Své postupy, závěry zkusí **obhájit**.

Před kým? Před dozorem – pány Lexou a Hadašem. Kolega Podešva bude pokládat doplňující dotazy na obě strany s cílem zpřehlednit argumentaci obou táborů. Kdo rozhodne, zda navrhovatelé obstálí? **Vy – hlasováním na místě**.

Ve druhém bloku konference se budeme věnovat JŘBU – praktické příklady – opět dva názorové tábory a opět hlasování přítomných. Samozřejmě Vás necháme do diskuze vstoupit. Položit doplňující dotaz, námitku...

Doporučuji se registrovat na info@zakazky.eu co možná nejdříve. Minulá konference byla zcela vyprodaná a byl pořadník náhradníků.

A co najdete v tomto čísle? Máme praktické pohledy několika autorů na problematiku kvalifikace a jejího prokazování. Hlavním diskuzním tématem tohoto čísla je ve fóru názorů „kompetence zakázkářů“. Cítíme tuto oblast znalostí, dovedností a metodické podpory jako nerozvinutou, a tak jsme dali jednotlivým zainteresovaným stranám prostor se vyjádřit. V průběhu roku 2020 uspořádáme pracovní stůl se zadavateli, kde přizveme další zadavatele, dodavatele a také oslovíme politiky, aby se tato oblast začala posunovat a profesionalizovat.

S přáním pevného zdraví

JUDr. Michal Petřík
šéfredaktor
petrik@zakazky.eu

obsah

AKTUALITY

- Rozhovor: Mgr. Mojmír Florian 3
- Pořádání konferencí, seminářů či jiných akcí udržitelným způsobem je potvrzením odpovědného přístupu zadavatele 9
- Zadavatelé diskutovali na Zimní škole odpovědného veřejného zadávání 10
- Reforma ÚOHS – třeba či netřeba? 12
- MEET THE BUYER – vybrané praktické poznámky pro ty zadavatele, kteří by to chtěli zkusit 14

- Město Příbram – 1. město v České republice, které uskutečnilo akci „Meet The Buyer“ 15
- Meet the Buyer Jihomoravského kraje 16
- Dotazování dodavatelů – výsledky 2020 17

JUDIKATURA

- Pokuta za radary je pravomocná 19
- Předseda ÚOHS pravomocně zamítl návrh proti zakázce na mýtného auditora 24
- Správa silnic Středočeského kraje dostala pokutu za dělení zakázky na údržbu dopravního značení 25
- Správa železnic neprodloužila lhůtu po změně dokumentace, zaplatí pokutu 200 000 Kč 26
- Zlínský kraj v soutěži na autobusové dopravce nepochybil 26
- Obrana může koupit tisíce pušek od České zbrojovky, rozhodl ÚOHS 28

MMR

- Zprávy z MMR 29

NKÚ

- Zprávy z NKÚ 32

FÓRUM

- Profesionální zakázkář 34

ODBORNÉ ČLÁNKY

- Pohled do zákoutí kvalifikace dodavatele – prakticky 40
- Prokazování kvalifikace – chyby účastníků 44
- Několik poznámek k připravované novele ZZVZ 47
- Novela zákona o zadávání veřejných zakázek – co nás čeká pro rok 2021 50
- Vyčíslitelnost hodnoty nepodstatné změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku 52

- Zakázkáři z krajů
- Karlovarský kraj 54
- Jihomoravský kraj 56
- Systém protikorupčního managementu dle ISO 37001:2016 58

Mgr. Mojmír Florian

Jednou z významných bariér pro rozvoj a širší uplatňování sociálních či environmentálních požadavků ve veřejných zakázkách je obava z reakce kontrolních mechanismů. Ačkoli by zadavatelé sami nezdědka měli zájem nakupovat dodávky, služby i stavební práce s nižším negativním dopadem na životní prostředí, nezátížené porušováním pracovněprávních standardů, vytvářející příležitosti pro zaměstnávání a sociální aktivizaci znevýhodněných, příp. přinášející inovace v těchto oblastech, odrazuje je obava z postihu ze strany kontrolních mechanismů. Proto jsme se zeptali **Mgr. Mojmíra Floriana, ředitele Odboru veřejných zakázek II na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, jaký je jeho pohled na toto téma a zda jsou obavy opodstatněné.

Jaké vnímáte aktuální trendy a problematiku otázky v oblasti veřejných zakázek?

Myslím, že odpověď na položenou otázku nelze začít jinak než krátkým zamyšlením nad platným zákonem o zadávání veřejných zakázek (zák. č. 134/2016 Sb.). Přijetí tohoto zákona, který máme stále tendenci nazývat „novým“, byť se podle něj veřejné zakázky zadávají fakticky již tři roky, znamenalo zásadní změnu, a to zejména v tom smyslu, že s sebou přinesl podstatně větší svobodu pro zadavatele. Pokud snad byla předcházející právní úprava (zák. č. 137/2006 Sb.) vnímána jako příliš svazující či rigidní a administrativně náročná, stávající zákon dává

zadavatelům velmi širokou možností volby nejrůznějších postupů, jinými slovy by se dalo říci, že je procesně svazuje jen velmi málo. **Prvním signifikantním trendem v oblasti veřejných zakázek**, který bych tedy chtěl zdůraznit, je větší svoboda pro zadavatele a s tím spojená možnost více uzpůsobit postup při zadávání jejich skutečným potřebám.

Na druhou stranu je třeba v této souvislosti na zadavatele apelovat, že tak jako vždy v životě, i v oblasti zadávání veřejných zakázek platí, že čím větší je svoboda, tím větší je i odpovědnost. I v tomto kontextu tak platí teze, že s nabytou svobodou je třeba zacházet uvážlivě. Zadavatel má stále povinnost dodržovat základní zásady transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti. A pokud zákon detailně některé procesy nereguluje, neznamená to automaticky, že zadavatel může postupovat zcela libovolně. Vždy musí zvolit takový postup, kterým shora uvedené zásady naplní. Bez ohledu na detaily právní úpravy totiž bude vždy platit, že právní regulace zadávání veřejných zakázek ukládá zadavateli především povinnosti (v zájmu ochrany veřejných prostředků omezuje jeho smluvní volnost) a dodavatelům přiznává především práva (zejm. právo na transparentní a nediskriminační postup zadavatele v zadávacím řízení).

V souvislosti s „rozvolněním“ právní úpravy se pak často na nejrůznějších odborných fórech setkávám s obrazem „starého, šedivého světa soutěžení na cenu“ a „nového, barevného světa soutěžení na kvalitu“. **Sna-**

ha o posun ke „kvalitativnímu přístupu“ zadávání veřejných zakázek je dle mého názoru druhým signifikantním trendem poslední doby.

Před pomyslounou závorkou bych přitom vyznítl, že zmíněný obraz není zcela přesný v tom smyslu, že jakoby evokuje, že „kvalitativní přístup“ k výběru dodavatele umožnil až stávající zákon. Podle mého názoru tomu tak není – kdo chtěl soutěžit tzv. „na kvalitu“, mohl tak činit už dávno. Zjednodušující interpretace v tom smyslu, že zákon z roku 2006 „neumožňoval nic jiného než soutěžit na cenu“, prostě neodrážejí realitu. Je níméně pravda, že pro zadavateleskou praxi (či přinejmenším její část) byla změna právní úpravy jakýmsi podnětem k zahájení (či obnovení) diskusí a pokusů o změnu koncepčního přístupu k zadávání veřejných zakázek. Leitmotivem této změny je pak opuštění hodnocení nabídek jen na základě nejnižší nabídkové ceny a naopak zohledňování nejrůznějších kvalitativních aspektů plnění, a to včetně aspektů sociálních či environmentálních.

Tyto diskuse a pokusy pak zvláště v poslední době vnímám velmi silně – ať už se jedná o pokusy převzít některé zahraniční modely sofistikovanějšího hodnocení nabídek (např. tzv. *Best Value Approach*), nebo o uplatňování přístupů odpovědného či strategického veřejného zadávání, kdy zadavatel neřeší jen cenu a „technickou kvalitu“ dodávaného plnění, ale hodnotu získanou za peníze vynaložené v rámci veřejného nakupování vnímá podstatně širěji, tj. tak, že jde i o dosažení

stanovených priorit v sociální oblasti a v oblasti ochrany životního prostředí.

Nemá asi cenu zastírat, že právě s tímto trendem jsou nepochybně spojeny i některé problematické aspekty. Na prvním místě bych chtěl ovšem jasně říci, že jsem osobně zcela přesvědčen o tom, že „kvalitativní“ či strategickému přístupu k zadávání veřejných zakázek právní úprava nikterak nebrání, naopak poskytuje v tomto směru dostatek nástrojů. Mám dále za to, že takovému přístupu rozhodně nebrání ani rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Dobře, co tedy doporučujete?

Každý zadavatel by si měl určitě uvědomit, že strategický přístup k zadávání implikuje komplexnější zadávací řízení (rozhodně ve srovnání s oním „nemoderním“ soutěžním na cenu). Vždy bude zkrátka platit, že je jednodušší transparentně „popsat“, proč je jedna nabídka levnější než druhá (číselně vyjádřený rozdíl vidí každý a není na něm co zpochybňovat), než např. ve výsledku stejně transparentně (srozumitelně, jasně, přezkoumatelně...) odůvodnit, proč je jeden počítačový program uživatelsky přístupnější než druhý. Jinými slovy řečeno, „cenou“, kterou musí zadavatel zaplatit za to, že získá kvalitnější plnění (resp. plnění, které bude naplňovat jeho strategické priority), nemusí ve výsledku nutně ani tak být vyšší nabídková cena (ve srovnání se situací, kdy zadavatel strategický přístup neuplatňuje), ale vždy jí bude o něco složitější postup v rámci zadávacího řízení, a to ať už z hlediska promyšlení jeho souladu se zákonem při vymezování zadávacích podmínek, tak z hlediska jeho následného praktického provedení.

Na druhou stranu si opravdu nemyslím, že by byl důvod se „kvalitativního přístupu“ k zadávání jakkoli obávat. Především předpokládám, že zadavatel, který se rozhodne touto cestou jít, je dostatečně motivován k tomu, aby určitou námahu vynaložil. *Dále si lze z celé škály nejrůznějších možností, které právní úprava nabízí, „pro začátek“ vybrat jednodušší či, chcete-li, bezpečnější postup. Zde mám na mysli např. to, že i kritéria kvality lze dělit na kvantifikovatelná (tzv. „objektivní“ – např. gramáž nabízeného papíru) a nekvantifikovatelná (tzv. „subjektivní“ – např. estetické vlastnosti, tj. „líbivost“ dodávaného nábytku) – a vystačí-li si zadavatel s těmi po-*

čitelnými, nebude se náročnost samotného zadávání příliš odlišovat od onoho „soutěžení na cenu“. Nelze přitom opomenout ani to, že podle mého názoru je dnes již k dispozici i poměrně rozsáhlá metodická podpora, resp. znalostní báze (kromě metodik vytvořených Ministerstvem pro místní rozvoj bych odkázal zejména ve vztahu k sociálně odpovědnému zadávání na webové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – www.sovz.cz).

Zaznamenal jste v praxi zadávání veřejných zakázek vývoj v oblasti strategického přístupu k veřejným zakázkám nebo oblasti udržitelného veřejného nakupování (společensky odpovědného veřejného nakupování)? Setkáváte se při Vaší přezkumné činnosti se sociálními či environmentálními požadavky ve veřejných zakázkách? Jsou tyto požadavky (častým) předmětem námitek? A v jakých oblastech?

Vzhledem k tomu, že znalost aktuálních trendů v oblasti veřejného zadávání patří k mojí práci, vývoj v oblasti strategického přístupu k veřejnému zadávání pochopitelně velmi pozorně sleduji. Už jsem jej ostatně označil za součást jednoho ze základních současných trendů na poli veřejného zadávání vůbec.

Na druhou stranu jsme doposud na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (a záměrně neuvádím slovo „bohužel“) neměli příležitost se sociálními či environmentálními požadavky v zadávacích podmínkách veřejných zakázek nějakým systematictější způsobem zabývat v rámci naší rozhodovací činnosti, a to jednoduše z toho důvodu, že v zásadě nejsou (až na naprosté výjimky) v řízení před Úřadem zpochybňovány.

V podstatě bych byl rád, pokud by tomu tak bylo i nadále a já se s těmito aspekty mohl i nadále seznamovat „pouze“ prostřednictvím diskusí na nejrůznějších odborných fórech.

Která rozhodnutí ÚOHS týkající se environmentálních či sociálních požadavků zadavatelů považujete za zásadní? Která by měli mít zadavatelé na paměti?

Jak jsem již uvedl, výběr takových rozhodnutí není rozhodně rozsáhlý. Existuje samozřejmě např. značné množství rozhodnutí

(jak Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, tak i soudů) vztahujících se např. k vícekritériálnímu hodnocení (hodnocení podle kvalitativních kritérií), avšak nikoli specificky ve vztahu k sociálním či environmentálním aspektům. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že i „obecná“ rozhodovací praxe může být pro zadavatele, který bude chtít zohlednit tato specifická hlediska, velmi přínosná, a proto každému, kdo hledá odpověď na nějakou konkrétní otázku týkající se zadávání veřejných zakázek, doporučuji zahrnout ji mezi relevantní zdroje informací. Ostatně právě proto, aby si mohli všichni zájemci zjistit, jak jsou pravidla pro zadávání veřejných zakázek dozorovým orgánem vykládána, jsou všechna pravomocná rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže uveřejňována na internetových stránkách <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>.

Pokud jde konkrétně o sociální či environmentální požadavky, v zásadě mne napadají dvě rozhodnutí, která by se dala na tomto místě zmínit.

Tím prvním je rozhodnutí ve věci S 179/2018, ve kterém Úřad potvrdil, že zadavatel může požadovat pro plnění veřejné zakázky spočívající v provozu sběrného dvora vozidla plnicí emisní limit EURO IV, a to v situaci, kdy návrhové namítal, že veřejnou zakázku je zcela jistě možné plnit i s méně ekologickými vozidly. Úřad dospěl k závěru, že to, co tvrdí návrhové, může být nepochybně pravda, ale zakázka by pak již nebyla plněna v kvalitě požadované zadavatelem. Pokládám za důležité, že toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno v řízení o rozkladu i předsedou Úřadu (R 164/2018); na právní závěry se tedy v tomto smyslu lze spolehnout. Význam tohoto rozhodnutí nevidím v tom, že by bylo nějakým způsobem „přelomové“, ale spíše v tom, že může sloužit jako „důkaz“, že uplatňovat ekologická kritéria (zde v podobě požadavků na kvalifikaci) je možné.

Druhý případ (vedený pod sp. zn. S 734/2016) je starší (rozhodnutí je z února 2017) a pro zadavatele méně úspěšný. Mimochodem dokazuje, že i za účinnosti předcházející právní úpravy bylo možné uplatňovat sociálně odpovědný přístup k zadávání veřejných zakázek, neboť zadavatel – s odkazem na § 44 odst. 10 zák. č. 137/2006 Sb. – požadoval, aby nejméně 10 % z celkového počtu pracovníků (minimálně však jeden), kteří se

budou podílet na plnění veřejné zakázky, pocházelo z řad nezaměstnaných absolventů škol do dvou let od ukončení přípravy na povolání, kteří jsou evidováni úřadem práce. Úřad výslovně konstatoval, že taková podmínka je souladná s (tehdejší) zákonem, nicméně chybou bylo, když zadavatel zároveň vyloučil možnost splnění předmětného požadavku prostřednictvím subdodavatele. Zadavateli sledujícímu určitou sociální prioritu totiž reálně nemohla vadit skutečnost, že by pracovní právní vztah s nezaměstnanými absolventy škol uzavřel subdodavatel uchazeče, neboť podstatný je fakt, že by se daná nezaměstnaná osoba (absolvent školy) podílela na realizaci veřejné zakázky, a nikoli to, zda uzavře pracovní právní vztah přímo s vybraným uchazečem nebo se svým subdodavatelem. Samotný požadavek tedy byl v pořádku, nicméně jeho praktické zakotvení do zadávacích podmínek s omezující podmínkou pro subdodavatele již bylo shledáno diskriminačním.

Vnímáte v souvislosti s možnou aplikací environmentálních či sociálních požadavků ve veřejných zakázkách nějaká konkrétní rizika? Jaké jsou z Vašeho pohledu hlavní limity pro uplatňování zvláštních environmentálních nebo sociálních požadavků při zadávání veřejných zakázek?

Tady bych možná začal poněkud zešířena, a sice od problematiky stanovení zadávacích podmínek obecně.

Často se říká, že při zadávání veřejných zakázek se „zdravým selským rozumem“ daleko nedojdete. Já si to opravdu nemyslím. Naopak s jistou nadsázkou tvrdím, že existuje cosi jako „zlaté zadavatelské pravidlo“, které je na „zdravém selském rozumu“ založeno: Jako zadavatel musím vždy vědět, co dělám a proč to dělám. Jinými slovy řečeno, základem správného postupu zadavatele je, aby uměl každý jednotlivý požadavek, který v zadávací dokumentaci vymezuje, pro případ, že bude zpochybňován, objektivním způsobem odůvodnit: proč ho požaduje a proč je pro něj nezbytný, resp. proč nemá zájem na realizaci veřejné zakázky, která by tomuto požadavku neodpovídala. Určitě přitom neplatí, že každý požadavek, který umí zadavatel odůvodnit, je zároveň v souladu se zákonem. Na co se však spolehnout lze, je skutečnost, že pokud zadavatel není schopen v právě uvedeném smyslu věcně a logicky jakýkoli svůj požadavek hájit, je takový

požadavek s vysokou pravděpodobností nezákonný, protože bude patrně představovat (když už nic jiného) nedůvodnou překážku hospodářské soutěže.

Velmi dobře se moje „zlaté zadavatelské pravidlo“ ilustruje např. na požadavcích zadavatele na kvalifikaci. Pokud tedy např. zadavatel zadává veřejnou zakázku na zateplení obvodového pláště mateřské školy a k prokázání kvalifikace požaduje osvědčení o provedení čtyř referenčních zakázek spočívajících též v provedení zateplení obvodového pláště mateřské školy (o určité hodnotě), musí být připraven odůvodnit, proč není způsobilý plnit zadávanou zakázku dodavatel, který tzv. „zateplil“ tři mateřské školy a k tomu jednu základní, nebo dodavatel, který „zateplil“ „jen“ dvě mateřské školy, případně dodavatel, který „zateplil“ pět základních škol. Necht' každý sám posoudí, jaké jsou šance takového zadavatele svůj požadavek věcně a logicky odůvodnit. Soukromě mám za to, že se limitně blíží nule. Je totiž na první pohled zřejmé, že všichni zmínění hypotetičtí dodavatelé jsou z hlediska svých zkušeností způsobilí veřejnou zakázku plnit. Takto stanovený požadavek na kvalifikaci tedy bude nepochybně nezákonný.

Ostatně i výše popsáný případ S 734/2016 představuje aplikaci stejné logiky: z hlediska sociálně odpovědného přístupu k zadávání dává smysl požadovat, aby byli zaměstnání nezaměstnaní absolventi, avšak nedává smysl řešit, zda budou zaměstnání u dodavatele nebo subdodavatele. Takový požadavek je už nedůvodný a představuje zbytečnou (a tedy nezákonnou) překážku hospodářské soutěže.

Než se dostanu k jádru Vašeho dotazu, chtěl bych zmínit ještě jednu věc. Mnohdy ani zadavatel, který se chce chovat např. sociálně odpovědně, nemusí uplatnit nějaké zvláštní požadavky. Kolikrát může např. stačit, že předmět veřejné zakázky přiměřeně rozdělí na menší části tak, aby se mohly soutěže zúčastnit např. malé podniky, resp. sociální podniky. Při takovém rozdělování na části je pak pochopitelně nutné nezapomínat na pravidlo, podle kterého musí zadavatel při určování předpokládané hodnoty (a tedy postupu, ve kterém bude veřejnou zakázku zadávat) počítat se součtem předpokládaných hodnot všech takových částí.

Pokud bychom se konečně zaměřili blíže na environmentální či sociální požadavky,

ty mohou být v zásadě stanoveny buď jako podmínky účasti, tedy „tvrdé“ požadavky na plnění veřejné zakázky (smluvní či obchodní podmínky), nebo jako kvalitativní hodnotící kritéria. Základní limity spočívají v tom, že musí vždy souviset s předmětem plnění veřejné zakázky, resp. s kvalitou plnění.

Stanoví-li tedy zadavatel environmentální či sociální požadavek jako podmínku účasti, musí platit (a zadavatel musí být připraven odůvodnit), že splnění daného požadavku přináší environmentální nebo sociální benefit a že souvisí s předmětem veřejné zakázky. Klasickým příkladem nezákonné zadávací podmínky by byl environmentální požadavek u plnění, u kterého nedojde k žádné nebo pouze neznatelné interakci s životním prostředím (např. u čistě intelektuální činnosti).

Obdobně stanoví-li zadavatel environmentální nebo sociální hlediska hodnotícím kritériem, musí přemýšlet o tom, jak benefit představovaný daným hlediskem souvisí s předmětem veřejné zakázky. V praxi jsem se např. setkal s kritériem hodnocení zohledňujícím míru fluktuace u dodavatele. Takové hodnotící kritérium pochopitelně *prima vista* míří do minulosti (hodnotí se údaje např. za poslední rok). Pak je ovšem otázkou, co takové kritérium říká o kvalitě plnění do budoucna. Abych byl správně pochopen, v žádném případě neříkám, že je takové kritérium hodnocení nezákonné, jen je třeba, aby je zadavatel předtím, než je uplatní, podrobil kritické úvaze. Výsledkem může být dokonce závěr, že určité kritérium hodnocení je relevantní jen u určitých typů veřejných zakázek. Což ovšem není nijak překvapivé, obdobná situace nastává např. u hodnocení organizace, kvalifikace nebo zkušenosti osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky.

Existují nějaká obecná doporučení opřená o dosavadní rozhodovací praxi ÚOHS? Čeho by se měli zadavatelé vyvarovat, když hodlají uplatňovat sociální či environmentální kritéria ve veřejných zakázkách? Existují naopak nějaká pozitivní doporučení?

Jak jsem již uvedl, rozhodovací praxe specificky zaměřená na oblast strategického přístupu k zadávání veřejných zakázek je poměrně chudá. Jakákoli doporučení proto musí zůstat povytce v teoretické rovině. Ně-

kolik takových jsem již zmínil a nemyslím, že je třeba je opakovat.

Mám za to, že strategický přístup k zadávání je zejména o tom, že zadavatel zohledňuje širší aspekty plnění než jen jeho cenu a „technickou kvalitu“. Jinými slovy řečeno, zadavatel uplatňuje i své širší priority. Pokud takové priority má, je pro něj jejich zohledňování (a tedy onen strategický přístup) vlastně přirozené. Pokud však tyto širší priority necítí, resp. je necítí ve spojení s pořizovaným plněním, je velmi obtížné mu jejich zohledňování jakkoli vnucovat. Použití přístupů sociálně a environmentálně odpovědného zadávání tedy musí vycházet z vlastního přesvědčení zadavatele a z jím pocítovaných priorit. S tím souvisí i ona zmíněná větší složitost zadávacích řízení, ve kterých nejde „jen o cenu“. Každý zadavatel bude asi ochoten tyto vyšší transakční náklady nést ochotněji v situaci, kdy je přesvědčen o jejich smysluplnosti.

Dále je potřeba se asi vážně zamyslet nad tím, jestli je opravdu soutěžení „jen na cenu“ vždy špatně. Podle mě nikoli. Je třeba smířit se s tím, že zkrátka existují veřejné zakázky, resp. plnění pro „kvalitativní“ přístup vhodné, a veřejné zakázky, kde jeho uplatňování nedává moc smysl. Vezměme si např. ony „moderní“, sofistikované způsoby hodnocení kvality. Již jsem se dotkl metody hodnocení *Best Value*. Pokud má zadavatel hodnotit kritéria jako úroveň expertizy dodavatele, zvládnání rizik či přidanou hodnotu navrhovaného řešení, má to smysl pouze tehdy, pokud má dodavatel v rámci realizace plnění vůbec nějakou svobodu k tomu, aby mohl své odborné znalosti využít. U jednoduchých plnění, kde je zadavatel schopen úroveň kvality zcela přesně a jednoznačně vymezit (a následně i zkontrolovat) a kde dodavatel takovou svobodu nemá, již takové hodnocení svůj význam dle mého názoru ztrácí. Zkrátka je třeba vnímat rozdíly – něco jiného je výstavba sídla ústředního orgánu státní správy za použití metody *design & build* a něco jiného přístavba obecní základní školy podle detailní prováděcí projektové dokumentace.

V poslední době jsem se např. setkal s příklady veřejných zakázek na úklidové služby a na ostrahu, kde použití sociálně odpovědných zadávacích podmínek (ve vztahu např. k odměňování zaměstnanců) – minimálně podle hodnocení dotčených zadavatelů – dává hluboký smysl. A musím přiznat, že

mne osobně nenapadá, proč bych s tímto tvrzením nemohl souhlasit. V tomto případě totiž dochází nejen k naplnění širších priorit zadavatele, ale díky uplatnění těchto podmínek je i určitá pravděpodobnost nárůstu „technické kvality“ realizovaného plnění (v tom smyslu, že zaměstnanec s důstojnou mzdou bude odvádět kvalitnější práci).

Na závěr bych se rád zastavil u jednoho aspektu, který není podle mého názoru širokou veřejností správně chápán. Výchozí premisou celého tohoto rozhovoru bylo, že zadavatelé, kteří by rádi uplatňovali sociální či environmentální požadavky ve veřejných zakázkách, trpí obavou z reakce kontrolních orgánů. Za Úřad pro ochranu hospodářské soutěže musím říci, že tato obava není opodstatněná. Tuším však, kde mohla vzniknout.

Mnohdy se totiž nesprávně klade rovnítko mezi „hodnocením na kvalitu“ a tzv. „subjektivními“ kritérii hodnocení. Raději (a přesněji) v této souvislosti hovoříme o nepočitatelných kritériích hodnocení, což jsou taková kritéria, která nelze matematicky vyjádřit, a hodnocení (míry) jejich naplnění je založeno na subjektivním názoru (tedy vlastní úvaze) hodnotitelů. Představ si můžeme hodnotící kritéria jako např. onu již zmíněnou uživatelskou přívětivost, pohodlnost apod. Otevřeně říkám, že ve vztahu k těmto kritériím kvality nemají zadavatelé – z hlediska výsledků přezkumu – příliš dobré „skóre“. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu říká, že „(...) *zadávací dokumentace musí být jednoznačná, jelikož musí být zcela patrná, v jakých otázkách a jak konkrétně spolu budou jednotlivé nabídky „soutěžit“. Rovněž jednotlivá dílčí kritéria a jejich hodnocení musí být natolik konkrétní, přesné a jednoznačné, aby se každému z uchazečů dostalo informací téhož materiálního obsahu a aby bylo následně zřetelně přezkoumatelné, zda zadavatel hodnotil nabídky tak, jak předeslal v zadávacích podmínkách. Nemůže tedy obstát taková zadávací dokumentace, z níž požadavky na zpracování nabídky a následně hodnotící kritéria nejsou zcela srozumitelná a jednoznačná, tj. pokud objektivně připouští rozdílný výklad a vzniká tak interpretační nejistota.*“ Aby zadavatel těmto požadavkům vyhověl, musí konkrétně, přesně a jednoznačně vymežit, (1) co bude hodnotit a co musí nabízené plnění splňovat, aby obdrželo vyšší bodové hodnocení (v podstatě tedy jaké plnění považuje za „vhodnější“), a (2) jakým způsobem to bude zadavatel hodnotit (mechanismus, jakým bude kvalita nabízeného plnění hodnocena

dle popsaného kritéria „přeměněna“ typicky na body). To je nepochybně objektivně složitý úkol a zadavatelé v něm nezřídka selhávají. Ne samozřejmě vždy, určitě neplatí, že „co napadené nepočitatelné kritérium, to nápravné opatření nebo pokuta“, existují i pozitivní rozhodnutí (např. ve věci veřejné zakázky týkající se informační kampaně na podporu regionálních potravin – S 336/2016), nicméně těch negativních bude většina.

Rád bych, aby si z toho, co jsem právě uvedl, zadavatelé vyvodili dvojí závěr. Ne vždy, když chci jako zadavatel soutěžit „nejen na cenu“, resp. soutěžit „kvalitativně“ či strategicky, musím rovnou sahat po nepočitatelných kritériích. Naopak, zejména v oblasti např. sociálně odpovědného zadávání je k dispozici celá řada podmínek (týkajících se zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, odměňování pracovníků atd.), ve vztahu ke kterým o žádném subjektivním pohledu nemůžeme mluvit. V takovém případě se opravdu není čeho bát. Ani skutečnost, že zadavatel dospěje k přesvědčení, že pro naplnění jeho priorit je nezbytné hodnotit něco, co nelze exaktně spočítat, není důvodem k panice. Musí si však uvědomit, že na sebe vzal poměrně náročný úkol, a přizpůsobit tomu svůj postup. Mini-

málně by měl v takovém případě věnovat přípravě zadávacího řízení dostatek času i odborných personálních kapacit.

V každém případě nedává smysl, aby to, zda zadavatelé soutěží „na cenu“ nebo „kvalitativně“, bylo určováno obavami z kontrolních orgánů (zákonný je jednoznačně obojí přístup, je-li správně proveden); toto rozhodnutí musí být vždy výsledkem jejich přesvědčení a obrazem jejich priorit.

Během našeho rozhovoru jste několikrát zdůraznil zásadní roli odpovědného přístupu k vymezení zadávacích podmínek. Sám jste říkal, že se jedná o fenomén obecný, tj. vztahující se nikoli jen ke zmiňovaným sociálním a environmentálním aspektům. Proto mi na závěr nedá, abych se v této souvislosti nezeptal na problematiku vymezení předmětu plnění u stavebních zakázek, protože v poslední době vnímám na toto téma četné diskuse. Jsou zde nějaké sporné momenty?

Zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou stavební práce, určitě nelze z mnoha různých důvodů pokládat za jednoduchou disciplínu. Když nebudeme hovořit

o takové banalitě, že stavební zakázky jsou jednoduše zpravidla zakázkami tzv. velkými, vnímám jako zásadní tu skutečnost, že v rámci výstavbového projektu (od záměru přes projekt až po jeho realizaci a následnou údržbu) představuje zadávací řízení jen jednu z jeho dílčích částí. To však neznamená, že by jí nebylo třeba věnovat zásadní pozornost. Naopak, jsou to právě specifika výstavbových projektů (např. v zásadě vždy latentně přítomné riziko provádění určitých změn v průběhu stavby), která by měla zadavatele vést k pečlivé přípravě a volbě vhodného zadávacího postupu. Ostatně jistě ne náhodou jsou stavební zakázky velmi často předmětem řízení před Úřadem.

Pokud jde o vymezení předmětu plnění, klíčové je obecné ustanovení § 36 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek: *Zadávací podmínky zadavatel stanoví a poskytne dodavatelům v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení. Zadavatel nesmí přenášet odpovědnost za správnost a úplnost zadávacích podmínek na dodavatele.*

U stavebních prací si pod oním dostatečně podrobným popisem předmětu plnění představíme standardně projektovou dokumentaci a z ní vycházející soupis stavebních prací, dodávek a služeb. Nemusí tomu tak být vždy, zadavatel může konkrétní podobu celého projektu (či jeho částí) nechat na dodavateli a předmět plnění vymežit pouze určitými požadavky na výkon a funkci. Veřejnou zakázku pak zadává tzv. metodou *design & build*, která je mimochodem jako stvořená pro aplikaci nejrozličnějších sofistikovaných metod hodnocení (protože dodavatel má v rámci řešení zakázky dostatečnou svobodu pro svou invenci).

O přístupu *design & build* bychom se mohli bavit dlouho (a jistě by to přesahovalo možnosti tohoto rozhovoru), já bych však chtěl v souvislosti s položenou otázkou zdůraznit něco jiného. A to onu druhou větu z citovaného § 36 odst. 3 zákona, která jednoznačně stanoví, že za zadávací podmínky (včetně vymezení předmětu plnění) odpovídá zadavatel a této odpovědnosti se nemůže zprostit tak, že ji přenesou na dodavatele.

V souvislosti se stavebními zakázkami to mj. znamená, že jestliže zadávací podmínky tvoří více dokumentů (pro zjednodušení hovoříme o oné projektové dokumentaci a soupisu prací), je to výhradně zadavatel, kdo odpovídá za to, že jsou ve vzájemném souladu. Jinými

slowy řečeno, není úkolem dodavatele, aby zkoumal, zda soupis prací obsahuje skutečně vše, co vyplývá z projektové dokumentace, resp. aby mu takové zkoumání zadavatel v zadávacích podmínkách dokonce předepisoval.

Přítom snad ani není třeba zdůrazňovat, že případný nesoulad těchto dokumentů může při vlastní realizaci zakázky natropit velké (a mnohdy i těžko řešitelné) problémy.

Druhým aspektem, který bych v souvislosti se soupisem prací rád zmínil, je jeho rozsah. Ten bývá často enormní. Zkušenosti přitom ukazují, že tyto rozsáhlé dokumenty bývají často v průběhu lhůty pro podávání nabídek předmětem vysvětlování a změn. Na tomto místě bych apeloval na zadavatele, aby k těmto úpravám přistupovali transparentně a odpovědně.

Jako zadavatel bych např. vždy zvažoval, zda (nejde-li o změnu jedné snadno dohledatelné položky) není vhodné namísto složitě popisu změn poskytnout kompletní aktualizovaný soupis prací, aby nevznikaly pochybnosti, co má dodavatel naceňovat. V praxi

jsem se např. setkal s (po mém soudu) dosti nepovedeným postupem, kdy zadavatel v rámci změn zadávací dokumentace vytvořil jakýsi dodatečný soupis prací, který dovedl dosti vágním pokynem v tom smyslu, aby jej dodavatelé zohlednili při tvorbě své nabídky. Takovým přístupem zadavatel nekomplikuje situaci pouze dodavatelům, ale především sobě. Bude např. vždy schopen ověřit, že všichni dodavatelé ten dodatečný soupis, resp. jednotlivé položky v něm uvedené, skutečně do své nabídky začlenili?

Nezbývá tedy než na závěr i v této souvislosti znovu zopakovat, že klíčovou částí zadávání veřejné zakázky je jeho příprava. U stavebních prací o tom – podobně jako např. při nákupu IT řešení – snad ani nemůže být sebekritičtější pochyb. ■

Mgr. Adam Gromnica

*Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“
Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.sovz.cz*

JUDr. Michal Petřík, šéfredaktor

Mojmír Florian (1979) po absolvování Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze působil v advokacii, poté téměř deset let v různých funkcích na Úřadu městské části Praha 2, kde se mj. zabýval zadáváním veřejných zakázek z pohledu zadavatelské praxe. Od roku 2012 pracuje na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, počínaje rokem 2014 jako ředitel Odboru veřejných zakázek II, jehož hlavní agendou je vedení správních řízení ve věci přezkoumání úkonů zadavatelů podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Podílel se na formulaci části třinácté zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, upravující institut námitek a dozor nad dodržováním zákona ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Je mj. členem expertní skupiny Ministerstva pro místní rozvoj k zákonu o zadávání veřejných zakázek.

Pořádání konferencí, seminářů či jiných akcí udržitelným způsobem je potvrzením odpovědného přístupu zadavatele

Návštěvníky konferencí, workshopů, ale i nejrůznějších pracovních setkání často zajímá, jaký mají tyto akce dopad na životní prostředí a zda jsou při nich zohledněny i další aspekty společenské odpovědnosti – zvláště pokud je pořadatelem akce veřejný zadavatel. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) se v letošním roce tématu pořádání udržitelných akcí věnuje komplexně: uspořádalo tematickou pracovní snídani a zpracovalo seznam doporučení a požadavků na dodržování udržitelných aspektů akcí. Připravuje rovněž publikaci s příklady dobré praxe a diskusní seminář během červnové konference k odpovědnému veřejnému zadávání.

Pořádání akcí udržitelným způsobem se v České republice pomalu stává standardem. Jejich organizátoři z řad veřejných zadavatelů se ale potýkají s řadou otázek či nejasností v tom, jak konkrétně udržitelný přístup uplatnit. Trh je přitom na udržitelná řešení připraven, mimo jiné i díky poptávce ze soukromého sektoru. Udržitelně lze řešit akce různého druhu, od konferencí, seminářů přes školení, kongresy, ale také akce typu Meet the buyer nebo předběžné tržní konzultace.

Pracovní snídaneň, která se konala v sídle MPSV dne 29. ledna tohoto roku, měla za cíl sdílení zkušeností veřejných zadavatelů se zohledňováním udržitelných aspektů při pořádání nejrůznějších seminářů, konferencí či kulturních a společenských akcí. Během setkání, kterého se zúčastnilo téměř 40 zástupců různých institucí, byla představena sada požadavků na standardní i nadstandardní řešení akcí z hlediska udržitelnosti. Požadavky na udržitelné aspekty se týkaly těchto pěti oblastí: catering, materiály pro účastníky, propagační předměty, nakládání s odpady, doprava, místo akce a ubytování. Pracovní snídaneň navázala na podobně úspěšnou akci k tématu úklidu a ostrahy, která se uskutečnila na podzim loňského roku. „Českou republiku čeká v roce 2022 předsednictví v Radě EU, se kterým bude spojena řada akcí i s mezinárodní účastí. Tyto akce představují zajímavou příležitost k uplatnění odpovědného a udržitelného přístupu,“ řekla v úvodu setkání vedoucí oddělení veřejných zakázek na MPSV Leona Gergelová Šteigrová.

Požadavky na udržitelné aspekty akcí

Sadu požadavků na udržitelné aspekty, představených během setkání, lze využít pro objednávky či nákupy spojené s pořádáním akcí. Požadavky obsahují vždy základní a ideální (maximalistickou) variantu udržitelného řešení v konkrétní oblasti, tedy jakýsi standard a nadstandard. Sada požadavků vznikla mimo jiné i na základě zkušeností z MPSV, které pořádá velké množství akcí, u nichž se už vyplatí řešit některé aspekty centrálně. MPSV má od roku 2015 zpracovanou Strategii odpovědného veřejného zadávání resortu práce a sociálních věcí, která prošla v roce 2019 aktualizací. Strategie obsahuje zásady, které se týkají diverzifikace dodavatelského řetězce, podpory a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání či zohledňování celkové udržitelnosti a odpadů na životní prostředí. Výsledkem uplat-

nění požadavků na udržitelné aspekty akcí je například zapojení sociálních podniků, využití lokálních potravin, biopotravin, fair trade kávy nebo omezení plastových obalů. Konkrétním dopadem je pak třeba podpora vzniku pracovních příležitostí pro znevýhodněné nebo minimalizace odpadů s příznivým vlivem na životní prostředí.

Jako ilustrace uplatnění konkrétního aspektu z oblasti cateringu může posloužit téma nápojů. Požadavky zahrnují již v úrovni základního standardu podávání nápojů ve džbánkách či obdobných nádobách, nikoli v individuálních baleních. Podávány mají být tzv. domácí limonády vyrobené přednostně z čerstvého ovoce a zeleniny a dále pitné vody z kohoutku, případně cukru a bylinek. Voda je podávána nebalená, tzn. pitná voda z kohoutku. Nápoje jsou podávány do opakovaně použitelných skleniček a hrnečků (rovněž to platí i pro ostatní nádobí).

Všechny tyto požadavky je možné zanést do veřejné zakázky jako zvláštní podmínku plnění. Dopadem uplatnění uvedených požadavků je předcházení vzniku dopadů (resp. minimalizace odpadů) a využití sezónních, resp. lokálních potravin.

Zapojení sociálních podniků

Pro zajištění části cateringu, některých propagačních předmětů či pro jiné služby spojené s organizováním akce lze zvýhodnit účastníka zadávacího řízení, který do plnění zapojí sociální podnik. Sociálním podnikem se rozumí takový hospodářský subjekt, který naplňuje sadu rozpoznávacích znaků pro integrační sociální podnik (WISE), využívaných ve Výzvách Evropského sociálního fondu – Operačního programu Zaměstnanost. Prostřednictvím této definice pak lze formulovat požadavek. Případně lze využít výhradu ve smyslu § 38 zákona č. 134/2016 Sb., kterou je vhodné doplnit zvláštní podmínkou plnění, která stanoví % fakticky za-

pojených OZP do plnění předmětu plnění veřejné zakázky, případně hodnotit podíl účasti OZP na celkovém plnění. Zapojení sociálního podniku lze zahrnout do veřejné zakázky jako hodnotící kritérium, obvykle s váhou 30%.

Během pracovní snídani na MPSV byly představeny vybrané sociální podniky v Praze jako inspirace k jejich zapojení pro další zadavatele. Brzy bude k dispozici tištěný celorepublikový Katalog sociálních podniků a revidovaný Adresář sociálních podniků na www.ceske-socialni-podnikani.cz.

Další aktivity MPSV k tématu pořádání udržitelných akcí

Účastníci pracovní snídani k pořádání udržitelných akcí se během debaty shodli mimo jiné na tom, že v rámci uplatňování těchto kvalitativních kritérií lze výhodně spolupracovat také například s místními školami či firmami. Zástupci veřejných zadavatelů však

také upozorňovali na to, že základem úspěchu je odpovědné chování zaměstnanců pořadajících institucí, a to i mimo dobu konání akcí. Přímo na MPSV je aktuálně ve vnitřním připomínkovém řízení příkaz ministryně k ekologickému provozu úřadu.

Tématu udržitelných akcí bude věnován také jeden ze seminářů na konferenci Odpovědné veřejné zadávání 2020, která se uskuteční letos na podzim. Seminář se zaměří na sociální a environmentální příležitosti při pořádání akcí a způsob uplatnění požadavků na udržitelnost ve veřejné zakázce. Diskutovat se bude také o analýze dopadů. Jako příklad poslouží měření uhlíkové stopy samotné konference. Bude také představena publikace s příklady dobré praxe z oblasti pořádání udržitelných akcí.

Ing. Vladimír Mikeš

Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“

Ministerstvo práce a sociálních věcí

www.sovz.cz

Zadavatelé diskutovali na Zimní škole odpovědného veřejného zadávání

Již třetím rokem jsou v rámci projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání pořádány dvakrát ročně „školy“ odpovědného veřejného zadávání (OVZ). Setkávají se na nich zadavatelé se zájmem o tuto oblast, zadavatelé na různém stupni implementace OVZ v zakázkové praxi své organizace. Mix již vyzkoušených přístupů k udržitelnosti a strategickému uchopení veřejných zakázek s otevřeností naučit se něco nového je vždy tím nejlepším základem pro diskuse zadavatelů nad odpovědným veřejným zadáváním. Vedle přednášek na konkrétní témata je totiž významnou součástí „škol“ i sdílení zkušeností s odpovědným zadáváním mezi jednotlivými zadavateli. A proto se debaty na školách OVZ, mezi bloky zaměřenými na předávání odborných informací, často rozpadají do skupin, ve kterých je prostor dozvědět se, jak k odpovědnému veřejnému zadáváním přistupuje ten který zadavatel, co se v praxi osvědčilo a na co si dát pozor.

Letošní Zimní škola odpovědného veřejného zadávání se konala 12. až 13. února 2020 v Benešově. Přes pětadvacet účastníků z ministerstev, měst i krajů se sem sjelo, aby debatovalo o tom, jak zohlednit sociální, environmentální a ekonomické aspekty ve veřejných zakázkách a jak tento strategický přístup k zadáváním implementovat v jejich organizaci.

V úvodu Zimní školy představil tým projektu koncept odpovědného veřejného zadávání, včetně krátkého diskurzu do historie, jeho právního zakotvení, zdrojů a aktuální situace v dalších zemích Evropské unie. Poté byly na příkladech z tuzemské praxe podrobně představeny příležitosti (a rizika), které je možné a vhodné strategicky uchopit ve veřejných zakázkách. Jedním z témat je od začátku využívání OVZ v Čes-

ké republice podpora osob znevýhodněných na trhu práce. Nicméně cílové podporované skupiny stejně nezůstávají. Původně se využívalo zvláštních podmínek plnění, které spočívaly v zaměstnání 10% nebo několika osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných u stavebních zakázek. Ty se nadále používají pouze v regionech, kde je k tomu s ohledem na místní nezaměstnanost opodstatnění, ale v současnosti je

více využívána podpora nezaměstnaných absolventů škol, osob s trestní minulostí a další.

Zbyněk Pochmon ze státního podniku Povodí Vltavy, který se odpovědnému veřejnému zadávání věnuje řadu let, představil možnosti podpory férových vztahů v dodavatelském řetězci. Ty mohou mít totiž zásadní vliv na kvalitu výsledného plnění. S cílem zlepšit platební podmínky poddodavatelů se Povodí Vltavy ve svých zakázkách na stavební práce vydalo cestou využití transparentního účtu, na kterém je přesně vidět, kdy za provedené práce zaplatí zadavatel hlavnímu dodavateli. Ten potom nemůže vůči svým poddodavatelům využívat argument, že jim nemůže zaplatit, protože sám zaplacení nedostal. Představen byl také „měkčí“ přístup za využití Memoranda o férových podmínkách v dodavatelském řetězci, který využila VŠCHT.

Dále zazněla řada příkladů z praxe, jak lze prostřednictvím veřejných zakázek podpořit udržitelnost a environmentálně a sociálně odpovědný přístup v organizaci – od nákupu kancelářského papíru či nábytku s ekoznačkou, přes podporu sociálních podniků v rámci zabezpečení cateringu na akcích či při údržbě městské zeleně, ekologicky udržitelné pořádání konferencí, seminářů a obecně akcí, etiky či environmentálně zaměřené nákupy propagačních předmětů, např. z textilních materiálů apod. Nový, a pro řadu zadavatelů zajímavý, krok k řešení problémů současnosti představuje nákup elektřiny s garantovaným původem z obnovitelných zdrojů. Zejména účastníky semináře ze samosprávy zaujaly ukázky využití odpovědného veřejného zadávání v rámci odpadového hospodářství.

Velké téma dneška, které ze své podstaty může přispět k řešení následků změn klimatu, je cirkulární ekonomika, kterou představila Soňa Jonášová, ředitelka Institutu cirkulární ekonomiky (INCIEN). Při velkém zjednodušení jde o odklon od lineární ekonomiky, ve které se materiál vytěží, vyrobí se zboží, to se použije a nakonec daná věc jako odpad nejspíš skončí na skládce. Cirkulární ekonomiku naopak charakterizuje uzavírání materiálových a energetických cyklů, které směřují k omezení či zamezení negativních environmentálních dopadů plnění a vzniku odpadů v horizontu

O své zkušenosti se dělí Mgr. Martin Najman, Dopravní podnik hl. města Prahy

tu celého životního cyklu pořizovaných plnění. Velký důraz je kladen na využití recyklovaných materiálů, ekodesign produktu, redukci obalů a následnou recyklaci po skončení životního cyklu výrobku, tedy stručně řečeno, využití odpadu jako zdroje. Příklady z praxe v této oblasti jsou zatím spíše ze zahraničí.

Tereza Pavlů z Univerzitního centra energeticky efektivních budov na ČVUT ukázala v souvislosti s možnostmi, které cirkulární ekonomika nabízí, na Katalog stavebních výrobků a materiálů s využitím druhotných surovin. Tento katalog ve vztahu ke každému materiálu udává i technické normy, které daný materiál splňuje. Katalog tak může být nápomocný zejména těm, u kterých panuje obava, že recyklovaný výrobek či materiál nebude dosahovat potřebné kvality. Aktivity Ministerstva průmyslu a obchodu v oběhovém hospodářství (cirkulární ekonomice) na Zimní škole OVZ představila Pavlína Kulháňková a i v její prezentaci zaznívalo motto tohoto přístupu: přeměna odpadů na zdroje. Informace o možné budoucí surovinové nedostatečnosti v oblasti stavebnictví, kdy např. výrazně klesá životnost kamenolomů a pískoven, představuje další dobrý důvod, proč přístupy cirkulární ekonomiky do veřejných zakázek vnášet.

Zcela jiným aspektem odpovědného veřejného zadávání se zabývala Česká televize v zakázkách na úklid a ostrahu. Martin Rajman představil jejich zkušenost s hledáním způsobů, jak obdržet v těchto zakázkách kvalitu. V České televizi dospěli k závěru, že kvalitní plnění nemohou

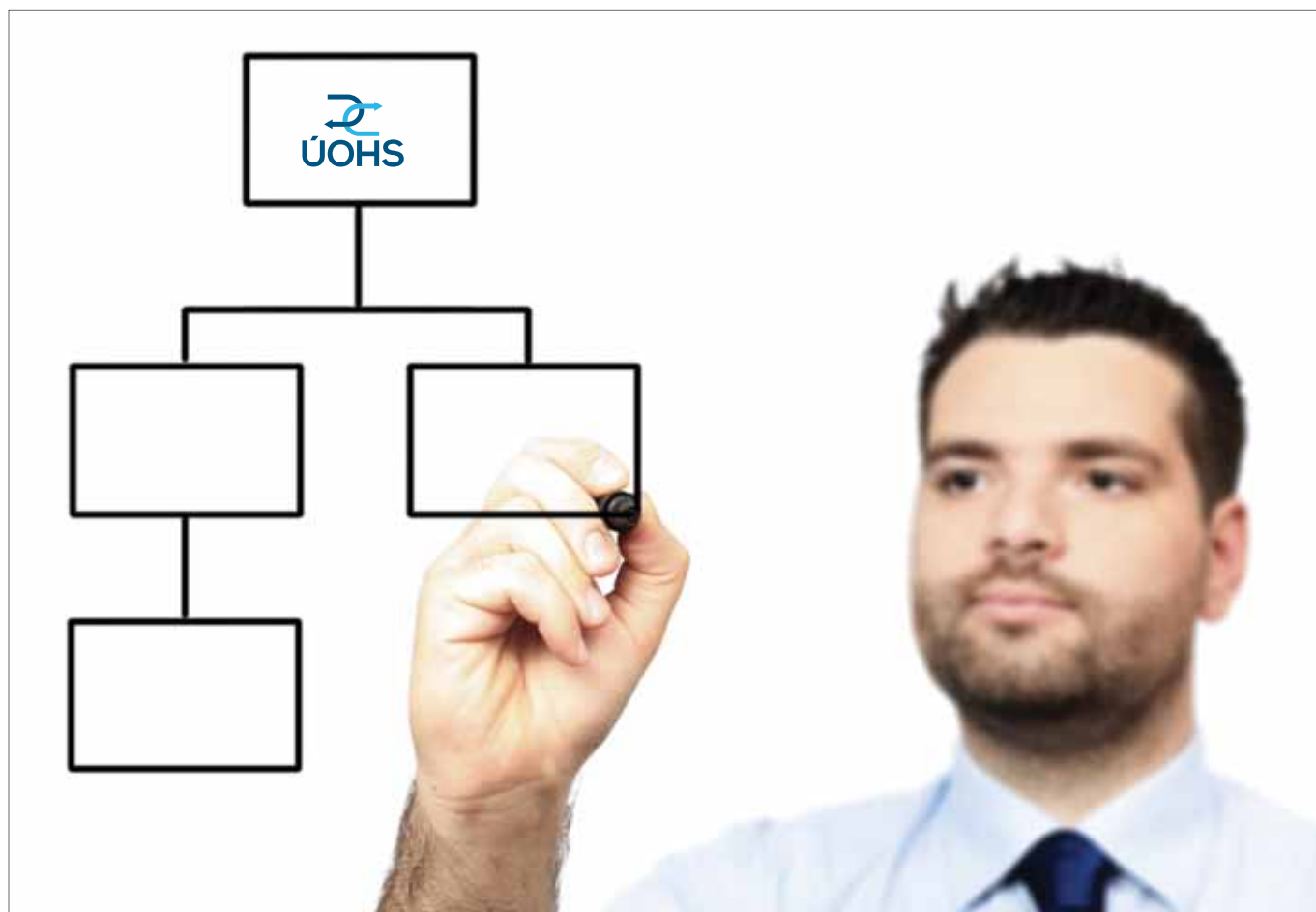
obdržet, pokud zaměstnanci dodavatele nebudou mít zabezpečeny důstojné pracovní podmínky, což bývá častý nešvar u těchto druhů služeb, u kterých dlouhodobě negativně působil tlak na nízkou cenu veřejných zakázek.

Aby se při využití aspektů odpovědného veřejného zadávání nejednalo pouze o nahodilé jednotlivé případy, byli účastníci semináře seznámeni s tím, jak zavést OVZ do organizace, jak ho implementovat tak, aby se stalo součástí zakázkové praxe zadavatele a aby jeho prostřednictvím mohl být využit skutečný potenciál, který odpovědné veřejné zadávání nabízí.

Dva dny Zimní školy odpovědného veřejného zadávání tak byly nabity jak informacemi, tak vzájemnou inspirací a propojením s dalšími zadavateli. Všechny spojuje snaha využít veřejné finanční prostředky s určitým přesahem tak, že prostřednictvím veřejných zakázek zohlední své strategické, společenské, sociálně i environmentálně udržitelné cíle. A příjemným překvapením letošní Zimní školy OVZ bylo i to, že nadpoloviční většina účastníků vyslyšela apel na snahu organizátora semináře o jeho udržitelnost a dopravila se do Benešova hromadnou dopravou, nejčastěji vlakem.

Prezentace s odkazy na další zdroje najdete na webu www.sovz.cz/akce. ■

*Mgr. Monika Dobrovodská
Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“
Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.sovz.cz*

Reforma ÚOHS – třeba či netřeba?

Nevládní organizace představily své plány na reorganizaci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek. Chtějí jej odejmout Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a svěřit samostatnému úřadu, přičemž rozhodovací pravomocí by disponovala patnáctičlenná rada. Důvodem těchto snah jsou neprokázaná, avšak hojně medializovaná podezření a údajně přílišná koncentrace pravomocí v rukou předsedy ÚOHS a s tím související tvrzená systémová selhání a nízká efektivita v dozoru nad veřejnými zakázkami. Jak ukážeme níže, uvedené důvody jsou nedostatečné, aby ospravedlnily tak významný zásah do státní správy.

Pravomoci, jimiž disponuje předseda Úřadu, jsou dány zejména správním řádem, zákonem o státní službě, zákonem o působnosti ÚOHS a dalšími právními předpisy. Je třeba zdůraznit, že v zásadě jsou pravomoci předsedy ÚOHS zcela stejné, jaké mají ostatní vedoucí ústředních správních orgánů nebo ministři, kteří rovněž rozhodují o opravných prostředcích proti rozhodnutím vydávaným

jimi podřízenými organizacemi. Jestliže neziskové organizace tvrdí, že se jedná o systémové selhání, pak tedy nutně dochází k obdobnému selhání v rámci celé státní správy.

Pokud se současně jedná o to, že předseda ÚOHS může uplatňovat své pravomoci v celé řadě oblastí působnosti (hospodářská soutěž, veřejné zakázky, významná tržní síla, veřejná podpora), pak je s podivem, že sice na jedné straně se volá po tom,

aby Úřadu byla agenda dozoru nad zadáváním veřejných zakázek odebrána, avšak na straně druhé Ministerstvo pro místní rozvoj zvažuje, že se ÚOHS nově svěří dozor nad státními nákupy elektromobilů, a to i proti jeho vůli. Argumentací přitom je, že „ÚOHS má oproti ministerstvům vzhledem k tomu, že se jedná o úřad zaměřený na kontrolní činnost, výrazně lepší personální i administrativní zázemí vč. propracovanějších vnitřních mechanismů kontroly“.

Nevládní sdružení dále argumentují mezinárodním srovnáním, podle kterého prý funguje obdobný systém jako u nás pouze v Bulharsku. Mají tím na mysli, že pouze ve jmenované balkánské zemi má soutěžní úřad v působnosti také kontrolu veřejných zakázek. Toto hledisko je přitom zcela irelevantní, neboť sekce hospodářské soutěže a sekce veřejných zakázek jsou zcela oddělené, pracují v nich jiní lidé a navzájem se nemohou nijak negativně ovlivňovat.

Lidské i finanční zdroje jsou jasně určeny, nelze tedy říci, že by kvůli doзору nad zakázkami bylo zanedbáváno odhalování kartelových dohod či naopak. Žádné negativum v tomto ohledu neexistuje, naopak nesporným pozitivem je, že v rámci jednoho Úřadu dochází k lepší výměně informací, což usnadňuje odhalování bid riggingu (kartelových dohod ve veřejných zakázkách).[1]

Mezinárodní srovnání samozřejmě smysluplně využít lze, a to pro srovnání systémů dozoru nad veřejnými zakázkami. Z toho nám vychází, že ke správnému přezkumu, který máme i v ČR, dochází v 16 zemích EU, zatímco ve 14 státech se jedná o přezkum soudní. Je pravda, že i v některých státech se správním rozhodováním je dozor nad veřejnými zakázkami svěřen radě či kvazisoudním tribunálům, nicméně je nutné si uvědomit, že v řadě případů to pouze souvisí s tradičními zvyklostmi a navazuje na modely zaužívané v tamní veřejné správě. V České republice byl proto zcela logicky zvolen model správního rozhodování ve dvou stupních, který je typický pro českou veřejnou správu.

Úřad je dále obviňován z neefektivity, aniž by však tato tvrzení byla blíže doložena. V čem má být přezkum prováděný Úřadem neefektivní? Zcela jistě ne v rychlosti, neboť rozhodování ÚOHS o veřejných zakázkách je v současné době v podstatě nejrychlejší v historii – za minulý rok Úřad rozhodoval v prvním stupni ve 30 dnech, ve druhém v 54 dnech. **Nejen Evropská komise ve své roční zprávě, ale i česká odborná veřejnost další zkrácení průběhu lhůt, ve které jsou vydávána rozhodnutí, hodnotí pozitivně.** Rozhodování Úřadu je přitom konzistentní a podloženo judikaturou správních soudů. V této souvislosti je možné dále podotk-

nout, že Úřad rozhoduje zcela jistě ve výrazně kratších lhůtách než správní soudy. Možná i tento fakt může být dobrým důvodem, proč v ČR probíhá přezkum veřejných zakázek právě u nezávislého správního orgánu, a nikoli u soudů.

Výtky, které zaznívají ohledně přílišného formalismu či nekonzistentnosti rozhodování ÚOHS, jsou dosti neurčité, bez konkrétních případů, v nichž se tyto nedostatky projevily. Úřad se snaží o ustálenou rozhodovací praxi a má fungující interní mechanismy, které by ji měly zajistit.

Co se týče formalismu, pak celý zákon o zadávání veřejných zakázek je především o dodržování předepsaných postupů – forem. Jestliže je Úřad příliš důkladný při jejich vymáhání, pak je zde existující korekční mechanismus, kterým jsou správní soudy. Právě ty by měly poskytovat Úřadu zpětnou vazbu, pokud by skutečně příliš formalistický byl.

Jak je z výše uvedeného patrné, důvody pro reorganizaci dozoru nad veřejnými zakázkami nejsou tak jednoznačné, jak by se z podání nevládních organizací mohlo zdát. Tomu ostatně napovídá i výsledek veřejných konzultací, které Úřad z pověření Rady vlády pro boj s korupcí na sklonku loňského roku prováděl mezi více než 40 subjekty z oblasti veřejné správy, podnikatelského i nevládního sektoru. Většina zúčastněných se vyjadřovala v tom smyslu, že nespátřují důvody pro hlubší reformu přezkumu veřejných zakázek, přičemž za dostatečné pro odstranění možných nedostatků v efektivitě dozoru považují provedení dílčích procesních změn. Úřad je téhož názoru a domnívá se, že ke zkvalitnění přezkumu veřejného zadávání zcela postačuje důsledné využívání současných nástrojů a prostředků obsažených v právních předpisech a případné provedení některých procesních změn, které by mohly přinést vyšší přímočarost dozoru nad zadáváním veřejných zakázek. To vše nicméně za současné organizační konfigurace.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v současné době disponuje 25 lety kontinuální rozhodovací praxe, působí v něm unikátní tým zaměstnanců specializovaných na přezkum postupu zadavatelů, kteří jsou vybaveni jedinečným know-how.

Pokud by mělo v průběhu neuvážené reorganizace dojít ke ztrátě některého z uvedených prvků, tedy ustálené a judikaturou podpořené rozhodovací praxe nebo týmu odborníků a jeho know-how, mělo by to zcela zásadní negativní dopady na oblast veřejného investování v České republice.

Nezanedbatelným hlediskem je též ekonomická náročnost reorganizace. Jeden větší Úřad bude vždy po rozpočtové stránce méně náročný než dva úřady menší, už jen z toho prostého důvodu, že většinu obslužných pozic bude nutné zdvojit, a to nehovoříme o finančních nákladech, které si vyžádá patnáctičlenná rada navrhovatele „zakázkového úřadu“.

Jestliže se však, bez ohledu na výsledky veřejných konzultací a stanovisko ÚOHS, začne reálně projednávat návrh na reorganizaci dozoru nad veřejnými zakázkami, je Úřad připraven se této diskuzi zúčastnit a přispět do ní svými dlouholetými zkušenostmi s danou problematikou. Stále však bude za optimální řešení pro zkvalitnění veřejného zadávání v České republice považovat méně invazivní a radikální zásahy, než je rozbití současné funkční a efektivní konfigurace v rámci ÚOHS. ■

Poznámka

[1] Při bid riggingu dochází k prodražování veřejných zakázek až o 25 %. ÚOHS je přitom při jeho odhalování druhý nejúspěšnější v Evropě.

MEET THE BUYER

vybrané praktické poznámky pro ty zadavatele, kteří by to chtěli zkusit

Kde budu 11. 6., kde 29. 9. 2020? Co budu připravovat v říjnu a co mě čeká v listopadu? **Vím přesně – mám rád plánování**, a dokonce vím, co budu dělat 24. 12. 2020 kolem 18. hodiny. Až tak to mám vypilované. Plánování je skvělá věc – pěkně si vše rozvrhnout, připravit a jedeme. V tomto čísle se nám koncentrují příspěvky zadavatelů na téma „Meet The Buyer“ – představení plánů zadavatelů v oblasti svých investic v kalendářním roce 2020. Oslovuje to velké zadavatele – Masarykova univerzita, Jihomoravský kraj... a konečně tu máme i vlašťovky u menších zadavatelů – měst. První, které vyzdvihnou, je město Příbram, kde se inspirovali na našem pracovním stole v červnu 2019 a dopracovali se 2. března 2020 k republikovému prvenství mezi menšími městy. Omlouvám se, pokud někomu křivdím, ale o jiném středním městě ve vztahu k realizaci Meet The Buyer nevím.

Zpočátku jsem vnímal tuto aktivitu velmi vzdálenou zákonné úpravě, a tedy jako takovou „volnou disciplínu“. Postupem času a průběžnou diskuzí s kontrolními orgány si dovoluji shrnout základní „pravidla“ pro realizaci Meet The Buyer, aby se z takové akce nestala předběžná tržní konzultace (také jako „PTK“), která už má jasně definované povinnosti a rámec v zákoně o zadávání veřejných zakázek.

Meet The Buyer:

- aktivita není zákonem upravena, jak už bylo uvedeno,
- jedná se o sdělení zadavatele dodavatelům o svých plánech v in-

vesticích, vyhodnocení minulého období, doporučení pro podávání nabídek, sdělení aktualit o svých prioritách a zájmech – férové dodavatelské podmínky, odpovědné zadávání, smluvní dokumentace... rámec možných informací, které chce zadavatel sdělit, je široký,

- **a to hlavní – je to vždy jednostranná forma komunikace** – nikoliv dialog s dodavatelem! To je ten nejpodstatnější rozdíl, abychom se nedostali do režimu PTK.

Vedle MTB jako přípravného/plánovacího nástroje je také praxe realizovat MTB ke konci roku a vyhodnotit si vzájemnou spolupráci s dodavatelem, kdy zadavatel pouze **naslouchá**, co bylo u konkrétních realizací veřejných zakázek v pořádku, co nikoliv a jak problémy vnímají dodavatelé. Tento informační vstup je pak třeba analyzovat a třeba se z něj poučit pro budoucí veřejné zakázky s cílem kvalitnějších a korektnějších smluvních vztahů v klíčových investicích zadavatelů.

MTB také slouží k vyšší jistotě a stabilitě v plánování aktivit a práce zadavatelských útvarů i ve vztahu k politikům zadavatele – města, kraje atd. Veřejná prohlášení plánu investic je již dohledatelná a více kontrolovatelná, proč se případně veřejná zakázka najednou nebude realizovat? Meet the Buyer významně přispívá k předvídatelnosti zadavatele, a tedy k jeho transparentnosti při nakládání s veřejnými prostředky. ■

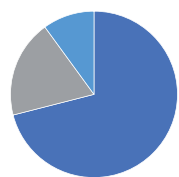
Město Příbram – 1. město v České republice, které uskutečnilo akci „Meet The Buyer“

Setkání „Meet the buyer – poznej svého kupujícího/zadavatele“ se uskutečnilo v pondělí 2. března tohoto roku v Příbrami a zúčastnili se jej zástupci jednadvaceti dodavatelů. Představeny byly více než tři desítky investičních akcí, které plánuje město v letošním roce realizovat nebo alespoň vysoutěžit dodavatele. V připravené prezentaci byly představeny jednotlivé projekty, hodnota zakázky, stejně jako přibližný termín zahájení zadávacího řízení a samotné realizace.

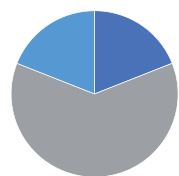
Všichni zástupci dodavatelů vyplnili také připravený dotazník, který prošel podrobným vyhodnocením. Ve veřejném představení projektů by město chtělo pokračovat i v budoucnu.

Představení plánu investičních akcí města se zúčastnilo 21 zástupců dodavatelů. 100% ze zúčastněných odevzdalo dotazník. Ne všichni zodpověděli všechny otázky. Dotazník obsahoval tyto okruhy otázek:

Postrádali jste některá témata?

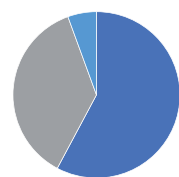
- 71% nepostrádalo žádná témata
- 19% uvedlo další náměty
- 10% neví/nechce odpovědět

Považujete dnešní setkání pro Vaši společnost za přínosné?

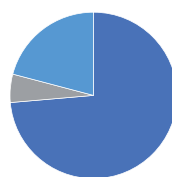
- 19% označilo setkání za velmi přínosné
- 62% spíše přínosné
- 19% spíše ne
- 0% vůbec ne

Odpovědné veřejné zadávání:

Setkali jste se s prvky odpovědného přístupu k veřejným zakázkám?

- 52% se setkali v praxi zadavatelů s prvky odpovědného zadávání
- 33% se neseťkalo
- 5% neví/nechce odpovědět

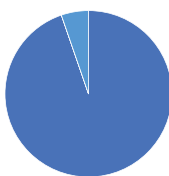

Konání PTK považuje

- 67% dodavatelů za přínosné
- 5% dodavatelů nepovažuje za přínosné
- 19% dodavatelů neví/nechce odpovědět

Nejpřínosnější prvky odpovědného zadávání vidí dodavatelé (možno více odpovědí)

- 86% kvalita a živostnost staveb
- 19% omezení spotřeby surovin
- 38% minimalizace dopadu na ŽP
- 29% využití obnovitelných zdrojů energií
- 57% důstojné prac. podmínky
- 5% zaměstnání znevýhodněných osob
- 33% podpora praxí
- 42% transparentnost plateb
- 57% férové jednání s poddodavateli
- 29% využití inovací
- 29% nová řešení
- 0% cirkulární ekonomika

Uveřejňované vzorové dokumenty zadavatele

- 90% podání nabídky usnadňují
- 0% komplikují
- 5% vzory nevyužívá, disponuje vlastními

Na naše dotazy odpovídá starosta města – pan Mgr. Jan Konvalinka

1. Jak s odstupem času hodnotíte akci MTB?

Akce MTB byla z mého pohledu úspěšná. Překvapila mne účast velkého počtu zástupců lokálních firem i firem z širšího okolí. Stručně a přehledně jsme informovali o tom, jaké zakázky na investiční akce hodláme v letošním roce vyhlašovat. Pro zástupce firem to byly, dle mého názoru, cenné informace. Mají možnost si dopředu rozmyslet, do jaké zakázky se přihlásí. Mohou si i v předstihu naplánovat své kapacity.

2. Jakou zpětnou vazbu máte ze svého okolí k realizovanému MTB?

Zpětná vazba na proběhnuvší MTB je veskrze pozitivní. Jsme chváleni za transparentní přístup a za vstřícnou pozici vůči dodavatelským firmám. V oblasti zadávání veřejných zakázek plánujeme i další novinky, zejména v oblasti tzv. odpovědného zadávání. Oblast veřejných zakázek má u nás na starosti vedoucí Odboru práva a veřejných zakázek paní Mgr. Škubalová, ta je v dané oblasti velmi aktivní a snaží se do problematiky veřejných zakázek implementovat moderní a progresivní metody, což já osobně velmi vítám. ■

Meet the Buyer Jihomoravského kraje

Po loňském premiérovém setkání s dodavateli stavebních a projekčních zakázek zorganizoval Jihomoravský kraj druhý ročník této úspěšné akce. Ta se uskutečnila v pátek 24. ledna 2020 v prostorách brněnského výstaviště pod záštitou náměstka hejtmana Petra Hýblera.

Účelem setkání, jehož se zúčastnilo na 80 zástupců téměř 70 dodavatelů, bylo v první řadě informovat dodavatele o plánovaných investičních akcích Jihomoravského kraje pro letošní rok a zároveň shrnout informace o akcích realizovaných v roce minulém. V průběhu setkání byla dále představena nová strategie Jihomoravského kraje v oblasti odpovědného veřejného zadávání a zazněly i praktické informace důležité pro ty, kdo osobně zpracovávají nabídky dodavatelů na jednotlivé veřejné zakázky, či informace k využívání BIM a energetickým úsporám při realizaci investičních akcí Jihomoravského kraje.

Představeny byly dvě desítky připravovaných veřejných zakázek na stavební práce v hodnotě přes 1 mld. Kč, desítky veřejných zakázek na projektové práce a téměř třicet akcí příspěvkových organizací Jihomoravského kraje v hodnotě dalších 300 mil. Kč.

Jihomoravský kraj prostřednictvím dotazníků zjišťoval zpětnou vazbu ze strany zúčastněných dodavatelů. Návratnost dotazníků činila 60% a samotná myšlenka představení plánu investičních akcí uspořádat byla hodnocena velmi pozitivně. S organizací a průběhem setkání byla rovněž většina dodavatelů spokojena, prezentované informace označilo za užitečné 80% z nich. Přes 90% zúčastněných nahlíží pozitivně na strategický a odpovědný přístup Jihomoravského kraje k veřejným zakázkám, jak projektan-

ti, tak zhotovitelé staveb uvedli, že mají co nabídnout zejména v environmentálních aspektech (využívání obnovitelných zdrojů energie, šetrné nakládání s vodou, omezení spotřeby surovin, minimalizace dopadů na životní prostředí atd.) a nákladech životního cyklu. Téměř 70% dodavatelů označilo za přínosné konání předběžných tržních konzultací, přičemž zhruba 30% z nich PTK aktivně vyhledává, ale více než dvojnásobek

se jich zúčastní, pokud jsou zadavatelem osloveni.

Kromě sdílení informací mezi Jihomoravským krajem a dodavateli lze přínos setkání vysledovat v počtu nabídek, které Jihomoravský kraj v zadávacích řízeních v roce 2019 dostával. U stavebních prací to bylo v průměru 10,5 nabídky na jednu veřejnou zakázku, u projektových prací 7,9. ■

MUNI

Dotazování dodavatelů – výsledky 2020

Tento dokument prezentuje výsledky z dotazníkového šetření mezi dodavateli, kteří se zúčastnili Představení plánovaných investic na Masarykově univerzitě v roce 2020 konaného 12. 2. 2020.

Z celkových 380 oslovených dodavatelů se zaregistrovalo 49 dodavatelů, dle odhadu vzhledem k rozdaným dotazníkům se zúčastnilo 35 dodavatelů, z nichž **30 odevzdalo vyplněný dotazník**. Návratnost dotazníků činí 86%. Někteří dodavatelé byli zastoupeni více účastníky, každý dodavatel však dostal jeden dotazník. Jednotkou měření je tak dodavatel. Následující údaje prezentují, jak odpovídalo 30 dodavatelů, kteří odevzdali dotazník.

1. Shrnutí

Obecně lze říci, že dodavatelé hodnotí setkání jako přínosné a cení si jeho informační hodnoty. Většine dodavatelů na akci nechyběly žádné důležité informace, pokud ano, šlo častěji o podrobné informace o investicích. Více než polovina dodavatelů preferuje pro výběr dodavatele kvalitativní kritéria, např. v podobě referencí. Část dodavatelů se přiklání k využití obou kritérií. 60% dodavatelů uvedlo, že řeší témata z oblasti odpovědného veřejného zadávání, zbylých 40% neodpovědělo. Nejčastěji dodavatelé řeší férové jednání s poddodavateli, kvalitu a dlouhou životnost provedených staveb nebo také podporují praxe studentů.

2. Jak dodavatelé hodnotili setkání?

Graf č. 1: Bylo pro vás toto setkání přínosné?

Z 30 dodavatelů **označila většina akci jako přínosnou**, konkrétně 83%. Graf č. 1 zobrazuje procentuální zastoupení odpovědí na otázku „Bylo pro vás toto setkání přínosné?“

Jakým způsobem bylo setkání přínosné, v otevřené otázce přiblížilo 13 dodavatelů. Z nich všichni oceňovali, že jsou nyní **informovaní** a mohou lépe reagovat na chystané investice, které je zajímají, a zařadit si tyto investice do svých plánů a časových harmonogramů.

Nespokojení dodavatelé: Z dodavatelů, kteří nehodnotili setkání jako přínosné, jeden uvedl, že bylo představeno **málo investičních akcí**, stejně to viděl i další dodavatel, který zároveň přidal **nedostatek komentářů** k připravovaným kvalitativním kritériím. Pro dalšího dodavatele nebyla akce přínosná, protože žádná ze zakázek neobsahuje jeho předmět podnikání (výroba oken), jeden nespokojený dodavatel neuvedl žádný důvod, proč pro něj setkání nebylo přínosné.

Více než polovině dodavatelů, tedy 67%, nechyběly na akci žádné konkrétní informace. Graf č. 2 ukazuje procentuální zastoupení odpovědí na otázku „Chyběly vám některé konkrétní informace či konkrétní témata?“ Většina dodavatelů (kromě dvou), kterým chyběly některé informace či témata, odůvodnila svou volbu v další podotázce. Tyto odpovědi byly rozmanité a žádná nepřevažovala. Odpovědi jsou shrnuty níže v bodech.

- Struktura členění velkých investičních děl nad 20 milionů
- Charakteristiky staveb a přestaveb, konstrukční systémy, zvláštnosti stavby
- Zadávání v BIMu
- Výhledy s ohledem na dotační programy, výhledy na minimálně 3 roky dopředu
- Právní informace
- Informace o E-ZAKu
- Průběh výběrových řízení a kritéria

Graf č. 2: Chyběly vám některé konkrétní informace či konkrétní témata?

3. Hodnotící kritéria podle dodavatelů

Graf č. 3: Jaká hodnotící kritéria preferujete pro výběr dodavatele?

Graf č. 3 ukazuje procentuální zastoupení odpovědí na otázku „Jaká hodnotící kritéria preferujete pro výběr dodavatele?“ **Více než polovina dodavatelů, přesně 63%, upřednostňuje kvalitativní kritéria** při výběru dodavatele. 17% dodavatelů upřednostňuje cenová kritéria a shodně 17% dodavatelů se přiklání k cenovým i kvalitativním kritériím současně.

Kvalitativní kritéria: Dodavatelé preferují kvalitativní kritéria nejčastěji uváděli jako vhodné kritérium **reference**, dále také **kvalitu realizačního týmu**. V jednotkách odpovědí se pak objevovala kritéria cena, úroveň řízení, specifikace realizace, komunikace, záruka

tehnologické úrovni, ISO, kvalita a životnost, environmentální kritéria. Jeden z dodavatelů v této kategorii pak uvádí, že cena by měla představovat až 80% hodnotícího kritéria.

Cenová kritéria: Jeden z dodavatelů preferujících cenová kritéria v otevřené podotázce upřesnil, že preferuje pouze cenové kritérium a kvalita by měla být zajištěna skrze technickou kvalifikaci. Další uvedl, že cena by měla při hodnocení představovat nejvíce 70%, jeden dodavatel preferuje cenu ve spojení s kritériem délka realizace.

Dodavatelé, kteří volili **obě kritéria** – jak cenové, tak kvalitativní, doplňují jako vhodná kritéria dodržení termínu, kvalitu použitých materiálů, kvalitu týmu a zkušenosti vedoucích osob. Jeden dodavatel navrhuje také prémii za předčasné splnění díla.

4. Společensky odpovědné zadávání

60% dodavatelů uvedlo, že řeší témata spadající do odpovědného veřejného zadávání, zbylých 40% na otázku neodpovědělo, neznámá to tedy nutně, že se těmto tématům nevěnují. Nejčastěji dodavatelé řeší férové jednání s poddodavateli, kvalitu a dlouhou životnost provedených staveb nebo také podporují **praxe studentů**.

Když vezmeme všechny odpovědi z této otázky, **dodavatelé se poměrně rovnoměrně věnují všem okruhům témat** odpověd-

ného zadávání – environmentálnímu, sociálnímu a ekonomickému. Všechny jednotlivé aspekty měly zastoupení alespoň jednoho dodavatele, který je řeší, kromě cirkulární ekonomiky, ke které se nikdo nepřihlásil.

Někteří dodavatelé odpověděli, že se věnují téměř všem aspektům, ale nespécifikovali je, jiní uvedli pouze obecně sociální nebo environmentální aspekty. Jeden dodavatel si posteskl, že přesto, že se těmto aspektům věnuje, tlak na cenu stále převládá. Jiný dodavatel uvedl, že řeší recyklaci stavebního odpadu při realizaci nových staveb, ale požadavek na to si musí zadat projektant do DPS.

Jakým tématům se dodavatelé věnují, je graficky shrnuto v grafu č. 4, velikost plochy jednotlivého aspektu pak ukazuje, jak často byl aspekt dodavateli zmiňován. Byly zpracovány všechny podrobné odpovědi, celkem 10 dodavatelů odpovědělo podrobněji na tuto otázku.

5. Diskuze o výsledcích

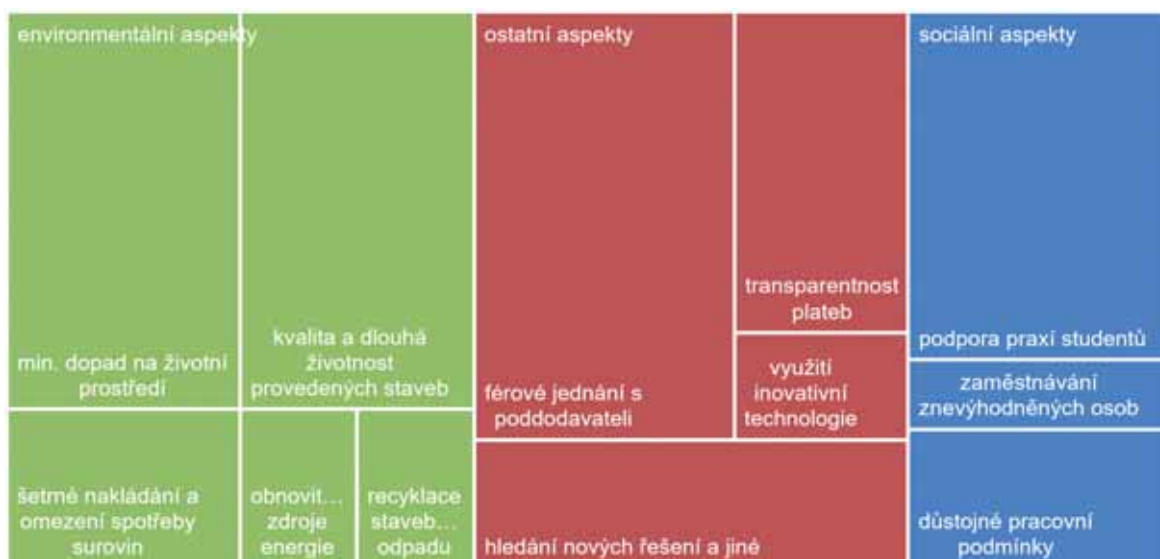
Při konání příštích představení plánovaných investic by bylo přínosné zavést **registrační účastníků**, to by vedlo k přehlednějším analýzám o účasti v jednotlivých letech a zároveň i o návratnosti dotazníků. Návratnost dotazníků může být stěžejním údajem např. při přechodu z papírového dotazníku k elektronické verzi dotazníku, kdy snadno zjistíme výhodnost či nevýhodnost přechodu z jedné verze na jinou srovnáním návratnosti.

Výsledky u otázky na **hodnotící kritéria** mohou být zkreslené, protože otázka je příliš svazující, někteří dodavatelé totiž nemusí upřednostňovat více ani jednu z možností, část dodavatelů pak zaškrtnla obě odpovědi, někteří zaškrtnli jednu odpověď a dovysvětlili svůj postoj v otevřené podotázce. Data se tak ale stala méně přehledná a graf č. 3 je méně spolehlivý, přesnější výsledky jsou v popisné části týkající se kritérií. (Příklad, kdy jeden respondent preferuje cenová kritéria, ale upřesňuje, že jen jako 70% kritéria, a druhý upřednostňuje kvalitativní kritéria, ale dodává, že cena by měla být maximálně 80% kritéria.) Tomuto by šlo v budoucnu předejít přeformulováním otázky a přidáním dalších možností odpovědi.

Výsledky k otázce na odpovědné veřejné zadávání se pak vztahují pouze k dodavatelům, kteří na otázku odpověděli podrobněji nebo zakroužkovali v textu otázky. Tato otázka by v budoucnu měla být přeformulována tak, aby nabízela více možností, ze kterých si dodavatelé mohou vybrat, což omezí ztrátu dat, která se v případě této otázky projevila (pouze 10 použitelných odpovědí pro podrobnou analýzu). Zároveň by mohl na tuto otázku navazovat prostý dotaz, zda řeší odpovědné zadávání, což by opět mohlo přinést více odpovědí, a procenta, kolik dodavatelů řeší odpovědné zadávání, by více odpovídala realitě. ■

Bc. Natálie Štěpánková

Graf č. 4: Zastoupení témat odpovědného veřejného zadávání u dodavatelů, kteří jej řeší

Judikatura

Pokuta za radary je pravomocná

Město Varnsdorf nepodalo rozklad proti pokutě ve výši 650 000 Kč, kterou mu za pochybení při uzavírání smluv na pronájem radarů svým prvostupňovým rozhodnutím uložil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Předmětem veřejné zakázky byl nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků.

Úřad obdržel dne 28. 2. 2019 podnět k prošetření postupu zadavatele v souvislosti s veřejnou zakázkou „Nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků“, která byla zadávána jako veřejná zakázka malého rozsahu a na kterou byla na základě výzvy k podání nabídky ze dne 3. 8. 2017 uzavřena s vybraným dodavatelem Water Solar Technology Ltd. dne 20. 9. 2017 smlouva o nájmu měřicích zařízení (veřejná zakázka 1).

Úřad rovněž obdržel dne 24. 2. 2019 podnět k prošetření postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky „Nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků“ v jednacím řízení bez uveřejnění (veřejná zakázka 2).

Vzhledem k tomu, že z předložených materiálů získal Úřad pochybnosti o tom, zda zadavatel při zadávání předmětné veřejné zakázky a v souvislosti s uzavíráním smlouvy o nájmu měřicích zařízení postupoval v souladu se zákonem a zda nespáchal přestupek podle zákona, zahájil v těchto věcech správní řízení z moci úřední vedené pod sp. zn. S0149/2019/VZ a S0148/2019/VZ.

Dne 22. 7. 2019 vydal Úřad rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0149/2019/VZ-19913/2019/542/MKd, kterým konstatoval, že se zadavatel dopustil přestupku tím, že v souvislosti s dotčenou veřejnou zakázkou porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek stanovené zákonem, když předmětnou nadlimitní veřejnou zakázku zadal v důsledku nesprávně stanovené předpokládané hodnoty mimo zadávací řízení a nezadal ji v nadlimitním režimu podle části čtvrté zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a dne 20. 9. 2017 uzavřel s vybraným dodavatelem smlouvu o nájmu měřicích zařízení. Za spáchání tohoto přestupku uložil Úřad zadavateli pokutu ve výši 400 000 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podal zadavatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu

po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise rozhodnutím ze dne 21. 10. 2019, č. j. ÚOHS-R0141/2019/VZ-28841/2019/322/DJa, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání. Předseda Úřadu v rozhodnutí uvedl, že napadené rozhodnutí je v otázce, zda se obviněný dopustil přestupku, věcně správné a souladné se zákonem. Zároveň však předseda Úřadu dospěl k závěru, že Úřad pochybil při výměře správního trestu, když v rozhodnutí nesprávně uvedl, že řešený přestupek zadavatele není v souběhu s žádnými dalšími přestupky, nevedl společné řízení se správním řízením vedeným pod sp. zn. S0148/2019/VZ a neaplikoval zásadu absorpce, přestože předmětné správní řízení úzce souvisí s řízením vedeným pod sp. zn. S0148/2019/VZ.

V dané souvislosti předseda Úřadu konstatoval, že v případě trestání sbíhajících se přestupků je třeba vždy uplatňovat zásadu absorpce, naopak trestání podle zásady kumulace („*quot delicta, tot poenae*“ – „kolik deliktů, tolik trestů“) je nežádoucí. Předseda Úřadu zopakoval, že při projednávání více přestupků, kdy ještě o žádném z nich nebylo vyhlášeno rozhodnutí, nelze k aplikaci zásady absorpce použít analogicky souhrnný trest, rovněž analogické použití úhrnného trestu dle trestního zákoníku nepřipadá v úvahu, neboť analogii lze použít pouze tehdy, nedopadá-li na řešenou situaci příslušná právní úprava. Zákon o přestupcích však disponuje právní úpravou trestání sbíhajících se přestupků projednávaných současně, a to v § 41 zákona o přestupcích, který zohledňuje zásady absorpce a asperace. Jiné ustanovení zohledňující při trestání souběhu přestupků zásadu absorpce, které by bylo aplikovatelné na uvedený případ, v zákoně o přestupcích předseda nenalézá, rovněž neexistuje ani jiné analogicky aplikovatelné ustanovení trestního zákoníku či jiného předpisu.

Úřad dne 22. 7. 2019 vydal rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0148/2019/VZ-19905/2019/542/MCi, kterým konstatoval, že se zadavatel dopustil přestupku tím, že porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek, když předmětnou veřejnou zakázku zadal v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by prokázal splnění podmínek pro použití jednacích řízení bez uveřejnění uvedených v zákoně, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a dne 12. 9. 2018 uzavřel s vybraným dodavatelem smlouvu

o nájmu měřicích zařízení. Za spáchání tohoto přestupku uložil Úřad zadavateli pokutu ve výši 250 000 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podal zadavatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise rozhodnutím ze dne 21. 10. 2019, č. j. ÚOHS-R0142/2019/VZ-28843/2019/322/PJe, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání. Předseda Úřadu označil za podstatný problém při postupu, který Úřad zvolil v rámci rozhodnutí, fakt, že při ukládání sankce přistoupil k uložení souhrnného trestu, přičemž zohlednil skutek (skutek stíhaný v řízení sp. zn. S0149/2019/VZ), o němž ještě nebylo pravomocně rozhodnuto. Předseda Úřadu zdůraznil, že z judikatury Nejvyššího soudu týkající se ukládání souhrnného trestu vyplývá, že o trestném činu, o němž bylo dříve rozhodnuto a jehož se týká výrok o trestu, který je zrušován, musí být při ukládání souhrnného trestu pravomocně rozhodnuto, přičemž při ukládání souhrnného trestu v řízení o přestupku je nepochybně třeba postupovat analogicky nejen s výslovným zněním právního předpisu, ale rovněž s jeho výkladem provedeným ustálenou soudní judikaturou.

Úřad opětovně přezkoumal případ ve všech vzájemných souvislostech a po zhodnocení všech podkladů, zejména dokumentace k předmětným veřejným zakázkám, na základě vlastního zjištění a po zohlednění závěrů z rozhodnutí předsedy Úřadu konstatoval, že se zadavatel dopustil přestupku tím, že v souvislosti s veřejnou zakázkou „Nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků“, která byla zadávána jako veřejná zakázka malého rozsahu, porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek, když předmětnou nadlimitní veřejnou zakázku zadal v důsledku nesprávně stanovené předpokládané hodnoty mimo zadávací řízení a nezadal ji v nadlimitním režimu podle části čtvrté zákona; a dále tím, že při zadávání veřejné zakázky „Nájem systémů pro měření rychlostí na pozemních komunikacích včetně příslušného software pro správu a zpracování přestupků“ v jednacím řízení bez uveřejnění porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek, když předmětnou veřejnou zakázku zadal v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by prokázal splnění podmínek pro jeho použití. Za spáchá-

ní těchto přestupků uložil Úřad zadavateli pokutu ve výši 650 000 Kč.

K výroku I. rozhodnutí

„K okamžiku stanovení předpokládané hodnoty Úřad uvádí, že předpokládanou hodnotu je třeba stanovit k okamžiku zahájení zadávacího řízení, resp. v praxi s jistým předstihem v rámci příprav, avšak v době zahájení zadávacího řízení by měla být stále aktuální, tedy je vhodné předpokládanou hodnotu, kterou si zadavatel stanovil na začátku přípravných prací, ještě k okamžiku zahájení zadávacího řízení ověřit.“

V případě, kdy zadavatel zadávací řízení neprovádí – zadává veřejnou zakázku malého rozsahu –, je rozhodujícím okamžikem pro stanovení předpokládané hodnoty okamžik zadání zakázky. Fakticky by tak zadavatel měl stanovit předpokládanou hodnotu dvakrát, tedy poprvé ve fázi rozhodnutí o zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení a podruhé z důvodu ověření správnosti svého postupu k okamžiku zamýšleného uzavření smlouvy, neboť i v tomto okamžiku musí předpokládaná hodnota odpovídat limitu pro veřejnou zakázku malého rozsahu. V této fázi zadavatel posuzuje, zda nabídková cena vybraného dodavatele nepřesahuje finanční limity platné pro veřejné zakázky malého rozsahu, když v opačném případě by nemohl aplikovat výjimku podle § 31 zákona pro zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení, a tedy by nemohl smlouvu s vybraným dodavatelem uzavřít.

Ke způsobu stanovení předpokládané hodnoty Úřad uvádí, že zadavatel má využít zejména údaje a informace o zakázkách se stejným či podobným předmětem plnění, které již v minulosti realizoval či o kterých může mít informace od jiných zadavatelů. V případě, že zadavatel nedisponuje informacemi o zakázkách se stejným či podobným předmětem, měl by při přípravě podkladů pro určení předpokládané hodnoty provést průzkum trhu, realizovat předběžné konzultace, případně si potřebné informace obstarat jiným vhodným způsobem. Tento postup lze rovněž podpůrně doporučit i v případě, kdy zadavatel sice má již zkušenosti s obdobnými zakázkami z minulosti, ale tyto historické údaje konzultacemi s dodavateli či průzkumem trhu aktualizuje.

Bez ohledu na zvolený způsob stanovení předpokládané hodnoty by měl být zada-

vatel schopen svůj postup při jejím určení odůvodnit. Jeví se proto nanejvýš vhodné, aby si vyhotovil písemný záznam s uvedením, jak byla předpokládaná hodnota stanovena a ze kterých údajů či dokumentů při jejím stanovení vycházel. V souvislosti s předběžnými tržními konzultacemi vyplývá pro zadavatele přímo ze zákona (z § 33 zákona, který odkazuje na § 211 odst. 1 zákona) povinnost komunikace v rámci předběžných tržních konzultací v písemné formě, případně i ústně z důvodu praktičnosti a rychlosti, avšak za podmínky, že bude obsah takové ústní komunikace zachycen písemnými zápisy či zvukovou nahrávkou. Obdobně je nutné pořádat záznam v případě telefonicky uskutečňované předběžné tržní konzultace. Účelem tohoto ustanovení je především zdokumentování předběžných tržních konzultací a zajištění jejich zpětné přezkoumatelnosti.

Úřad bere v potaz, že v daném případě jde v jistém slova smyslu o specifickou veřejnou zakázku a pro obviněného mohlo být obtížné najít jiné zadavatele, kteří by realizovali parametricky totožné zakázky a současně byli ve zcela shodném či obdobném postavení jako on sám, aby z jejich zkušeností mohl při stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky 1 vycházet. Úřad se však neztotožňuje s tvrzením obviněného v tom smyslu, že nemohl najít vhodnější údaje a podrobnější podklady pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky 1. Úřad má za to, že se obviněný neměl spokojit s takto evidentně povrchně provedeným průzkumem trhu a mohl využít dalších možností pro získání relevantních podkladů, jež mu zákon nabízí, aby co nejdůkladněji zjistil očekávatelný počet přestupků. V případě nemožnosti získat potřebné informace vlastními silami mohl obviněný využít poradenství od externích odborníků např. za účelem zpracování statistiky vozidel překračujících ve vytipovaných lokalitách povolenou rychlost, z níž by bylo možné matematicky dovodit rozsah plnění, případně mohl oslovit dodavatele poskytující předmětné služby na daném trhu ve formě předběžných konzultací podle § 33 zákona, jež zákon právě pro takové situace předpokládá.

Úřad dále uvádí, že ve vyjádření obviněného zcela absentuje informace o tom, zda obviněný zjišťoval u oslovených zadavatelů také cenu, kterou tito hradí dodavatelům za pro-

nájem radarů, eventuálně za jeden zjištěný přestupek, na základě níž by pak mohl získat ucelenou informaci o faktických hodnotách veřejných zakázek realizovaných jinými zadavateli. V této souvislosti by se totiž Úřadu jevilo jako nanejvýš vhodné, aby obviněný vzal v potaz také cenu hrazenou ostatními zadavateli za měření rychlosti, a to i přes její případnou odlišnou konstrukci (např. pouze fixní cena za pronájem měřících zařízení bez ohledu na množství zaznamenaných přestupků či dvousložková cena sestávající z fixní ceny za pronájem měřících zařízení a z ceny za jeden zaznamenaný přestupek), na základě níž by po případné matematické úpravě odpovídající jemu zamýšlenému modelu s formou ceny za počet změřených přestupků mohl spolehlivěji stanovit předpokládanou hodnotu předmětné veřejné zakázky.

V kontextu uvedeného Úřad doplňuje, že je v zájmu zadavatele pečlivě zpracovat podklad pro stanovení předpokládané hodnoty pro zajištění zpětné přezkoumatelnosti jeho postupu, aby tak byl schopen věrohodně a prokazatelně odůvodnit svůj postup, a to včetně nezpochybnitelného doložení všech podkladů, z nichž při konstrukci předpokládané hodnoty vycházel.

S ohledem na uvedené Úřadu nezbývá než konstatovat, že obviněným popsaný průzkum trhu nelze s přihlédnutím k jeho výše uvedeným nedostatkům pokládat za řádně provedený tak, aby mohl být považován za důvěryhodný a relevantní podklad pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky 1. Obviněný současně neprokázal, že nebylo v jeho možnostech provést průzkum trhu důkladněji a aplikovat jeho výsledky na svou konkrétní potřebu, případně využít dalších možností pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky 1 podle zákona, jak bylo naznačeno výše.

Jak konstatoval i předseda Úřadu ve svém rozhodnutí 1, je evidentní, že odhadovaná cena za nájem měřících zařízení se již nejspíše k okamžiku zjištění nabídkové ceny jevila jako nereálná, tedy obviněný měl před uzavřením smlouvy s vybraným dodavatelem ověřit, zda cena obsažená ve smlouvě o nájmu spolu s výsledky provedeného průzkumu trhu a předpokládanou délkou trvání smlouvy o nájmu neatakuje reálně splnění zákonných limitů pro veřejnou zakázku málého rozsahu.

Na tomto místě Úřad shrnuje, že obviněný svým postupem naprosto vyloučil aplikaci ustanovení smlouvy týkajícího se délky jejího trvání, tj. ukončení po vyčerpání určené částky (čl. 7. bod 7.2 smlouvy), neboť v daném případě reálně nemohl účinek tohoto ustanovení smlouvy, jak bude dále rozvedeno, nastat. Předně je třeba opakovaně uvést, že údaje z jiných měst zjištěné obviněným byly zcela nedostačující a reálně nepoužitelné, kdy na základě těchto *de facto* irelevantních údajů nebylo možné předvídat objem plnění. Za situace, kdy počet přestupků je těžce dopředu odhadnutelná veličina, se obviněný zcela dobrovolně vystavil riziku nesprávného odhadu celkové konečné hodnoty veřejné zakázky 1, přičemž zároveň nebylo možné vyloučit, že se ve výsledku bude jednat i o nadlimitní veřejnou zakázku. S vědomím všech těchto skutečností obviněný zároveň postupoval zcela neobezřetně, když připustil, aby samotné měření bylo spuštěno dříve, než byl do provozu uveden software sloužící ke zpracování měření. Během této doby došlo k situaci, kdy celý proces nemohl být ze strany obviněného nijak kontrolován a nemohlo být ani za žádných okolností zajištěno případné ukončení smlouvy, došlo-li by v průběhu této doby k překročení stanoveného finančního limitu. Právě k této situaci došlo v daném případě, kdy bezprostředně po předání systému do provozu vystavil vybraný dodavatel obviněnému fakturu za 59 793 změřených přestupků na částku 17 937 900 Kč bez DPH. Stěžejní pro konstataci, že čl. 7. bodu 7.2 smlouvy (obsahující maximální hranici zakládající automatické ukončení smlouvy) obviněný, resp. obě smluvní strany, neměly v úmyslu následovat, a byl tedy vtělen do smlouvy nikoli jako pojistka, jak se snaží tvrdit obviněný, ale jako odraz „od boku“ stanovené předpokládané hodnoty plnění, je skutečnost, že vybraný dodavatel jej zcela ignoroval, když bezprostředně po spuštění celého procesu (a rovněž navzdory ustanovení vyplývajícího z čl. 4.1 smlouvy, dle kterého měl vybraný dodavatel odměnu účtovat souhrnně za každý jeden ukončený kalendářní měsíc a v případě ukončení smluvní spolupráce v průběhu kalendářního měsíce pak alikvotní částku počínaje měsícem, ve kterém bude spuštěn produkční provoz měřícího zařízení a požadovaného SW) vystavil fakturu ve výši mnohonásobně převyšující dohodnutý limit a obviněný na tento krok přistoupil a předmětnou částku bez výhrad akceptoval. Lze tedy uzavřít, že mezi smluvními stranami panovala shoda předmětné ustanovení neaplikovat a v plnění dle smlouvy pokračovat,

resp. jej ukončit až po proplacení celé částky za všechna provedená měření vzniklá v mezidobí od počátku měření do spuštění předmětného software, nikoli tedy, jak bylo původně sjednáno, jen za poměrnou část plnění odpovídající určenému limitu.

Úřad tedy s ohledem na uvedené konstatuje, že obviněný přistoupil liknavě k přípravě předmětné veřejné zakázky, na jejímž počátku stálo formalistické a v celém procesu nikterak reflektované stanovení předpokládané hodnoty a z toho vyplývající nesprávná volba režimu veřejné zakázky 1, přičemž obviněný nebyl schopen svůj postup zpětně na podkladě relevantních argumentů obhájit.

S ohledem na výše uvedené Úřad dále konstatuje, že postup obviněného mohl ovlivnit výběr dodavatele, neboť nelze vyloučit možnost, že pokud by obviněný postupoval při zadávání veřejné zakázky 1 v zákonem stanoveném režimu, mohl obdržet další (výhodnější) nabídky od jiných dodavatelů. Obviněný se svým postupem vyhnul obsáhlejší povinností pro zadávání veřejné zakázky 1 dle zákona, čímž narušil hospodářskou soutěž (ať již potenciálně, či reálně), a to bez ohledu na to, zda k tomuto došlo úmyslně či nikoli. Při využití postupu dle zákona by obviněný měl pro zadání veřejné zakázky 1 na výběr z použití některého z druhů zadávacího řízení definovaných zákonem, jež by připadalo v úvahu. Se zahájením těchto řízení je pak spojená mj. i uveřejňovací povinnost, která má v případě otevřeného řízení podobu oznámení o zahájení zadávacího řízení ve Věstníku veřejných zakázek, v případě užšího řízení pak podobu oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo předběžného oznámení ve Věstníku veřejných zakázek. Ve všech případech tato uveřejnění umožňují širokému okruhu dodavatelů na trhu zúčastnit se soutěže o veřejnou zakázku, což má za následek vyšší míru konkurence než v postupu, který zvolil obviněný.

Vzhledem k výše uvedenému Úřad uzavírá, že se obviněný dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 písm. a) zákona tím, že porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek stanovené v § 2 odst. 3 zákona, když předmětnou nadlimitní veřejnou zakázku zadal v důsledku nesprávně stanovené předpokládané hodnoty mimo zadávací řízení a nezadal ji v nadlimitním režimu podle části čtvrté zákona, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a dne 20. 9. 2017

uzavřel s vybraným dodavatelem smlouvu o nájmu měřicích zařízení."

K výroku II. rozhodnutí

„Použití jednacích řízení bez uveřejnění by tedy mělo být krajním řešením v situaci, kdy zadavatel nemá jinou volbu a nemůže zajistit požadované plnění v některém druhu zadávacího řízení, který je pro hospodářskou soutěž otevřenější, jak vyplývá např. i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2013, č. j. 5 Afs 42/2012--53, v němž se uvádí, že „... zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění je možné použít v tom případě, kdy uspokojení potřeby zadavatele není nebo nebylo možné dosáhnout v klasickém zadávacím řízení, tj. soutěži o zakázku“.

Úřad dodává, že případný ‚stav exkluzivity‘, tj. existence jediného možného dodavatele schopného splnit předmět veřejné zakázky, by neměl být vytvořen zadavatelem, přesněji řečeno, zadavatel by měl vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby stavu exkluzivity, pokud lze jeho vznik důvodně předvídat, předešel. Jak ostatně uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 1. 2013, č. j. 5 Afs 42/2012-53, *„jednacím řízením lze využít, pokud jsou důvody pro jeho použití objektivní, tedy nezávislé na vůli zadavatele. Není sporu o tom, že pokud by se zadavatel svým vlastním zaviněným postupem dostal do situace, kdy musel přidělit zakázku pouze jedné určité společnosti, porušil by tím zákon o veřejných zakázkách. Zadavatel se tak nemůže dovolávat existence pouhého jediného dodavatele (právně nebo fakticky) schopného realizovat předmět veřejné zakázky, pakliže sám tento stav exkluzivity vytvořil, a to navíc teprve ve chvíli, kdy již není možné nastatou situaci dostupnými právními prostředky změnit.“*

Důkazní břemeno ohledně existence výjimečných okolností opravňujících zadavatele k použití jednacích řízení bez uveřejnění přitom leží zásadně na zadavateli, a je tedy na něm, aby prokázal naplnění všech zákonných podmínek pro použití výjimky spočívající v zadání veřejné zakázky v tomto druhu zadávacího řízení. Je tedy nanejvýš vhodné, aby zadavatel relevantní skutečnosti, na nichž volbu tohoto druhu zadávacího řízení založil, řádně a prokazatelně zdokumentoval (nejlépe aby je přímo zařadil do dokumentace o zadávacím řízení), aby tak byl schopen následně nezpochybnitelně prokázat oprávněnost svého postupu.

Úřad však upozorňuje, že naplnění podmínek pro použití jednacích řízení bez uveřejnění nezavazuje nutně zadavatele povinností tento druh zadávacího řízení použít. Zadavatel může i při splnění zákonných podmínek pro použití jednacích řízení bez uveřejnění zvolit jiný, transparentnější druh zadávacího řízení.

Obviněný však dle názoru Úřadu neprokázal, z jakého důvodu vyhodnotil případné ukončení měření rychlosti na pozemních komunikacích v důsledku ukončení původní smlouvy o nájmu měřicích zařízení za situaci krajní naléhavosti, za niž je obecně považován takový krizový stav, který vznikl v důsledku okolností způsobených vyšší mocí a který vyžaduje okamžité řešení, aby nenastalo nebezpečí velkého rozsahu. V této souvislosti Úřadu nezbyvá než konstatovat, že mu není zřejmé, jaká konkrétní krizová situace měla v důsledku přerušení měření rychlosti nastat, resp. obviněný nijak nespecifikoval, jaké indicie jej při posuzování situace nastalé v důsledku ukončení původní smlouvy o nájmu měřicích zařízení vedly k úvaze, že by mělo vzniknout nebezpečí krajně naléhavé okolnosti. Obviněný pouze velmi obecně a vágně konstatuje pozitivní vliv měření rychlosti na bezpečnost provozu, aniž by však uvedené tvrzení jakkoli podložil relevantními podklady, např. statistickým vyhodnocením vlivu dosavadního měření rychlostí na změnu počtu dopravních nehod, resp. na bezpečnost a plynulost silničního provozu, z nichž by bylo možné prokazatelně dovodit tvrzený zásadní pozitivní vliv na omezení nehodovosti. Zároveň ani obviněný neprokázal faktické dopady případného, byť dočasného přerušení měření rychlosti na bezpečnost dopravy na svém území, z nichž by vyplývala nezbytnost v měření rychlosti bez přerušení pokračovat. Obviněný tak své tvrzení o fatální souvislosti mezi měřením rychlosti v daných úsecích a nehodovostí, resp. bezpečností a plynulostí silničního provozu, nepodložil žádnými relevantními údaji, jimiž by nezpochybnitelně prokázal existenci krajně naléhavé situace vzniklé ukončením smlouvy o nájmu měřicích zařízení, jejíž okamžité řešení by bylo nezbytné a odůvodňovalo by postup obviněného v jednacím řízení bez uveřejnění.

Úřad připomíná, že jak bylo sjednáno v původní smlouvě o nájmu měřicích zařízení ze dne 20. 9. 2017, měl vybraný dodavatel nárok na odměnu za každé měření, jímž se rozumí automatické předání dat o měření

z měřicího zařízení do software pro správu a zpracování přestupků, která splňují provozní parametry pro detekci přestupků (tedy byl překročen limit maximální rychlosti) a která obsahují veškerá data o možném přestupku umožňující následné vyhodnocení a řešení přestupku na úrovni městské policie a správního orgánu. Z přílohy č. 2 citované původní smlouvy o nájmu měřicích zařízení vyplývá, že součástí informačního systému je modul zpracování dat z měřicích zařízení, jenž je určen pro zpracování, kontrolu a validaci dat ze strany městské policie, která následně validované přestupky předává do modulu určeného pro vedení přestupkového řízení správním orgánem. Z uvedeného i z logiky věci lze tedy dle názoru Úřadu dovodit, že konkrétní počty měření započitatelných do fakturace mohly vycházet až z počtu přestupků ověřených městskou policií na základě zpracování dat o ‚možných‘ přestupcích, přičemž obviněný ve svém vyjádření ani netvrdil, že by vybraný dodavatel byl oprávněn fakturovat obviněnému odměnu za taková měření, u nichž by nedošlo ze strany oprávněných osob z městské policie k validaci přestupku. Je tak patrná hmotná zainteresovanost vybraného dodavatele na počtu validovaných přestupků, tedy vybraný dodavatel byl dle názoru Úřadu motivován k předání dat o naměřených přestupcích obviněnému, aby mohl následně po jejich validaci uplatnit odměnu za jejich naměření. Úřad tak nemůže dojít k jinému závěru, než že se obviněný nemůže v této souvislosti dovolávat hrozby ztráty dat, za něž by přesto musel vybranému poskytovateli uhradit odměnu.

Rovněž předseda Úřadu ve svém rozhodnutí 2 dospěl k závěru, že obviněný nepostupoval prozíravě, když si v rámci předcházející veřejné zakázky sjednal s vybraným dodavatelem takové podmínky, které umožnily

spuštění měřicího zařízení bez současné možnosti mít přístup k informaci o počtu reálně naměřených přestupků. Obviněný si mohl ideálně nejprve ověřit, že jeho systémy jsou kompatibilní s dodávaným softwarovým řešením, a teprve potom přistoupit ke zprovoznění měřicího zařízení. V tomto kontextu předseda Úřadu rovněž zdůraznil, že obviněný měl nepochybně počítat s tím, že situace, kdy závazky z původní smlouvy zaniknou, nastane minimálně v posledních dnech trvání závazků z původní smlouvy, a pokud se pro tento případ nevybavil kompatibilním softwarem nebo si smluvně nezavázal vybraného dodavatele k poskytnutí dat o naměřených přestupcích ve formátu a času umožňujícím mu řádné vedení přestupkového řízení, nelze tento postup považovat za prostou nešikovnost, ale jde dle předsedy Úřadu o závažnou nedůslednost. Pokud však obviněný vlastním postupem způsobí vznik stavu exkluzivity, nemůže se pak dovolávat této exkluzivity jako důvodu pro použití jednacího řízení bez uveřejnění.

V této souvislosti Úřad uvádí, že se plně ztotožňuje s názorem obviněného o nezbytnosti postupovat při vynakládání veřejných prostředků efektivně, hospodárně a účelně. Avšak zároveň zdůrazňuje, že ekonomické hledisko v žádném případě nemůže být vykládáno jako krajně naléhavá okolnost. Otázka hospodárnosti vynakládání veřejných prostředků je sice důležitá, nikoli však nadřazená otevřené soutěži mezi dodavateli a zadavatel jí nemůže bez dalšího ospravedlňovat použití jednacího řízení bez uveřejnění. Úřad v této souvislosti odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2015, č. j. 62 Af 112/2013-131, v němž se uvádí, že *„sama zásada hospodárnosti nemůže mít aplikační přednost před zásadou transparentnosti, jejímž promítnutím jsou ve vztahu*

k použití jednacího řízení bez uveřejnění zákonem striktně stanovené podmínky, jež je nutno interpretovat restriktivně právě s ohledem na ochranu soutěže‘. Nelze tedy akceptovat takový postup zadavatele, při kterém by ve jménu zásady hospodárnosti docházelo k diskriminaci určitého okruhu dodavatelů a omezování hospodářské soutěže.

Ve světle uvedeného tak Úřad konstatuje, že obviněný existenci krajně naléhavé okolnosti neprokázal, a vzhledem ke skutečnosti, že jak již bylo Úřadem uvedeno výše, je pro oprávněnost postupu zadavatele v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 zákona nezbytné kumulativní splnění všech zákonných podmínek, nebyl oprávněn již z tohoto důvodu v daném druhu zadávacího řízení předmětnou veřejnou zakázku zadat.

Na základě výše popsaných skutečností nemohl Úřad dospět k jinému závěru, než že obviněný nesplnil podmínky, které zákon výslovně pro aplikaci postupu podle § 63 odst. 5 zákona vyžaduje, a tudíž nebyl oprávněn použít při zadání předmětné veřejné zakázky jednací řízení bez uveřejnění.

Vzhledem k výše uvedenému Úřad uzavírá, že se obviněný dopustil přestupku podle § 268 odst. 1 písm. a) zákona tím, že porušil pravidlo pro zadávání veřejných zakázek stanovené v § 63 odst. 5 citovaného zákona, když předmětnou veřejnou zakázku zadal v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by prokázal splnění podmínek pro použití jednacího řízení bez uveřejnění uvedených v citovaném ustanovení, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele, a dne 12. 9. 2018 uzavřel s vybraným dodavatelem smlouvu o nájmu měřicích zařízení.“ ■

PŘIPRAVUJEME:

- Systém hodnocení dodavatelů u zadavatele ČEPS
- Autorská polemika s rozsudkem Dr. Rause – vypořádání námitek u podlimitní veřejné zakázky sektorového zadavatele,
- Shrnutí seriálu compliance

Předseda ÚOHS pravomocně zamítl návrh proti zakázce na mýtného auditora

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj svým rozhodnutím zamítl rozklad společnosti Kapsch Telematic Services, spol. s r. o., a definitivně tak nevyhověl jejímu návrhu směřujícímu proti veřejné zakázce Ředitelství silnic a dálnic ČR na služby supervizora elektronického mýtného.

Předmětem veřejné zakázky bylo poskytování služeb nezávislého znalce.

Úřad obdržel dne 10. 5. 2019 návrh navrhovatele na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele při zadávání předmětné veřejné zakázky a po přezkoumání všech rozhodných skutečností vydal dne 19. 6. 2019 rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0195/2019/VZ-17201/2019/531/MKí, kterým rozhodl, že zadavatel nedodržel při zadávání veřejné zakázky postup stanovený zákonem, když zadávací podmínku spočívající v pravidlu pro hodnocení nabídek týkající se metody vyhodnocení nabídek v dílčím kritériu hodnocení „Kvalita a zkušenosti osob, které se budou přímo podílet na plnění veřejné zakázky“, stanovené v čl. 8. „Hodnocení nabídek“ zadávací dokumentace, nestanovil tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo nezaručovala konkurenční výhodu, přičemž tímto postupem stanovil zadávací podmínky v rozporu se zákonem. Jako opatření k nápravě nezákonného postupu zadavatele Úřad předmětné zadávací řízení zrušil.

Proti tomuto rozhodnutí podal zadavatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise dospěl k závěru, že Úřad nerozhodl správně a v souladu s právními předpisy. Proto napadené prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání.

Dle předsedy Úřadu bylo původní prvostupňové rozhodnutí nesprávné, zavázal tak Úřad, aby při opětovném projednání věci posoudil, zda důvody, kterými zadavatel obhajoval podmínku spočívající v pravidlu pro hodnocení nabídek týkající se metody vy-

hodnocení nabídek v dílčím kritériu hodnocení „Kvalita a zkušenosti osob, které se budou přímo podílet na plnění veřejné zakázky“, stanovené v čl. 8. „Hodnocení nabídek“ zadávací dokumentace, jsou dostatečně racionální, logické a přiměřené s ohledem na charakter veřejné zakázky a oprávněné potřeby zadavatele, tedy postavil najisto, zda se jedná o důvodné či bezdůvodné zaručení konkurenční výhody určitým dodavatelům. Úřad měl vycházet důsledně z toho, jak zadavatel nastavil hodnotící krité-

ria předmětné veřejné zakázky, tedy že hodnotil rozdílné zkušenosti s realizací zakázky, jejímž předmětem byly průběžně poskytované služby kontroly a vyhodnocení kvalitativních a kvantitativních ukazatelů provozu otevřeného mýtného systému, a zkušenosti s realizací zakázky, jejímž předmětem bylo řízení provozu otevřeného mýtného systému, a nikoli zkušenosti s externí či interní kontrolou; pro posouzení odůvodnění nastavení hodnotících kritérií měl Úřad čerpat zejména z komplexního odůvodnění zada-

vatele obsaženého v jeho vyjádření k námitkám navrhovatele ze dne 30. 4. 2019. Při posuzování přiměřenosti důvodů zadavatele ke konkrétnímu nastavení hodnotících kritérií měl Úřad vzít v potaz i skutečnost, že ani váha předmětného hodnotícího kritéria kvality není zcela bezvýznamná.

Dne 14. 11. 2019 vydal Úřad rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0195/2019/VZ-31040/2019/531/MKe, kterým návrh navrhovatele zamítl, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření.

Úřad se v případě nového posouzení věci striktně přidržel závěrů obsažených v druhostupňovém rozhodnutí a uzavřel, že důvody, jimiž zadavatel odůvodňuje nastavení dílčího kritéria hodnocení B „Kvalifikace a zkušenosti osob, které se budou přímo podílet na plnění veřejné zakázky“, považuje ve vztahu k poptávanému předmětu plnění za logické, jelikož jsou z pohledu Úřadu podloženy relevantními argumenty. V důvodech, kterými zadavatel odůvodňuje nastavení dílčího kritéria hodnocení

B, neshledal jakékoli zásadní logické či racionální nesrovnalosti, pro něž by měl přistoupit k jejich přezkumu. Vzhledem k tomu Úřad neshledal objektivní nutnost provedení důkazu znaleckým posudkem pro potřeby svého přezkumu. Pro úplnost Úřad opakuje, že se v posuzovaném případě, resp. v novém projednání věci, zabýval tím, zda bylo dílčí kritérium hodnocení B stanoveno v souladu se zákonem a základními zásadami ovládajícími zadávací řízení, tedy posuzoval právní otázku, nikoli odlišnosti interní a externí kontroly, tedy otázku odbornou vyžadující odborné posouzení. Závěrem konstatoval, že důvody, jimiž zadavatel obhajuje nastavení dílčího kritéria hodnocení B, jsou logické, racionální a přiměřené s ohledem na charakter posuzované veřejné zakázky a oprávněné potřeby zadavatele, přičemž Úřad s ohledem na to též neshledal, že by byly jakýmkoli způsobem excesivní či zjevně nepřiměřené. Neshledal tak u postupů zadavatele namítaných navrhovatelem důvody pro uložení nápravného opatření, a proto rozhodl tak, že návrh navrhovatele zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise dospěl k závěru, že Úřad rozhodl správně a v souladu s právními předpisy. Proto napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdil a podaný rozklad zamítl.

Pravomocně tak bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí, v němž Úřad zamítl námitky navrhovatele týkající se nastavení hodnotících kritérií, kdy zadavatel hodnotil rozdílně zkušenosti s realizací zakázky, jejímž předmětem byly průběžně poskytované služby kontroly a vyhodnocení kvalitativních a kvantitativních ukazatelů provozu otevřeného mýtného systému, a zkušenosti s realizací zakázky, jejímž předmětem bylo řízení provozu otevřeného mýtného systému.

Podle závěrů Úřadu byly důvody, kterými zadavatel obhajoval pravidla pro hodnocení, dostatečně racionální, logické a přiměřené s ohledem na charakter veřejné zakázky a oprávněné potřeby zadavatele. ■

Správa silnic Středočeského kraje dostala pokutu za dělení zakázky na údržbu dopravního značení

Zadavateli Krajské správě a údržbě silnic Středočeského kraje, příspěvkové organizaci, byla uložena pokuta ve výši 300 000 Kč za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel chyboval v zakázkách na obnovu vodorovného dopravního značení. Rozhodnutí o pokutě pravomocně potvrdil předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Zadavatel se dopustil porušení zákona, když uzavřel dne 1. 2. 2017 na základě čtyř veřejných zakázek malého rozsahu smlouvy na obnovu vodorovného dopravního značení ve čtyřech oblastech Středočeského kraje. Podle rozhodnutí Úřadu zadavatel plnění nezadal jako podlimitní veřejnou zakázku, ale postupoval mimo zadávací řízení.

Ve všech čtyřech případech se jednalo o plnění, která byla zadávána v jedné časové souvislosti a která tvoří jeden funkč-

ní celek. Šetřené veřejné zakázky bylo sice možné zadat v rámci zcela samostatných řízení, pro splnění zákonných požadavků však bylo zároveň potřeba sečíst předpokládanou hodnotu všech plnění, což zadavatel neučinil.

Při stanovení výše pokuty Úřad rozhodl, že se v předmětném případě jedná o přeštok s vyšší mírou závažnosti, jehož následkem bylo narušení řádné hospodářské soutěže. Polehčující okolností však bylo, že postup zadavatele nevedl k úplnému vyloučení soutěže, jelikož jednotlivých „poptáv-

kových řízení“ se zúčastnilo vícero subjektů s různými nabídkami. ■

Zdroj: www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy

Správa železnic neprodloužila lhůtu po změně dokumentace, zaplatí pokutu 200 000 Kč

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže potvrdil uložení pokuty ve výši 200 000 Kč státní organizaci Správa železnic za přešůpek spáchaný při zadávání veřejné zakázky „Nákup 2 ks tahačů s návěsem“. Rozhodnutí je pravomocné.

Zadavatel se dopustil přešůpku, když provedl změnu a doplnění zadávací dokumentace a současně přiměřeně neprodloužil lhůtu pro podání nabídek, ačkoli povaha změny zadávací dokumentace prodloužení této lhůty vyžadovala. Postup zadavatele mohl ovlivnit výběr dodavatele.

Zadavatel při změně zadávací dokumentace připustil jiné minimální hodnoty technické specifikace a doplnil zadávací dokumentaci, když vedle původně přesně stanovených hodnot a údajů připustil i zcela jiné hodnoty a údaje technické specifikace. Úřad dospěl k závěru, že se jednalo o významnou změnu

zadávací dokumentace, protože obsahovala důležité informace pro vytvoření relevantní a konkurenceschopné nabídky potenciálních dodavatelů. ■

Zdroj: www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy

Zlínský kraj v soutěži na autobusové dopravce nepochybil

Zlínský kraj může uzavřít smlouvy s vítězi soutěže na linkové autobusové dopravce pro období deseti let, rozhodnutí předsedy ÚOHS je pravomocné. Navrhovatel – společnost BusLine LK, s. r. o., se může ještě obrátit na soud, to ale už kraji nebrání uzavřít smlouvy. Kvůli firmě BusLine LK, s. r. o., nabrala soutěž zhruba roční zpoždění. Pro zajištění autobusové linkové dopravy od 15. prosince 2019, kdy skončila platnost dosavadních smluv, tedy kraj nemohl uzavřít nové smlouvy s dopravci vzešlými z řádné soutěže a musel přistoupit pouze k uzavření dočasných smluv s dopravci na přechodné období, a to formou jednacního řízení bez uveřejnění.

Předmětem veřejné zakázky bylo zajištění dopravní obslužnosti Zlínského kraje veřejnou linkovou dopravou na období 2018–2027. Veřejná zakázka je rozdělena na šest částí.

Úřad obdržel dne 28. 2. 2019 návrh na přezkoumání úkonů zadavatele, učiněných při zadávání předmětné veřejné zakázky, ve kterém navrhovatel brojil proti nepřiměřené době trvání zadávacího řízení, proti

účelovému postupu dle zákona, namísto zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, proti nejednoznačnému vymezení předmětu veřejné zakázky, nedostatečně vymezenému rozsahu a podmínkám změny vozového parku, proti technickým a provozním standardům na mezikrajských linkách, proti technické podmínce spočívající v minimálním počtu míst na stání, proti rozporuplnému požadavku na homologaci vozidel, proti netransparentně nastavenému počátku plnění, proti diskriminačnímu požadavku

na technickou kvalifikaci spočívajícím v požadavku na minimální celkový objem kilometrů a proti vyřízení dodatečných informací bez prodloužení lhůty k podání nabídek.

Úřad po přezkoumání postupu zadavatele vydal dne 26. 4. 2019 rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0088/2019/VZ-11863/2019/541/SKu, kterým rozhodl, že zadavatel nedodržel postup stanovený zákonem, když při zadávání veřejné zakázky omezil v bodě 7.1.1 „pokázání splnění technických kvalifikačních

K namítané nepřiměřeně dlouhé délce zadávacího řízení a faktickému zrušení zadávacího řízení Úřad vysvětlil důvody, pro které nelze postup zadavatele považovat za rozporný se zákonem. K namítanému nedostatečnému vymezení předmětu veřejné zakázky Úřad uvedl, že vymezení bylo dovoditelné výkladem a že postup zadavatele nevede k takovým důsledkům, které by odůvodňovaly zrušení zadávacího řízení. K namítanému nedostatečnému vymezení rozsahu a podmínek vozového parku Úřad konstatoval, že se jednalo o přípustnou míru podnikatelského rizika na straně uchazečů. K namítanému nedostatečnému vymezení podmínek provozu na mezikrajských linkách Úřad poukázal na závazný právní názor předsedy Úřadu ve zrušujícím rozhodnutí, k čemuž doplnil, že příslušný postup zadavatele neměl za následek nemožnost nacenění veřejné zakázky. K nedůvodnosti námítky diskriminačních požadavků zadavatele na technické podmínky vozidel Úřad dále uvedl, že se jedná o standardní odůvodněné požadavky, které byly i s ohledem na poskytnuté lhůty splnitelné. K namítanému požadavku na technické podmínky vozidel neodpovídající platné právní úpravě Úřad odkázal na závazný právní názor předsedy Úřadu a doplnil, že v případě odkazu na již neplatnou směrnici se jednalo o lapsus, ze kterého nevyplývá interpretační nejistota. K namítanému netransparentně stanovenému počátku plnění veřejné zakázky Úřad konstatoval, že se nejedná o projev libovůle zadavatele, nýbrž logický důsledek skutečnosti, že je počátek plnění veřejné zakázky navázán na začátek kalendářního čtvrtletí, přičemž je závislý na okamžiku uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. K namítaným netransparentním a diskriminačním požadavkům na technickou kvalifikaci Úřad vysvětlil, že stanovené zadávací podmínky v souladu s principy zachování hospodářské soutěže reflektovaly kapacitní možnosti uchazečů. Nezákonost postupu zadavatele pak Úřad neshledal ani ve vztahu k namítanému pochybení zadavatele při vyřizování dodatečných informací.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise dospěl k závěru, že Úřad rozhodl správně a v souladu s právními předpisy. Proto napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdil a podaný rozklad zamítl. ■

předpokladů“ svazku 2 „požadavky zadavatele na kvalifikaci dodavatele“ zadávací dokumentace prokázání splnění kvalifikace prostřednictvím předložení seznamu významných služeb poskytnutých dodavatelem v posledních třech letech dle zákona tak, že uchazeč disponující osvědčením významné služby s vyšším počtem kilometrů, než je minimální požadovaný objem jednotlivé části veřejné zakázky, může použít toto osvědčení i pro další části veřejné zakázky, avšak každý kilometr uvedený v osvědčení může být použit pouze jedenkrát, čímž se jeho postup stal netransparentním a v rozporu se zásadou zákazu diskriminace; dále že zadavatel nedodržel postup stanovený zákonem tím, že při zadávání veřejné zakázky stanovil současně, že dopravce je povinen při podpisu smlouvy předložit návrh Smlouvy o podmínkách přepravy v IDS JMK se společností KORDIS JMK, a. s., a zároveň, že dopravce je povinen na dotčených mezikrajských linkách dodržovat technické a provozní standardy a zajistit odbavování cestujících podle Smlouvy o podmínkách přepravy v IDS JMK se společností KORDIS JMK, a. s., čímž se zadávací dokumentace stala vnitřně rozpornou a postup zadavatele netransparentním; dále že zadavatel nevymezil technické podmínky na homologaci vozidel objektivně a jednoznačně, ne-

boť uvedl, že požaduje homologaci podle platných právních předpisů, avšak současně upřesnil, že technické řešení vozidel musí splňovat parametry vyplývající z neplatné směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/85/ES, čímž se zadávací dokumentace stala vnitřně rozpornou a postup zadavatele netransparentním. Jako opatření k nápravě Úřad zadávací řízení na předmětnou veřejnou zakázku zrušil.

Proti tomuto rozhodnutí podal zadavatel v zákonné lhůtě rozklad. Předseda Úřadu po přezkoumání napadeného rozhodnutí a na základě doporučení rozkladové komise dospěl k závěru, že Úřad nerozhodl správně a v souladu s právními předpisy. Proto napadené prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil Úřadu k novému projednání.

Dne 10. 10. 2019 vydal Úřad na základě opětovného přezkoumání návrhu a posouzení všech rozhodných skutečností rozhodnutí č. j. ÚOHS-S0088/2019/VZ-27685/2019/541/SKU, kterým návrh navrhovatele zamítl, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření. V odůvodnění rozhodnutí se Úřad v návaznosti na doplnění skutkových zjištění vypořádal s celým obsahem návrhu, načež žádnou ze zde uplatněných námitek navrhovatele neshledal důvodnou.

Obrana může koupit tisíce pušek od České zbrojovky, rozhodl ÚOHS

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže povolil v rozkladovém řízení Ministerstvu obrany nakoupit ruční zbraně od České zbrojovky za více než dvě miliardy korun. Ministerstvo obrany bude chtít podle ministra obrany Lubomíra Metnara v krátké době uzavřít s firmou smlouvu. Řekl to dne 5. 2. 2020 na jednání výboru. Poslanci řešili i další zbrojní zakázky včetně nákupu pasivních radiolokátorů. Okolnosti této zakázky někteří poslanci kritizují. Od ministerstva dostali neveřejné informace, k tématu se výbor vrátí na zasedání za dva týdny po jejich prostudování.

Proti rozhodnutí Ministerstva obrany uzavřít smlouvu s Českou zbrojovkou podala stížnost k antimonopolnímu úřadu firma MPI CZ. Požadovala, aby Úřad ověřil, že ministerstvo mohlo k uzavření rámcové dohody o nákupu zbraní využít obecnou výjimku podle zákona o zadávání veřejných zakázek. ÚOHS dal v první instanci Ministerstvu obrany za pravdu, firma ale podala rozklad a předseda ÚOHS Petr Rafaj věc vrátil k dalšímu projednání. Úřad si vyžádal další posudek a podnět MPI CZ opět odmítl. Proti rozhodnutí ÚOHS MPI CZ rozklad nepodalo a je pravomocné.

Metnar poslancům řekl, že vojáci nové zbraně potřebují, a smlouvu s Českou zbrojovkou chce proto obrana uzavřít co nejdříve. Na základě rámcové smlouvy chce podle svých potřeb do roku 2025 obrana nakoupit až 15 000 pušek Bren a asi 20 000 pistolí CZ P-10. Zaplatí za ně až 2,2 miliardy korun.

Na sněmovním výboru pro obranu poslanci řešili i otázku dalších zakázek, a to především nákup dvou kompletů pasivních sledovacích systémů DPET, jejichž základem jsou radiolokátory Věra NG. Ministerstvo obrany za ně zaplatí asi 1,5 miliardy korun s DPH. Kritici ministerstvu vyčítají, že je nákup radiolokátorů předražený. Úřad to opakovaně odmítl. Kritici v posledních dnech poukazovali na tendr Severoatlantické aliance, která si radary pořídila za 433 milionů korun bez DPH, a na loňskou informaci pro vládu, ve které obrana jako předpokládanou cenu uváděla 780 milionů korun.

Obrana už dříve uvedla, že částka předložená vládě vycházela ze starého průzkumu a neodpovídala reálné ceně. Metnar to označil za chybu, byla podle něj přijata nápravná opatření. Srovnání se zakázkou pro NATO obrana i armáda odmítají, aliance si podle nich pořídila odlišný systém.

Poslanci ministerstvo ostře kritizovali například za to, že je úřad o změně ceny v loňském roce neinformoval. Vyžádali si podrobné doplňující informace týkající se například posudku, který výslednou cenu označil za „v místě a čase obvyklou“, výše zálohy nebo ceny dodávek od subdodavatelů. Zástupci obrany na otázky odpovídali přes dvě hodiny, částečně na uzavřeném jednání. Na něm poslanci dostali neveřejné materiály, které si nyní prostudují.

Metnar novinářům řekl, že jeho postoj k zakázce se nemění. „Zakázka je za mě stále

v pořádku,“ poznamenal. Dotazy poslanců označil za legitimní. Obrana podle něj nyní poslancům doplní některé informace týkající se například znaleckého posudku a celého procesu.

Podle předsedkyně výboru Jany Černochové (ODS) se v okamžiku, kdy se zvýší předpokládaná cena zakázky, musí poslanci na ministerstvo otázky vznášet. Vadí jí způsob informování výboru a chce prověřit některé položky ze zakázky. Novinářům řekla, že některé otázky zástupci obrany vyjasnili, další zůstaly otevřeny. Před bližším prostudováním dokumentů se nechtěla vyjadřovat, zda podle ní byla či nebyla zakázka předražená. Samotný nákup přivítala. ■

Zdroj: www.ceskenoviny.cz

MMR

Největším investorem v zemi je stát, i pro něj je klíčové zrychlení povolování staveb díky novému zákonu

Stát je vůbec největším investorem v zemi. I na jeho stavební záměry tak negativně dopadá zdoluhavé povolování staveb, které Česko řadí na nelichotivé 157. místo na světě. Nový stavební zákon, jehož hlavním principem je zrychlení povolování, zjednodušení administrativy, která ho provází, a zajištění vymahatelnosti lhůt, tak pomůže také státním investičním společnostem. S šéfy těch největších státních investorů se dnes k diskusi nad připravovaným novým stavebním zákonem sešla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Nový stavební zákon pamatuje na to, aby velké státní investice, jakými jsou dálnice, obchvaty měst, železnice nebo třeba nová jaderná elektrárna, řešili i po linii povolování výstavby skuteční odborníci. Dnes se běžně stává, že velkou stavbu celonárodního významu řeší malý stavební úřad, který se s podobně velkým projektem do té doby neměl šanci vůbec setkat. Typickým příkladem může být pražský okruh, který řeší stavební úřad v Uhřetěvsi. „Já se snad ani nemohu zlobit na úřednici tohoto úřadu, že se spletla při obesílání účastníků řízení a musí se opa-

kovat veřejné projednání, což přinese další zdržení stavby. Úřednice tohoto malého stavebního úřadu nemá a ni nemůže mít dostatek zkušeností se stavbou za deset miliard,“ řekla ministryně Klára Dostálová, když dnes generálním ředitelům státních investorů představila podobu stavebního zákona, kterou její úřad připravuje. Ten počítá kromě 14 státních stavebních úřadů na úrovni krajů také s 15. úřadem, který se bude specializovat na velké investice státu, jako jsou právě silnice a dálnice, nebo tak velké a složité investiční akce, jakou je například plánovaná výstavba nového jaderného zdroje.

„Pro stát jako největšího investora v zemi je samozřejmě klíčové, aby stavební zákon fungoval a aby se povolovací procesy nezdržovaly. Právě to má přinést nový stavební zákon. Vyšší rychlost staveb samozřejmě velmi uvítáme nejen na MPO, ale i všichni investoři,“ řekl náměstek ministra průmyslu pro energetiku René Neděla a dodal: „Nejde přitom jen o stavby nových jaderných zdrojů, které nás v brzké době čekají, ale také o to, že je třeba elektrickou energii rovněž rozvádět. Naši kvalitní a výkonnou síť pro převod energie přes Českou republiku využívají často také sousední země, především Německo.“

Množství úřadů, dotčených orgánů a žádná koordinace

„Za problém současného stavebního zákona považují množství stavebních úřadů a dotčených orgánů, absenci jejich vzájemné koordinace a komunikace. Také časová náročnost řízení je problém pro každého stavebníka. Nemluvě již o řetězení správních aktů podmiňujících jeden druhým, složitý rozhodovací proces, kdy se lze dopustit řady chyb na všech stranách,“ poznamenal generální ředitel a předseda představenstva ČEZ Daniel Beneš. Nový stavební zákon by podle něho mohl přispět k rychlejšímu získání právní jistoty v případě, že v následujících letech firma získá povolení k realizaci nového jaderného zdroje v Dukovanech.

„Co nový zákon určitě nesmí, je připustit zpochybnění kroků již učiněných v přípravě podkladů pro územní řízení. Přechod musí být plynulý,“ zdůraznil Beneš. ČEZ aktuálně připravuje v Dukovanech výstavbu 5. jaderného bloku s výkonem 1 200 MW. Investice se odhaduje až na 150 miliard korun.

S ohledem na možnou změnu energetického mixu v nadcházejících letech je nezbytné, aby stát byl schopen zajistit nejen výstavbu nových zdrojů, ale také rozvodných sítí. „Povolovací proces trvá v případě výstavby liniových vedení ČEPS až 12 let. Pro další rozvoj a modernizaci přenosové soustavy je nezbytné tento povolovací proces zásadně urychlit, čemuž může nový stavební zákon významně pomoci. Jako přínosné vnímáme zejména zavedení jednotné struktury stavebních úřadů, specializovaný stavební úřad pro povolování specifických staveb i územní rozvojový plán na celorepublikové úrovni. Důležitý krok představuje také digitalizace procesů a dokumentací,“ řekl předseda představenstva ČEPS Martin Durčák. Firma plánuje investovat ročně do přenosové soustavy pět miliard korun. Zatímco menší energetický zdroj typu plynové elektrárny lze postavit za pět let, linku, která tento výkon z elektrárny vyvede, povoluje ČEPS až 12 let. Může se tak klidně stát, že nově vznikající menší zdroje nebude při současném pomalém povolování možné napojit na rozvodnou síť. Přitom v Polsku podobnou 80km přenosovou linku povolí a postaví za 2,5 až 3 roky. Nový zákon podle Durčáka zkrátí povolování jejich typických projektů až o 40 procent.

Nejvíce peněz stát plánuje směřovat do rozvoje dopravní infrastruktury

„Od přijetí stavebního zákona očekáváme celkové urychlení a zjednodušení procesu umístování a povolování staveb na délku maximálně jednoho roku. Byl by to pozitivní krok pro projednání dokumentací staveb, kdy současná praxe znamená, že územní řízení, řízení EIA a stavební řízení s ohledem na podmínku veřejného projednání mohou trvat i několik let,“ řekl generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda a dodal: „Snížení počtu správních řízení bude znamenat i snížení počtu správních rozhodnutí, a tedy i počtu jejich možných přezkumů.“

Správa železnic i ŘSD mají „bohaté“ zkušenosti se současným systémem, kdy opakované odvolání a obstrukce nekonečně prodlužují projednávání veřejně prospěšných staveb. Příkladem může být projednání územního řízení pro připravovanou stavbu IV. koridoru v úseku Nemanice I – Ševětín, které trvalo kvůli nesouhlasu a odvoláním obce Hosín, resp. lokality Dobřejobice, téměř sedm let. Ještě déle, tj. skoro deset let, probíhalo projednání Elektrizace trati Brno

– Zastávka u Brna, kdy stavbu blokovalo občanské sdružení Voda z Tetčic.

S tímto občanským sdružením má zkušenosti i další státní investor – ŘSD. Jemu zdrželo například výstavbu obchvatu Břeclavi nebo dálnice D52. „Neustále se v přípravě jednotlivých staveb potýkáme s úseky budoucích dálnic, které jsou programově a účelově blokovány. Na Zlínsku D49 Hulín – Fryšták, celá středočeská část dálnice D3 od Pražského okruhu až po Mezno severně od Tábora nebo úplně poslední část D1 u Přerova. Pro tyto, ale i mnohé ostatní projekty je důležité, aby s novým zákonem byl stát sebevědomým a razantním investorem, který se dokáže účinně vypořádat s obstrukčními nekonečnými protesty, rozklady a odvoláními jedinců, kteří dokážou pohodlně, výhradně právní cestou, vytrvale projekty blokovat prakticky v každé fázi přípravy,“ uvedl generální ředitel ŘSD Radek Mátl. Na poslední úsek dálnice D8 podalo sdružení Děti Země celkem 28 žalob a proti stavebním povolením na úseky modernizace D1 podávali odvolání sériově jeden úsek po druhém. ■

Jak zadávat veřejné zakázky prostřednictvím Národního elektronického nástroje (NEN), poradí série seminářů

Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo další sérii seminářů určených pro příjemce dotací z fondů EU. Tentokrát se semináře zaměří na práci s Národním elektronickým nástrojem (NEN). Účastníci se dozvědí novinky v oblasti elektronizace veřejných zakázek, seznámí se s novou verzí NENU a základními principy jeho používání. Semináře jsou pořádány regionálními Eurocentry v krajských městech od března do června letošního roku.

„Národní orgán pro koordinaci pravidelně pořádá semináře pro příjemce dotací z evropských fondů. Chceme jim pomoci, aby administrace projektů probíhala bez zbytečných chyb. Během února a března probíhá série seminářů zaměřená na předcházení auditním zjištěním, na kterou nyní naváží semináře k Národnímu elektronickému nástroji. Prostřednictvím něho příjemci dotací, ale i další zadavatelé vypisují veřejné zakázky,“ podotkla náměstkyně pro řízení sekce koordinace evropských fondů a mezinárodních vztahů Ministerstva pro místní rozvoj Daniela Grabmüllerová.

Semináře pomocí názorných ukázek poradí, jak postupovat při administraci veřejných zakázek v systému NEN, a ukáží, na co je dobré si dát pozor a jaké změny a ulehčení vnáší do praxe nová verze systému.

Účast na seminářích pořádaných regionálními Eurocentry je zdarma. Počet účastníků je omezen, proto je třeba se včas registrovat. Předpokládaná doba trvání semináře je od 10:00 do 14:00. Další informace včetně možnosti registrace na jednotlivé semináře jsou dostupné níže nebo v Kalendáři akcí na webu dotaceEU.cz. ■

MĚSTO:	TERMÍN:	KONTAKTNÍ OSOBA:
Liberec	17. 4. 2020	Mgr. Bc. Alena Beršíková alena.bersikova@mmr.cz tel. 731 628 252
Zlín	29. 4. 2020	Ing. Nikola Sentlová nikola.sentlova@mmr.cz tel. 734 790 580
Ústí nad Labem	5. 5. 2020	Ing. Lucie Veigertová lucie.veigertova@mmr.cz tel. 733 787 797
Ostrava	22. 5. 2020	Ing. Mgr. Magdaléna Žáková magdalena.zakova@mmr.cz tel. 739 385 180
Karlovy Vary	25. 5. 2020	Mgr. Taťána Jandová tatana.jandova@mmr.cz 703 840 710
České Budějovice	2. 6. 2020	Ing. Lenka Krejčová lenka.krejcova@mmr.cz tel. 731 681 631
Pardubice	16. 6. 2020	PhDr. Radka Kozlová radka.kozlova@mmr.cz tel. 739 682 806
Brno	22. 6. 2020	Ing. Miroslava Jedličková miroslava.jedlickova@mmr.cz tel. 731 681 630

NKÚ

Zdroj: Odbor komunikace, Nejvyšší kontrolní úřad

Protipovodňová opatření se zpožďují a ta přírodě blízká se nedaří prosadit. Problém představují i stavby v aktivních záplavových zónách

Nejvyšší kontrolní úřad prověřil prostředky, které rozdělily Ministerstvo zemědělství (MZe) a Ministerstvo životního prostředí (MŽP) na protipovodňová opatření v letech 2016 až 2018. Peníze na tato opatření jdou ze státního rozpočtu i z fondů EU. Každý rok resorty rozdělily průměrně 1,4 miliardy korun. To je ale jen třetina předpokládaných investic. Více než polovina opatření, která MZe a MŽP navrhovaly na léta 2015 až 2021, tak do konce roku 2021 ani nezačne. MŽP se zároveň nedaří prosazovat přírodě blízká protipovodňová opatření. V aktivních záplavových zónách se navíc stavělo.

Povodně jsou podle MŽP pro ČR největším přímým nebezpečím, pokud jde o přírodní katastrofy, a ohrožení představují i v souvislosti s klimatickou změnou. Významné riziko povodní se podle zprávy z roku 2018 týká 2,8 tisíce kilometrů vodních toků.

MŽP a MZe odhadly v roce 2010, že na ochranu před povodněmi by bylo ročně potřeba zhruba 4,2 miliardy korun, a tento odhad potvrdily i v roce 2015. Ve skutečnosti na ochranu před povodněmi MZe a MŽP vynaložily průměrně 1,4 miliardy korun ročně. Ze 135 opatření, která resorty plánovaly na léta 2015 až 2021, jich více než polovina nebude do roku 2021 ani zahájena.

„Důvodem, proč se protipovodňová opatření oddalují, ale není nedostatek financí. Ochrana před povodněmi se protahuje především kvůli pomalému čerpání peněz. Svou roli může hrát i to, že od posledních velkých povodní uběhla dlouhá doba a zájem veřejnosti i tlak na provádění opatření už zesláblý,“ doplnil člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt, který kontrolu vedl.

Peníze na stavby k ochraně před povodněmi putují především z prostředků MZe. Přírodě blízkých stavebních opatření, která podporuje MŽP z peněz EU, je málo. Podle Evropské agentury pro životní prostředí jsou přitom přírodě blízká opatření efektivní i z pohledu nákladů. MŽP se ale nedaří je prosadit. Státní podniky, které mají jednotlivá povodí na starosti, dávají přednost čerpání peněz z rozpočtu MZe na technická opatření, jako jsou například stavby hrází, stabilizační úpravy toků apod.

K ochraně před povodněmi napomáhají také opatření, která vrací vodním tokům jejich přirozenou podobu, tzv. revitalizace a renaturace. Probíhají ale jen pomalu. Národní akční plán pro boj se změnami klimatu je přitom uvádí jako jediný druh opatření, které má zvýšit přirozenou schopnost zadržovat vodu u vodních toků a niv. Například revitalizací prošlo mezi lety 2010 až 2018 jen 61,3 kilometru vodních toků ve správě kontrolovaných správců povodí. Do roku 2017 se měly v každém povodí uskutečnit pilotní projekty renaturace vodního toku. Povodí Labe dokončilo 14 renaturací a dalších 13 probíhá, jeden projekt provádí Povodí Moravy. Povodí Odry a Vltavy zatím žádný takový projekt renaturace nemá.

Zdlouhavé jsou i pozemkové úpravy, díky kterým by se mohly stavět protipovodňové stavby. Od roku 2008 přitom platí novela vodního zákona, která dává podnikům povodí možnost vyvlastnit pozemky pro tyto úpravy. MZe v důvodové zprávě k této novele počítalo s tím, že do roku 2015 vznikne 10 tisíc hektarů zátopových území. Do začátku roku 2019 ale přibylo jen 3 tisíce hektarů těchto ploch.

Jedním z problémů, se kterými se ČR při ochraně před povodněmi potýká, je i výstavba v záplavových územích. NKÚ si vybral ke kontrole 40 stavebních projektů dokončených v letech 2015 až 2018 v místech ohrožených povodněmi a zjistil, že se staví přímo v aktivních záplavových zónách. U čtvrtiny z těchto případů nikdo nepodal u správce povodí žádost o stanovisko k dané stavbě, další pak vznikly i přes negativní postoj správců povodí.

K výstavbě v oblastech s velkým rizikem povodní docházelo také kvůli tomu, že pro některé části vodních toků s významným povodňovým rizikem příslušné úřady nestanovily záplavová území a nevymezily aktivní záplavové zóny. ■

Odbor komunikace
Nejvyšší kontrolní úřad

V Praze hackovaly nejvyšší kontrolní úřady z různých zemí. Vznikly projekty, které pomohou zlepšit spolupráci mezi kontrolory napříč Evropou

V sídle Nejvyššího kontrolního úřadu proběhl od 3. do 6. března první hackathon nejvyšších kontrolních institucí. V Praze se tak sešlo 68 programátorů, datových analytiků a kontrolorů z 21 převážně evropských zemí. Dva dny pak intenzivně pracovali na projektech, které mohou usnadnit práci kontrolorů nebo podpořit sdílení informací mezi kontrolory z různých zemí. Nad daty nejvyšších kontrolních institucí a dalšími daty vytvořili nakonec 11 aplikací a vizualizací.

Historicky první hackathon nejvyšších kontrolních úřadů uspořádal NKÚ, aby podpořil mezinárodní spolupráci nejvyšších kontrolních institucí. Od června letošního roku totiž povede na tři roky organizaci EUROSAI, která sdružuje 50 nejvyšších kontrolních institucí z Evropy a okolních zemí.

„Hackathon jsme uspořádali právě proto, abychom dali spolupráci mezi nejvyššími kontrolními institucemi nový impuls a ukázali, že i tyto instituce musí jít s dobou a umět co nejlépe využít data, která mají k dispozici. Velmi příjemně mě překvapilo, jaké zajímavé a inspirativní projekty vznikly,“ uvedl prezident NKÚ Miloslav Kala.

Účastníci hackathonu měli na své projekty dva dny. Pracovali s daty kontrolních institucí i s otevřenými daty dalších veřejných institucí

nebo statistickými daty z jednotlivých zemí. Celkem vzniklo 11 aplikací a vizualizací.

Z nich vybrala porota, ve které zasedli odborníci na práci s daty z Vysoké školy ekonomické, Ministerstva vnitra, Českého statistického úřadu, soukromé sféry i neznámější český datový novinář.

První místo získala vizualizace s názvem „WE12“ mezinárodního týmu složeného ze zástupců Francie, Estonska a Chorvatska. Tato vizualizace usnadňuje práci s daty, která jsou shromážděna v databázi auditů organizace EUROSAI. Do této databáze, kterou spravuje NKÚ, nahrávají nejvyšší kontrolní instituce z Evropy výsledky svých kontrol. Vítězná vizualizace umožňuje pohlízet na tato data více analytickým způsobem a získat efektivně jejich přehled. Zároveň pak umožňuje zobrazit, které země měly k určité oblasti nejvíce nebo naopak nejméně kontrol spolu s odkazem na jejich výsledky. V neposlední řadě pak má za cíl motivovat nejvyšší kontrolní instituce, aby se do databáze auditů také zapojily a přidaly své výsledky kontrol.

Aplikace WE12

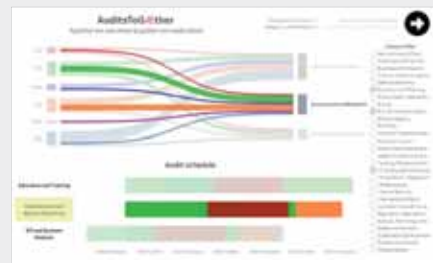
Druhou příčku pak obsadila aplikace švédsko-německého týmu s názvem „ROD4SAI“. Ta vznikla nad otevřenými daty Švédského parlamentu. Aplikace propojila data z přepisů vystoupení v parlamentu s dalšími metadaty. Umožňuje tak porovnávat a vyhledávat jednotlivá vystoupení v parlamentu

například podle témat. Rozšířená databáze je pak součástí stránky, kde se zobrazuje přehled zpráv a zmínek o nejvyšší kontrolní instituci Švédska v projevech v parlamentu spolu s dalšími navazujícími informacemi.

Aplikace ROD4SAI

Třetí místo získala česká vizualizace „AuditsToGAether“, která umožňuje nejvyšším kontrolním institucím vzájemně porovnávat připravované a plánované kontroly. Pracuje s daty z plánů kontrol i statistickými údaji z mezinárodních institucí, jako jsou EU-ROSTAT, OECD, Evropská komise a další. Pro vizualizaci si autoři vybrali vzorek sedmi nejvyšších kontrolních institucí a 33 kontrolních témat na jednu instituci.

Aplikace Audit to Gaether

Výsledky hackathonu bude NKÚ prezentovat i na červnovém kongresu organizace EUROSAI, který se uskuteční v Praze. Více o hackathonu naleznete na <https://hackathon.eurosai2020.cz/>. ■

Odbor komunikace, Nejvyšší kontrolní úřad

Fórum: PROFESIONÁLNÍ ZAKÁZKÁŘ

Oblast veřejných zakázek/veřejného nakupování je oblastí dlouhodobě podceňovanou zejména co do péče o vzdělání osob, které toto veřejné nakupování zajišťují. Studijní obor nebo alespoň povinný předmět na vysokých školách dosud neexistuje. Často je odbor či oddělení veřejného nákupu vnímáno ze strany věcných oborů/středisek jako podpurný tým, někdy dokonce i jako problém/překážka k vytouženému cíli – chtěnému plnění co do technických/technologických/osobnostních vlastností poptávaného plnění z oblasti staveb, služeb a dodávek. Odhlédněme od snah Evropské komise a jejího kompetenčního rámce, který je velmi rozsáhlý, a pojďme zkusit vydefinovat základní oblast kompetencí – dovedností zakázkářů v českém prostředí. Kompetencí osobních/osobnostních – znalostí, které musí umět pro kvalitní výkon své práce, a pak podpory, kterou potřebuje každý **profesionální zakázkář** pro svoji práci. Cílem tohoto fóra názorů je vymezení základních problematických okruhů, které budeme dále rozvíjet na příslušných místech a diskuzích nejen odborných, ale i s politiky na různých úrovních jejich působení. Naší snahou je podpora profesionalizace v oblasti veřejných nákupů, včetně rozšíření příležitostí pro déledobé, komplexní vzdělávání. Při rozboru jedné případové studie z oblasti korporátního nákupu s panem PhDr. Vaškem jsme se dotkli i kompetencí zakázkářů veřejného sektoru. Reakce pana doktora je ucelená, je spontánní a zcela nezařaditelná do struktury položených otázek. Z toho důvodu si dovoluji jeho příspěvek uvést před vlastním fórem názorů respondentů z našeho tradičního světa veřejného nakupování a jeho přezkumu.

Město Příbram –
Mgr. Radka Škubalová, vedoucí
Odboru práva a veřejných zakázek

**Ministerstvo práce
a sociálních věcí –**
Mgr. Leona Gergelová Šteigrová, Ph.D.,
vedoucí oddělení veřejných zakázek,
Odborný gestor projektu Sociálně
odpovědné veřejné zadávání

**Úřad pro ochranu hospodářské
soutěže –**
Mgr. Mojmír Florian,
ředitel Odboru veřejných zakázek II,
Sekce veřejných zakázek

Dobrá zpráva je, že horší už to být nemůže: zamyšlení nad stavem znalostí a dovedností nákupčích veřejného sektoru

Jemnější povahy upozorňují, že následující řádky nebudou vůbec hezké čtení, ale nevím, jak jinak se posunout vpřed. Stačí totiž znalosti a dovednosti nákupčích rozdělit do šesti klíčových oblastí (viz tabulka), abychom si akutně uvědomili, v jak kritické situaci se naše veřejné obstarávání nachází.

předpokládá, že se s nimi nákupčí již narodili, a to na expertní úrovni. Jenže manažerem konfliktů nebo skvělým vyjednavatelem se člověk nerodí, ale stává.

Bez efektivní *Koordinace interních zákazníků a externích partnerů* bude nákup navždy odkázán do role pouhých administrátorů

Základní technické znalosti	znalosti nákupního procesu, nákupních systémů, legislativy a smluv
Pokročilé nákupní znalosti	náklady životního cyklu, předběžné tržní konzultace, strategie na úrovni kategorie, elektronizace
Interpersonální dovednosti	efektivní komunikace, řešení konfliktů, vedení týmu, cit pro osobnostní rozdíly
Interní koordinace	práce v týmu, řízení změny, vztah s interními zákazníky
Řízení externích partnerů	řízení dodavatelského řetězce, volba dod.-odb. vztahu
Strategické obchodní dovednosti	plánování a řízení strategických partnerství, řízení rizik

Upraveno dle Tassabehji & Moorhouse (2008)

Prvním zásadním problémem je příliš jednostranná orientace na rozvoj *Základních technických znalostí*, především pak procesního a legislativního rámce. Samozřejmě že tyto aspekty jsou důležité, ale jen jako pokyny a mantinely pro kvalitní práci, ne jako cíl sám o sobě!

Naší druhou slabinou je absence *Pokročilých nákupních znalostí* v klíčových fázích nákupního procesu (čest výjimkám), čímž ztrácíme reálný vliv na 80% celkových nákladů na vlastnictví. Sebelepší výběrové řízení či neprůstředná smlouva nemohou zachránit chybnou nákupní strategii na úrovni kategorie, zpackanou specifikaci nebo mizerné řízení výkonnosti v realizační fázi.

Na každé konferenci, kde sedí bok po boku nákupčí z veřejného a soukromého sektoru, cítíme obrovský rozdíl v *Interpersonálních dovednostech*. Zatímco soukromí nákupčí jsou v těchto dovednostech systematicky rozvíjeni, u veřejného sektoru se naivně

a neoblíbených otloukánků. Veřejný sektor urgentně potřebuje nákupčí, kteří dokáží nakupovat inovace a správně nakonfigurovat dodavatelsko-odběratelský vztah, odborníky, kteří umí interně získat podporu a efektivně s interními zákazníky vytvářet nákupní strategii, která organizaci přináší maximální hodnotu. Pokud nákupčím tyto nástroje neukážeme, nedáme jim příležitost vyzkoušet si je v praxi, a pokud se z nich nestanou respektovaní partneři odborných útvarů i volených politiků, můžeme si za tři roky anketu se stejným výsledkem zopakovat. Opět se pochválíme, jak jsme skvělí, a postěžujeme si, jak nás nikdo nechápe, a pak zase za rok...

A konečně, skandální zanedbávání *Strategických obchodních dovedností* nákupčích je posledním hřebíčkem do rakve veřejného obstarávání. Pokud totiž nedokážeme komunikovat a vysvětlit svou přidanou hodnotu, pokud nedisponujeme nástroji, které kolegům umožňují dělat jejich práci lépe,

a pouze je otravujeme vlastními problémy, pokud jsme pro dodavatele jen obtížné závaží a lepší sekretářky, nedostaneme nikdy příležitost se současným neuspokojivým stavem něco udělat. A je to velká škoda, protože žádná jiná funkce není tak zodpovědná, zajímavá, rozmanitá a kreativní jako práce nákupčího ve veřejném sektoru!

Soukromý a veřejný nákup čelí stejným výzvám. Rozdíl je pouze v tom, že soukromý sektor na odstranění slabin systematicky pracuje a rovnoměrně rozvíjí všech šest oblastí. Veřejný sektor se naopak soustřeďuje pouze na *Základní technické dovednosti*, čímž se dostává do smrtelné spirály, kdy každý dobře míněný pokus zavést *Pokročilé nákupní techniky* selhává na absenci *Interpersonálních a Koordinačních dovedností* a nepochopení *Strategického přínosu nákupu* pro veřejné organizace.

Přes všechnu kritiku současného stavu věřím, že máme vše ve svých rukou a že stačí několik zapálených nákupčích, kteří se nespíří se současným stavem a udělají první krok, protože všechny potřebné nástroje a metodiky již dávno existují, jen se je naučit a nebát se je použít v praxi.

A co vy, půjdete do toho s námi? ■

PhDr. Jan Vašek, MSc. et MSc., odborný asistent na Masarykově ústavu na ČVUT

1.

Kdo je podle Vás v současné době osoba, která se na straně zadavatele zabývá nákupem formou veřejných zakázek? A jaké má například kompetence (dovednosti a znalosti pro svoji práci)?

Mgr. Radka Škubalová

Z mé praxe byla touto osobou vždy jiná soukromá kancelář, která dříve zadavatele zastupovala na základě smluvního rámce – v některých případech se jednalo o advokátní kanceláře, v jiných o poradenské společnosti bez odborného vymezení. V současnosti funguje oddělení, které administruje zakázky všech druhů, avšak definice předmětu plnění a jeho specifikace je v gesci jednotlivých specializovaných útvarů. Touto roztržitostí znalostí a zájmů dochází k častým třenicím, zejména ohledně míry konkretizace plnění a popisu jeho vlastností. Odbornost je založena spíše na osobních zájmech o problematiku a zkušenostech z praxe.

Mgr. Gergelová Šteigrová, Ph.D.

Nejprve chci zdůraznit, že ke všem „zakázkářům“ mám velký obdiv a respekt. Tato profese si zaslouží více zviditelnit a zakázkáři by měli mít v organizacích významnější postavení. Pokusím se proto upozornit na některé, z mého pohledu významné aspekty, a to zejména i v návaznosti na mezinárodní inspiraci.

Otázka směřuje k jedné osobě, k „zakázkáři“. Hovořit bychom ale měli primárně o týmu, který se nákupem zabývá – zda obsahuje všechny role a procesy, které k profesionálnímu nákupu patří. Z mého pohledu jsou v současné době tyto týmy primárně orientovány na úzký pohled na „zakázkáře“ coby osobu dozorující primárně soulad se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Velká míra důrazu na formální procesní stránku zadávání veřejných zakázek postupně vedla k tomu, že nejžádanějšími a klíčovými osobami pro zakázkové útvary (zejména velkých zadavatelů) se staly osoby ideálně s právním vzděláním a zkušeností, případně ti, kteří se dlouhodobě a pečlivě orientují na znalost všech detailů procesních pravidel a judikatury. A věřím, že se mnou souhlasí většina zadavatelů, že o takto zkušené osoby je na trhu v současné době rvačka.

Jakkoli je role takto zaměřených profesionálů velmi důležitá, je nutné položit si otázku, zda tento přístup postupně neutlačil i jiné role, které k profesionálnímu nákupu patří. Ruku v ruce s poddimenzovaností nákupních útvarů, na což pravidelně narážíme při diskuzích s kolegy ze zahraničí (ze zemí na západ, sever, ale i jih od ČR), se dostáváme do situace, kdy v zakázkovém oddělení potkáváme osoby pracující pod velkým stresem, s dominantní orientací na procesně-administrativní správnost svého postupu, snahu vyhnout se rizikům, se zákazem sebemenšího pochybení.

Tímto směrem je zaměřena i velká část nabízených školení a akcí – na detailní výklady jednotlivých paragrafů zákona o zadávání veřejných zakázek, možná úskalí, novou judikaturu, zkušenosti s procesní stránkou administrace veřejných zakázek. Jednoduše, procesní správnost dominuje... Úplně chybí ucelený vzdělávací program (rozdělený samozřejmě do specializací).

Mgr. Mojmír Florian

Hned na úvod je namístě poznamenat, že pohled zaměstnance dozorového orgánu může být poněkud zkreslen tím, že zpravidla není při své každodenní práci konfrontován se zadavatelskou *best practice*. Na druhou stranu se v rámci své činnosti účastním i nejrůznějších odborných konferencí, setkání, školení, jednání expertních skupin apod., takže mám za to, že se dokáži na zadavatelské prostředí (ve kterém jsem ostatně kdysi sám začínal) dívat objektivně.

Svůj pohled bych shrnul do následujících postřehů, přičemž si nedělám ambice v tom směru, že by se mělo jednat o vyčerpávající seznam:

a) „zakázkářem“ je u typického českého zadavatele buď právník (s ohledem na možnosti veřejného sektoru na trhu práce řečneme spíše juniorní právník), nebo osoba s technickým (stavebním) či ekonomickým vzděláním, přičemž právník většinou ovládá – alespoň standardní – zadávací postupy, ale nemá odborné

znalosti ve vztahu k požadovanému plnění, zatímco „inženýr“ většinou má alespoň základní informace o relevantním trhu, problémy mu však mnohdy činí (objektivně stále dosti složité) zadávací proces; s funkčním týmem, který by spojoval jak znalost „procesu“ (zákona o zadávání veřejných zakázek), tak relevantního trhu, se setkávám zcela výjimečně;

b) mezi zadavateli, resp. jejich zaměstnanci, jsou vpravdě diametrální rozdíly; tak nějak přirozeně očekávám, že zadávání veřejných zakázek v malé obci bez většího úřednického aparátu bude méně profesionální než na ústředním orgánu státní správy, nicméně propast zeje i mezi „velkými“ zadavateli navzájem – zatímco mnozí zadavatelé se vydali cestou opravdové profesionalizace a modernizace přístupu k zadávání veřejných zakázek (typicky některé univerzity), máme stále některé zadavatele, kteří, ačkoli jim správné postupy musí být zřejmé, i přes zcela jasné signály trhu i dozorového orgánu stále trvají na starých (přitom nikoli osvědčených) přístupech, a to i takových, které byly opakovaně ze strany ÚOHS shledány nezákonnými;

c) možnou příčinou (nebo alespoň jednou z příčin) těchto rozdílů může být i rozdílné postavení „zakázkářů“ u jednotlivých zadavatelů (a to jak z formálního, tak neformálního hlediska); nadšený člověk, který chce věci dělat inovativně a správně, může být úspěšný pouze tam, kde má podporu ve vedení organizace. Nákupčí musí mít (jako osoba, u které předpokládáme mj. znalost relevantního trhu) určitou svobodu ve volbě postupu – pokud je „degradován“ na osobu, která má pouze formálně provést zadávací řízení podle detailních a léty prověřených „notiček“, nelze žádný zásadní posun očekávat. A to vše platí i naopak – pokud u zadavatele vedení nevytvoří dostatečně motivační prostředí, žádného nadšeného „zakázkáře“ do svého týmu nezíská;

d) výsledkem je neradostný stav, kdy je zadávání veřejných zakázek obecně chápáno managementem zadavatelů většinou nikoli jako šance získat v co nejširší soutěži dodavatelů co nejlepší plnění, ale jako velmi nepříjemná a otravná překážka a synonymum slova „problém“.

2.

Jaké znalosti/dovednosti má, podle Vás, mít profesionální zakázkář – nákupčí ve veřejném sektoru?

Mgr. Radka Škubalová

Ideálně by mělo jít o osobu se širokým záběrem zahrnujícím jak legislativní rámec, tak technické a praktické zkušenosti s přesahem do mnoha oborů (odpovědný přístup – environmentální aspekty, sociální apod., manažerské dovednosti). Osoba by měla být důvěryhodná, velmi pečlivá (i malé pochybení má dalekosáhlé následky), nestranná a se zájmem o osobní rozvoj v oboru.

Mgr. Gergelová Šteigrová, Ph.D.

Opět, neměli bychom podle mého názoru mluvit o jedné osobě, ale o zakázkovém týmu, kde se sejdou profesionálové s různými zkušenostmi, znalostmi a specializací. Tento tým v první řadě nesmí být kapacitně poddimenzován – velikost týmu jednoznačně odpovídá tomu, jak profesionální nákupy chce management mít. Nedostatečné kapacity vždy povedou k tomu, že nebudeme činit věci strategicky důležité, ale urgentní; nákupy nebudeme strategicky řídit, ale jen správně administrovat. A to je velký rozdíl.

Trendem zadávání veřejných zakázek, respektive snahou mnoha zadavatelů, je nehodnotit „na cenu, ale na kvalitu“, rozmyslet příležitosti strategického zadávání, zohledňovat náklady životního cyklu, řešit férové vztahy v dodavatelských řetězcích, rozvíjet cirkulární zadávání... Toto jsou témata klíčová pro „chytré zadávání“. A podle toho musíme nastavit očekávání, vzdělávání a rozvoj zakázkových týmů. V dostatečně velkém, kompetentním a respektovaném týmu pak budeme moci najít prostor nejenom pro procesní stránku administrace, ale i pro strategické směřování nákupů, vytváření „hodnoty za peníze“, inovace či zkoušení nových postupů. Ale také pro neméně důležité analýzy trhu, širší vyjednávání s dodavateli a dlouhodobé nastavení dobrých vztahů s nimi, důsledný contract management a absorpci zahraniční inspirace.

Začít ale opravdu musíme i debatou o tom, co vedení organizací od nákupních útvarů

očekává. V tuto chvíli dominuje tlak na procesní správnost, podle toho se rekrutují specialisté a tomu odpovídá nabídka školení. Pro jakoukoli změnu musíme vést diskuzi na všech těchto frontách.

Mgr. Mojmír Florian

Úplně před závorku a jako samozřejmost bych vytkl komplexní znalost zákonem o zadávání veřejných zakázek regulovaných zadávacích postupů a schopnost jejich aplikace v praxi.

To ovšem ještě nedělá profesionálního „zakázkáře“, je to jen nezbytná podmínka pro každého, aby se jím mohl stát. Další nezbytnou podmínkou totiž je znalost toho, co nakupují, resp. trhu, na kterém se dané zboží, služby či stavební práce nabízí. Ideální stav, kdy v sobě nákupčí kombinuje znalosti jak zadávacích postupů, tak relevantního trhu, si lze poměrně snadno představit v organizaci, která se specializuje na nákupy určitého druhu (např. na výstavbu, údržbu a správu silnic).

Mnohdy však takové symbiózy v rámci jedné osoby nelze dosáhnout. Napadá mě příklad středně velkého města, které nakupuje „všechno možné“ od vybavení školní jídelny přes údržbu komunikací až po tepelnou energii pro vytápění obecních bytů. Tady bude nezbytné vytvářet *ad hoc* funkční týmy složené ze „zakázkářů“ a skutečných odborníků na dané plnění, kdy nezbytným předpokladem je schopnost a ochota členů takových týmů si vzájemně naslouchat a podřídit své snahy vizi společného cíle.

Zcela nezbytná je dle mého názoru i důvěra a podpora ze strany managementu daného zadavatele. Zadávání veřejných zakázek, navíc takové zadávání, které by bylo možné označit za strategické (zohledňující nejen formální požadavky zákona, ale i reálné potřeby zadavatele v nejširším slova smyslu), je po mém soudu příliš složitý a mnohvrstevnatý proces na to, aby bylo

předmětem – z povahy věci náhodného a nesystematického – mikromanagementu. Abych byl správně pochopen, nejde tu o absenci kontroly, ta je přeci veřejnému sektoru vlastní, jde o nezbytnou míru svobody profesionála, který by měl mít možnost (v rámci předem prodiskutovaných a daných mantinelů) volit efektivní způsob dosažení kýženého cíle.

Konečně se asi nelze zcela vyhnout otázce odpovídajícího ohodnocení. Profesionál ovládající poměrně složitou právní problematiku a orientující se – v ideálním případě – na několika různých trzích nebude nikdy levným „zbožím“. Trh práce je ostatně svým způsobem trhem jako každý jiný – většinou dostanu to, za co si zaplatím (někdy i méně, ale málokdy více). V neposlední řadě je vhodné na odpovídající ohodnocení nahlížet i jako na jeden z faktorů omezujících korupční rizika.

3.

Kdo všechno má být profesionální zakázkář – zkuste jej vymezit v kontextu zakázkáře v malé obci/městu, až po profesionálního zakázkáře ve velké investorské organizaci typu ŘSD. Mají mít stejné dovednosti, nebo jak se postavit ke struktuře jejich nutných znalostí/dovedností?

Mgr. Radka Škubalová

Považuji pozici zakázkáře za natolik specializovanou, že bych doporučila malým obcím zadávat pouze VZMR a na ostatní by měla fungovat regionální centra (např. v rámci ORP). Nepovažuji za šťastný současný systém volné a neomezené možnosti delegovat většinu úkonů v zadávacím řízení na soukromé poradenské společnosti, jejichž odbornost není nijak regulována. Ve výsledku odpovídá za pochybení vždy zadavatel a u malých obcí ani smluvní zajištění nemívá valnou úroveň. Málokterá malá obec kdy využije kromě VZMR jiný druh řízení než ZPŘ.

Profesionální zakázkář velké investorské organizace má zcela jinou náplň odbornosti. U takto rozsáhlých projektů je cílovou skupinou celý evropský či světový trh a tomu by měla odpovídat i odborná a jazyková úroveň. Práce spočívá ve využívání jiných druhů zadávacího řízení a profesní přesah je široký, myslím, že musí disponovat též manažerskými a širokými koordinačními dovednostmi.

Mgr. Gergelová Šteigrová, Ph.D.

Sama otázka už navozuje odpověď – je zřejmé, že potřeby malé obce/města jsou odlišné od potřeb krajského úřadu či velké investorské organizace. Na malém městě by skvěle zafungovaly vzory, šablony, návodný elektronický nástroj a společné zadávání či vhodná forma spolupráce tak, aby se každá obec nemusela stávat specialistou na zákon o zadávání veřejných zakázek.

Od velkých zadavatelů se očekává pravý opak – široká škála znalostí a dovedností od analýz trhu, strategického nastavení nákupů, jednání s trhem, specifikace potřeb, až po vyjednávání, evaluaci a contract management. Velmi přehledně a komplexně toto popisuje návrh Evropského rámce kompetencí pro veřejné za-

davatele. A tím se opět vracíme k velikosti a vnitřnímu členění nákupních týmů.

Tedy, zjednoduše práci malým zadavatelům – nabídněme jim základní sadu znalostí a silnou metodickou spolupráci podpořenou skvělými elektronickými nástroji. A naopak těm velkým dovolme rozvoj profesionálních týmů, s povědomím o přístupech v soukromé sféře, celoživotním vzděláváním, jasně vymezenými profesemi nákupčích, zakázkářů, manažerů kontraktů a administrátorů – ideálně s potřebnou certifikací.

Detailní znalost zákona o zadávání veřejných zakázek opravdu není to jediné, o čem tu běží.

Mgr. Mojmir Florian

Velké investorské organizace musí mít nepochybně ambici vybudovat vlastní silný a profesionální „zakázkářský“ tým. U organizací typu správců určité infrastruktury by outsourcing jejich základní činnosti působil až absurdně a v podstatě by možná i nabourával důvěru ve smysl jejich existence.

Obdobnou ambici mohou mít nepochybně ústřední orgány státní správy, z územních samospráv pak kraje a největší města.

Dále je situace podstatně složitější. V podstatě ani menší město, natožpak malá obec, si svého profesionálního nákupčího nemůže dovolit – a investice do něj by v podstatě ani (vzhledem k četnosti a různorodosti nákupů) nedávala smysl.

Tady se nabízí několik cest. V České republice zatím převládá klasický outsourcing, kdy tito menší zadavatelé využívají služeb komerčních administrátorů. Ze své praxe mohu odpovědně říci, že jejich úroveň je velmi rozdílná – a ne vždy platí, že svému klientovi zajistí bezproblémové zadávací řízení a úspěšné vysoutěžení optimálního plnění. Jistě není namístě toto řešení jakkoli zatracovat.

Nejedná se však o řešení jediné. Pozornost zadavatelů bych např. obrátil k řešení, které je velmi běžné a populární na britských ostrovech. Tam si sami zadavatelé vytvářejí nejrůznější kompetenční centra či různá sdružení, která pak pro ně zadávací řízení realizují. Jedno menší město či obec např. nemůže zaměstnávat profesionála zabývajícího se trhem s elektřinou. Ale opravdu je nemožné, aby se města a obce dejme tomu v rámci jednoho kraje (třeba i za účasti tohoto kraje) domluvila na založení kompetenčního centra, které by pro své členy zajišťovalo zadávání veřejných zakázek v oblasti nákupu energií? Na takové úrovni je již snadno představitelné nejen dosažení logických úspor z rozsahu, ale především skutečné profesionality, kdy na straně zadavatele bude konečně stát odborník chápající např. regulatorní rámec a zákonitosti trhu s elektřinou včetně metod jejího nákupu např. na komoditních burzách apod.

Takové řešení jistě vyžaduje akceptaci mnohých změn – přinejmenším se musí vedení jednotlivých zadavatelů vzdát onoho výše zmíněného mikromanagementu. Ale jsou kulturní rozdíly mezi námi a Británií skutečně nepřekonatelné? Za sebe mohu uvést, že mne profesionalita reprezentantů nejrůznějších *buying clubs* ve Velké Británii velmi oslovila. Za účelem zadávání se tam nejrůznějším způsobem spojují nejen místní samosprávy na různých úrovních, ale např. i univerzity.

Je otázkou, zda taková (třeba i odvětvově zaměřená) kompetenční centra nakonec svým členům a jejich potřebám nerozumí lépe než komerční subjekty. V každém případě bych zadavatelům doporučoval i o tomto řešení vážně přemýšlet. V podmínkách České republiky bych si uměl představit i určitou „vertikalizaci“ tohoto způsobu zadávání, a to v tom smyslu, že by menším obcím mohly služby svých profesionálních týmů (jako jakýchsi kompetenčních center) nabídnout např. vyšší územně samosprávné celky.

4.

Jak má být v České republice zabezpečena výchova a vzdělávání profesionálních zakázkářů?

Mgr. Radka Škubalová

Uvítala bych prostupný systém celoživotního vzdělávání se zaměřením od malých zakázek až po mezinárodní projekty s využitím např. mezinárodních smluvních standardů. Standardizace zadávacích postupů by dle mého názoru též vedla k vyšší transparentnosti celého prostředí. Dosud pozoruji na tomto poli pouze několik více či méně soukromých iniciativ na komerční bázi.

Mgr. Gergelová Šteigrová, Ph.D.

Dívali jsme se na situaci v zahraničí a přenositelnost takového postupu do českého prostředí. V některých zemích silnou kompetenční a vzdělávací roli sehrává ambiciózní gestor zákona k veřejnému zadávání či centrální nákupní organizace. Jinde tuto roli sehrává třetí sektor nebo mezinárodní standard. Osobně bych se přimlouvala za komplexní vzdělávací modul garantovaný a realizovaný důvěryhodnou institucí, například na úrovni vysokých škol, který by:

1) komplexně přistupoval ke všem klíčovým kompetencím (tj. znalostem a dovednostem) – od stránky právní, ekonomické, manažerské, až po měkké dovednosti, po vzoru prestižních zahraničních institucí;

2) nabízel různé úrovně a specializace – jak pro nákupčí na menším městě, tak i víceleté programy pro profesionály ve velkých organizacích; jak pro osoby dozorující spíše procesní stránku, tak i pro osoby věnující se analýzám, nákupům, vedení kontraktů;

3) zajistil i celoživotní vzdělávání o aktuálních tématech v oblasti nákupů;

4) věnoval se i výzkumným aktivitám, které by toto odvětví mohly posouvat dál;

5) respektoval mezinárodní standardy v oblasti veřejných nákupů.

Mgr. Mojmír Florian

Ze všech shora uvedených vlastností či kompetencí dobrého nákupčího má podle mého názoru smysl uvažovat o nějaké dlouhodobé institucionalizované výchově a vzdělávání *de facto* jen u znalostí zadávacích postupů; znalost relevantních trhů lze získat toliko praxí, typicky prací v zadavatelských týmech.

Podle mých znalostí se minimálně na Právnické fakultě brněnské Masarykovy univerzity zadávání veřejných zakázek určitá pozornost věnuje, smysl se však má bavit zejména o celoživotním vzdělávání.

V tomto směru je v současné době k dispozici dle mého názoru velké množství nejrůznějších komerčních školení a seminářů. Rovněž tak vychází nemalé množství odborné literatury (komentáře k zákonu o zadávání veřejných zakázek, odborné časopisy, články). Otázkou pak zůstává, nakolik razantně by měl do věci vstupovat stát, resp. nejpravděpodobněji Ministerstvo pro místní rozvoj coby gestor zákona o zadávání veřejných zakázek, s nějakým vlastním (komplexnějším) vzdělávacím programem. Zcela jistě by to nebylo ke škodě věci, na druhou stranu nedostatek příležitostí ke vzdělávání bych upřímně řečeno jako největší problém českého zadavatelského prostředí pravděpodobně neidentifikoval.

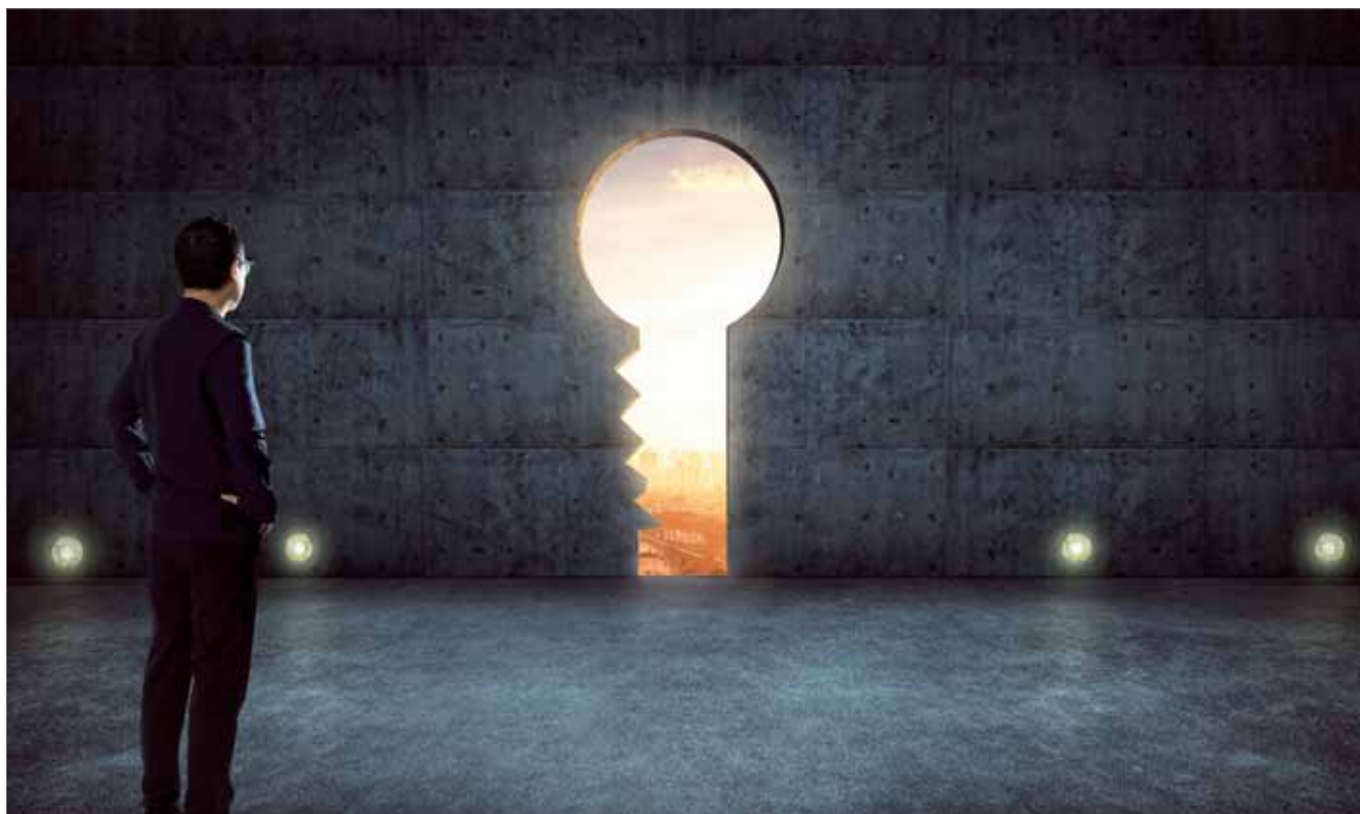
Konečně dobrého „zakázkáře“ dělá jak „výchova a vzdělání“, tak i (a spíše zejména) praktické zkušenosti. Kromě vzdělávání by se tak měli zadavatelé zaměřit i na svoji schopnost erudované a zkušené nákupčí udržet. Nelze dle mého názoru do budoucna připustit model, kdy se odborník na veřejné investování ve službách veřejného sektoru vyškolí a získá praktické zkušenosti, aby byl následně snadno „přeplacen“ soukromou poradenskou společností, která pak témuž veřejnému sektoru zprostředkovane nabízí jeho služby v podstatě za několikanásobnou cenu. To bychom se však opět vraceli k onomu odměňování a motivaci pracovat ve veřejné aféře obecně.

PŘIPRAVUJEME:

- Metoda Design To Cost
- Kvalitativní hodnocení opravy vozovek
- Vendor lock-in aktuality
- Změna nabídky po uplynutí lhůty pro podání nabídky
- Případové studie na úklid a ostrahu

Odborné články

Pohled do zákoutí kvalifikace dodavatele – prakticky

Když hovoříme o kvalifikaci, zaznívají pojmy jako „služby obdobného charakteru“, „obnovení způsobilosti“, „nepřímá diskriminace“, „přiměřenost požadavku“ a mnoho dalších. Ne každý zadavatel čelící při sestavování zadávací dokumentace rozhodování, jak zákonně uvést požadavky na kvalifikaci účastníků zadávacího řízení, si je s aplikací těchto pojmů jist. Níže se proto zaměříme na známé i méně známé příklady z praxe, které mají za úkol připomenout, čemu při formulaci zadávacích podmínek věnovat pozornost, jak se vyhnout nejčastějším chybám, a dále nastínit některá z vodítek, jak následně postupovat při posuzování kvalifikace, kterou jednotliví uchazeči předkládají ve svých nabídkách.

20 není vždy více než 5

První příklad se dotýká přiměřenosti nastavené kvalifikace. Zadavatel stanovil mi-

nimální úroveň kvalifikačního předpokladu – délky praxe u klíčových členů týmu – dvou autorizovaných inženýrů v oboru dopravní stavby min. 20 let a požadavek

tří autorizovaných SŠ pracovníků v oboru dopravní stavby min. 9 let. Dle ÚOHS při posouzení oprávněnosti stanovené hranice je možné považovat za vodítko závěry

vyplývající z textu zákona č. 360/1992 Sb., dle něhož může vykonávat odbornou činnost ve výstavbě autorizovaný inženýr při délce praxe tří (bakalářské studium), resp. pěti let (magisterské studium). Autorizovaný technik (stavitel) je oprávněn k výkonu odborné činnosti ve výstavbě při délce praxe pěti let. S ohledem na zmíněnou zákonnou úpravu pak nelze akceptovat případ, kdy zadavatel požaduje v případě autorizovaného stavitele se středoškolským vzděláním délku praxe téměř dvojnásobnou (devět let oproti pětileté praxi podle zákona č. 360/1992 Sb.) a v případě autorizovaného inženýra dokonce délku praxe téměř sedmínásobnou, resp. čtyřnásobnou (u bakalářského studijního programu). Ani z popisu předmětu veřejné zakázky přitom nebyla dovozena taková míra specifčnosti stavebních prací, které by požadavek odůvodňovaly.

ÚOHS-S63/2012/VZ

Obdobně rozhodl o posouzení kritéria 20 let praxe v advokacii jako požadavku pro zadání veřejné zakázky Nejvyšší správní soud. Dle soudu mělo být předmětem šetřené veřejné zakázky poskytování „běžných“ právních služeb spočívajících v zajištění právní pomoci při prodeji bytových jednotek, které musí být schopen poskytnout každý advokát zapsaný v seznamu advokátů České advokátní komory. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani to, že se v daném případě mělo jednat o změnu stávajících právních vztahů k bytům, které byly v řadě případů založeny před více než dvaceti lety, a tedy bude nutné vycházet z dříve platné a účinné právní úpravy. Právní služby tohoto charakteru by měl být schopen poskytnout každý advokát bez ohledu na délku vykonávané advokátní praxe a stejně tak by měl být schopen se orientovat ve stávající i tehdejší právní úpravě. *NSS: č. j. 9 Afs 37/2011-82*

Jednou přiměřený požadavek, ne vždy přiměřený

Přiměřenosti se týká i další případ, kdy jako technický kvalifikační předpoklad zadavatel požadoval předložení seznamu významných služeb poskytnutých dodavatelem v posledních třech letech (odpovídající předmětu veřejné zakázky) poskytovaných minimálně po dobu 6 měsíců. ÚOHS při hodnocení tohoto zadavatelova požadavku vycházel z počtu

Zadavatelé při formulaci kvalifikačních podmínek velmi často používají formulaci „služby obdobného charakteru“. Nejednoznačnost tohoto pojmu jim však může následně způsobovat problémy při posuzování předložených referencí.

uchazečů, kteří kvalifikaci mohou splnit. To kvitoval i soud, dle něhož podmínka promítající se do kvalifikačních předpokladů, která se na jednom trhu může jevit jako odůvodněná, přiměřená a v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, může na jiném trhu vykazovat výrazně diskriminační charakter, a to typicky na trhu, který teprve vzniká a na kterém se jednotliví dodavatelé teprve etablojí. Diskriminační tak je i požadavek na kvalifikaci, který je sice přiměřený předmětu poptávaného plnění, jeho rozsahu a složitosti, nicméně neodpovídá situaci na trhu. *KS v Brně: č. j. 62 Ca 15/2009-71*

„Absence daňových nedoplatků“ vs. „splatný daňový nedoplatek“

Při posuzování kvalifikace musí zadavatel vyhodnocovat spoustu předložených dokladů. V uváděném případě nabídka vybraného uchazeče obsahovala potvrzení finančního úřadu, že měl nedoplatky na dani z přidané hodnoty, u nichž mu bylo povoleno posečkáni s tím, že daňový nedoplatek splácí dle předepsaného splátkového kalendáře. Proto finanční úřad potvrdil, že vybraný uchazeč nemá „vymahatelné daňové nedoplatky“. Na rozdíl od předchozí právní úpravy není nevyločení uchazeče, který měl dle potvrzení správce daně daňový nedoplatek, u něhož bylo povoleno posečkáni, a uchazeč plnil podmínky stanovené rozhodnutím o posečkáni daně, porušením zákona. Namísto již neúčinným zákonem požadované absence daňových nedoplatků je dle ZZVZ totiž nyní vyžadováno, aby dodavatel neměl „splatný daňový nedoplatek“. Základní způsobilost tak dle platné právní úpravy splňuje i dodavatel, jemuž správce daně povolil posečkáni úhrady daně. *NSS: č. j. 4 As 336/2018-45*

Self-cleaning aneb můj brácha má prima bráchu

Jednou ze zadávacích řízení vyloučený uchazeč má ještě možnost se do tohoto řízení navrátit, a to přijetím odpovídajícího nápravného opatření. V praxi došlo k situaci, kdy výpis z evidence Rejstříku trestů doložený v nabídce účastníka zadávacího řízení obsahoval údaj o tom, že jednatel, jako jediný člen statutárního orgánu tohoto účastníka, byl v zemi svého sídla v posledních 5 letech před zahájením zadávacího řízení pravomocně odsouzen pro trestný čin. Z toho důvodu zadavatel vyloučil daného uchazeče ze zadávacího řízení. Dodavatel obnovil svou způsobilost, když původního jednatele nahradil novým jednatelem (bratrem původního jednatele), jehož výpis z evidence Rejstříku trestů neobsahoval žádné záznamy o pravomocném odsouzení této osoby. Zadavatel pochybil, když předchozí vyloučení účastníka zadávacího řízení nezrušil, neboť přijaté nápravné opatření měl vyhodnotit jako dostatečné. *sp. zn. ÚOHS-R0211/2017/VZ*

Z jedné rámcové dohody jedna nebo více referencí?

Zadavatelé se mohou dále setkat se situací, kdy dodavatel pro splnění kvalifikačních předpokladů doloží více referencí na shodné plnění veřejných zakázek vzešlých z jedné rámcové dohody. Jednotlivá plnění uskutečněná na základě dílčích smluv, jimiž vybraný dodavatel prokazoval kvalifikaci, představují samostatné veřejné zakázky. Pokud na základě téže rámcové dohody dojde k uzavření několika samostatných dílčích smluv a jednotlivá plnění poskytnutá na základě těchto smluv splňují sama o sobě zadavatelem stanovené požadavky k prokázání kvalifikace,

není žádný důvod, proč by tyto jednotlivé dílčí smlouvy, resp. plnění uskutečněná na jejich základě, nemohly být použity k prokázání kvalifikace jako samostatné referenční zakázky. Podstatou dokládání referencí je doložení opakované schopnosti náležitě zajistit obdobný či stejný předmět plnění. *sp. zn. ÚOHS-R0214/2019/VZ*

Povinné osvědčení objednatele pro obranu a bezpečnost

Určitá specifika se zcela pochopitelně týkají veřejných zakázek zadávaných v oblasti obrany a bezpečnosti. V konkrétním případě zadavatel stanovil podmínku prokázání technické kvalifikace seznamem významných služeb obdobného charakteru v úhrnné výši min. 10 mil. Kč včetně DPH, poskytnutých za posledních 5 let před zahájením zadávacího řízení, včetně uvedení ceny a doby jejich poskytnutí a identifikace objednatele. Zároveň ve vztahu k tomuto kritériu do zadávací dokumentace neuvedl sousloví „a osvědčení objednatele“. Zadavatel přitom byl při formulaci kritérií technické kvalifikace dle § 196 zákona povinen stanovit je v souladu s tímto ustanovením a sám není oprávněn se od něj odchýlovat (čili vypustit požadavek na osvědčení objednatele), ledaže to samo dotčené ustanovení umožní. Obranná směrnice[1] ani způsob, jakým ji národní zákonodárce implementoval, ohledně předložení osvědčení takovou odchylku neumožňují. Oproti „běžné“ veřejné zakázce je tak speciální ustanovení pro obranu a bezpečnost přísnější a zadavatel pochybil, když nerespektoval závazný text zákona. *sp. zn. ÚOHS-R0136/2019/VZ*

Výzva k doplnění kvalifikace pouze jednoho účastníka

Pokud zadavatel při posuzování kvalifikace dojde k závěru, že splnění kvalifikace není dostatečně prokázáno, má možnost dodavatele vyzvat k jejímu doplnění. Zde došlo k situaci, že v rámci technické kvalifikace měl být doložen seznam osob podílejících se na veřejné zakázce spolu s životopisy. Nejednalo se přitom pouze o podklady pro posouzení technické kvalifikace účastníků, ale rovněž pro hodnocení nabídek v rámci hodnotících kritérií. Zadavatel vyzval jednoho účastníka zadávacího řízení k doplnění chybějících dokladů a prokázání technické

kvalifikace, konkrétně seznamu osob podílejících se na veřejné zakázce a potvrzení subdodavatele z finančního úřadu a okresní správy sociálního zabezpečení. Tento seznam, jakož ani potvrzení subdodavatele nebyly předmětem hodnocení (životopisy byly obsaženy již v podané nabídce). Druhého účastníka zadávacího řízení zadavatel nevyzval k doplnění chybějících dokladů, neboť ten nedoložil nejen podklady pro účely prokázání technické kvalifikace, ale ani životopisy, jež sloužily jednak k prokázání kvalifikace, a jednak pro hodnocení. Postup zadavatele posvětil ÚOHS, jelikož zadavatel v daném případě posuzoval dvě odlišné situace a nedopustil se porušení zásady rovného zacházení. Při učinění jiného závěru by zadavatel doplácel na to, že se rozhodl vyzvat jiného účastníka k doplnění údajů o kvalifikaci, což učinil za účelem zachování dostatečně široké soutěže v předmětné veřejné zakázce. Kdyby umožnil i druhému uchazeči doložit chybějící doklad s tím, že by jej jako relevantní využil pouze k posouzení kvalifikace, a nikoli k hodnocení, snadno by se ocitl v situaci, kdy by musel striktně rozlišovat, pro jaké účely a v jakém rozsahu je má využít, což může postup zadavatele v zadávacím řízení značně znehledňovat. *sp. zn. ÚOHS-R0097/2018/VZ*

Služby obdobného charakteru

Zadavatelé při formulaci kvalifikačních podmínek velmi často používají formulaci „služby obdobného charakteru“. Nejednoznačnost tohoto pojmu jim však může následně způsobovat problémy při posuzování předložených referencí. Předmětem veřejné zakázky bylo provádění služeb u speciálních optických přístrojů nočního vidění. Prokázání technického kvalifikačního předpokladu požadoval zadavatel seznamem významných služeb obdobného charakteru. Vybraný dodavatel nepředložil reference na zcela shodný typ přístrojů poptávaný zadavatelem, ale na přístroje denního vidění. ÚOHS na výklad pojmů použitých v zadávací dokumentaci aplikoval obecné výkladové principy obsažené v § 555 až 558 občanského zákoníku a uvedl, že stěžejní je úmysl jednatelů. Zadavatel v zadávací dokumentaci sám nikterak nedefinoval, co považuje za „služby obdobného charakteru“. Z takové absence bližší specifikace dozorový orgán dovodil, že zadavatel skutečně neměl v úmyslu daný pojem výkladově zúžit, a tedy že jeho úmyslem bylo, aby výklad daného pojmu byl co

nejširší, a chtěl tedy za relevantní považovat i takové referenční zakázky, které se netýkají výlučně přístrojů odpovídajících zcela přesně předmětu plnění veřejné zakázky. Zadavatel v zadávací dokumentaci nikterak nespécifikoval, že by se za „služby obdobného charakteru“ měly považovat pouze takové služby, které se týkají optických přístrojů nočního vidění, a postupoval v souladu se zadávacími podmínkami, když přijal za referenční zakázky i ty, které se týkaly oprav optických přístrojů denního vidění. *sp. zn. ÚOHS-R0062/2019/VZ*

Když jde zadavateli o cíl, a nikoli o cestu

Předmětem plnění veřejné zakázky byla dohoda nájmu systémů pro měření rychlosti na pozemních komunikacích, včetně příslušného softwaru pro správu a zpracování přestupků. Zadavatel požadoval referenci několika druhů zakázek, a to vždy rovněž se stanovením minimálního počtu zpracovaných přestupků v průběhu jednoho roku. ÚOHS v první instanci uzavřel, že ačkoli požadovaný počet jednotlivých měření (20 000 a 30 000 v průběhu roku) nelze považovat čistě matematicky za nepřiměřený vzhledem k rozsahu požadovaného plnění (předpoklad vyřízení cca 40 000 až 60 000 přestupků ročně), neshledal přidanou zkušenost, resp. přímo úměrnou souvislost mezi počtem zpracovaných přestupků a odborností dodavatele. S tímto závěrem se však neztotožnil předseda ÚOHS, dle něhož nelze tvrdit, že schopnost určitého zařízení či softwaru zpracovat daný počet operací v konkrétním časovém období nevyovídá nic o kvalitě či výkonnosti tohoto zařízení. Naopak počet operací v určitém čase je častým a pro laika snadno měřitelným údajem o výkonnosti určitého zařízení. Navíc, jak tvrdí sám zadavatel, z jeho pohledu je lhostejné, jakými konkrétními technologiemi dodavatel plnění veřejné zakázky zajistí, požaduje však, aby tyto technologie byly schopny plnit předmět veřejné zakázky. Požadavek Úřadu na konkrétní technickou specifikaci poptávaných zařízení (jako kapacita datového balíku, výpočetní výkon, diskový prostor, architektura serverů apod.) by tak kladl na zadavatele velké nároky v otázce odbornosti. Zadavatel však pouze požadoval, aby dodavatel prokázal předchozí referencí, že jeho zařízení je schopné naměřit a zpracovat cca jednu polovinu přestupků za rok z celkové předpokládané roč-

ní sumy přestupků. Takový požadavek nelze sám o sobě označit za zjevně nepřiměřený ve vztahu ke konkrétní veřejné zakázce. *sp. zn. ÚOHS-R0196/2019/VZ*

Skrytě diskriminační evergreen

V rozsudcích správních soudů, jakož i rozhodnutích dozorového orgánu, se lze ve vztahu ke kvalifikaci poměrně často setkat s pojmem skrytá diskriminace. Stejně tomu bylo v případě, kdy zadavatel jako kvalifikační požadavek stanovil povinnost předložit prohlášení, že je uchazeč o veřejnou zakázku dodavatelem elektřiny do více než 500 odběrných míst na hladině vysokého napětí. Zadavatel přitom disponoval celkem 29 odběrnými místy, z toho ale jen 7 místy na hladině vysokého napětí. Soud shledal tento požadavek za diskriminační (ačkoli byl nastaven pro všechny potenciální uchazeče stejně) a dovodil dnes již často opakovanou tezi, že zákaz diskriminace zahrnuje jednak formu zjevnou, jednak formu skrytou. Za skrytou formu nepřipustné diskriminace je třeba považovat i takový postup, kterým zadavatel znemožní některým dodavatelům ucházet se o veřejnou zakázku nastavením technických kvalifikačních předpokladů zjevně nepřiměřených ve vztahu k velikosti, složitosti a technické náročnosti konkrétní veřejné zakázky, v důsledku čehož je zřejmé, že zakázku nemožnou splnit někteří z potenciálních uchazečů, kteří by jinak byli k plnění předmětu veřejné zakázky objektivně způsobilými. *NSS: č. j. 1 Afs 20/2008-152*

Není certifikát jako certifikát

Pochybení se zadavatelé dopouštějí i při určování, jaké konkrétní doklady hodlají požadovat. Zadavatel v rámci kvalifikace stanovil požadavek na předložení certifikátu systému managementu bezpečnosti informací v organizaci vydaný akreditovanou osobou nebo jiného rovnocenného dokladu vydaného v členském státě EU, přičemž se domníval, že je oprávněn jej požadovat jakožto certifikát systému řízení jakosti. Dle ÚOHS zákon uvádí taxativní výčet možností, které může zadavatel požadovat za účelem prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů, a zadavatel tedy není oprávněn požadovat po dodavatelích prokázání technických kvalifikačních

předpokladů způsobem odlišným od znění zákona. Dále dle ÚOHS nelze certifikát prokazující zavedení systému managementu bezpečnosti informací v organizaci podřadit pod skupinu certifikátů systému řízení jakosti, a tedy nejde o certifikát, který byl zadavatel oprávněn požadovat v souladu se zákonem. Tím zadavatel rozšířil rozsah požadované kvalifikace nad rámec stanovený zákonem. Ačkoli se rozhodnutí vztahovalo k již neplatnému zákonu, shodně platí, že výčet požadavků, které může zadavatel v rámci technické kvalifikace stanovit, je taxativní i dle nyní účinného zákona. Zadavatel může požadovat doklady ve vztahu k systémům zajištění jakosti, ze zákona však nevyplývá, že je zadavatel oprávněn požadovat předložení certifikátu systému bezpečnosti informací. *sp. zn. ÚOHS-R0398/2015/VZ*

Záleží na tom, kdo vystavuje referenci?

K dalšímu případu nezákonného požadování dokladu došlo, když zadavatel žádal předložení seznamu významných služeb obdobného charakteru, jako je předmět veřejné zakázky (procesních, personálních nebo organizačních auditů), realizovaných dodavatelem u veřejného zadavatele. Tím zadavatel neodůvodněně stanovením kvalifikačních předpokladů vyřadil dodavatele, kteří mají zkušenost s realizací obdobných zakázek pro soukromoprávní subjekty, když tyto dodavatelé mohou stejně tak dobře provést zhodnocení stávajícího stavu řízení lidských zdrojů a potřebných kapacit a provést analýzu současného stavu personálního řízení, která se nijak podstatně neliší u soukromých a veřejných subjektů. *sp. zn. ÚOHS-R0398/2015/VZ*

Zkušenost se zakázkou financovanou z EU

Podobně nezákonně zadavatel požadoval předložení seznamu významných služeb, který bude obsahovat, mimo jiné, nejméně jednu službu zahrnující financování projektu z fondů EU, týkající se přípravy nebo realizace a implementace strategických a/nebo koncepčních dokumentů, a dále nejméně jednu službu se vztahem k projektům spolufinancovaným z fondů EU, zahrnující organizační analýzy nebo procesní analýzy nebo analýzy v oblasti lidských zdrojů. Svůj požadavek odůvod-

nil vysokou administrativní náročností projektu, a že pouze vysoká administrativní preciznost a znalost pravidel projektů financovaných EU ve spojení s ostatními předpoklady mohla zajistit kvalitní provedení předmětu zakázky. Dle ÚOHS byly naopak předmětem veřejné zakázky běžné služby spočívající v provedení analýzy potřeb a vytvoření písemných výstupů, stejně jako provedení školení zaměstnanců, a k řádné realizaci předmětu veřejné zakázky dostačovaly zkušenosti s prováděním obdobných činností, přičemž není rozhodující, z jakých zdrojů byly takové služby financovány. Dle ÚOHS povinnost dodržování metodik, stejně jako povinnost informačních a propagačních opatření, nemá vůbec žádný vliv na kvalitu zadavatelem požadované analýzy potřeb, vytvoření výstupů a školení zaměstnanců, a tedy není nezbytné, aby dodavatelé museli dokládat zkušenosti s projekty financovanými z fondů EU, neboť se nejedná o podstatnou část předmětu plnění veřejné zakázky, která by vyžadovala zvláštní znalost a způsobilost dodavatele. *sp. zn. ÚOHS-S0588/2015/VZ*

Problémů s nastavením kvalifikačních kritérií může v realu nastat nepřeberné množství. Často se jedná o natolik specifické případy, že ustálená rozhodovací praxe jednoduše neexistuje. Zadavatel by však měl při řešení konkrétní otázky pamatovat především na dodržování základních zásad zadávání, dbát na zachování co nejširší hospodářské soutěže a zohledňovat aktuální situaci na relevantním trhu. Jedině tak předejde porušení zákona a minimalizuje rizika s tímto porušením spojená. ■

Mgr. Dorota Horáková

Poznámka

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES.

Prokazování kvalifikace – chyby účastníků

Jako jednu z podmínek účasti v zadávacím řízení může zadavatel dle § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů („ZZVZ“), stanovit rovněž podmínky kvalifikace, přičemž zadavatel musí vždy požadovat základní způsobilost dle § 74 ZZVZ a profesní způsobilost dle § 77 odst. 1 ZZVZ, a to ať už se jedná o nadlimitní, či podlimitní režim (v návaznosti na § 53 odst. 4 ZZVZ). Kromě toho zadavatelé často stanovují podmínky kvalifikace ekonomické a technické. Lhůta pro podání nabídek slouží účastníkům k seznámení se se zadávacími podmínkami, tedy i podmínkami prokazování kvalifikace, a k sestavení nabídky, která těmto podmínkám bude odpovídat. Lhůta pro podání v souladu se ZZVZ je stanovena v různých délkách v návaznosti na zvolený druh zadávacího řízení, přičemž platí, že lhůta pro podání nabídek musí být stanovena přiměřeně k povaze předmětu veřejné zakázky, tedy v určitých případech je vhodné stanovit lhůtu delší než zákonem stanovenou minimální – zadavatel k takovému kroku přistupuje nejčastěji v případech, kdy si je sám vědom, že jím nastavené zadávací podmínky včetně požadavků na kvalifikaci vyžadují složitější přípravu ze strany účastníka. Účastník by pak měl přípravě nabídky věnovat patřičnou pozornost a pečlivost, jelikož nabídka obsahující nejasnosti nebo vady může znamenat v lepším případě výzvu k objasnění nebo doplnění nabídky, v krajním případě i vyloučení účastníka z další účasti v zadávacím řízení.

Co se týče základní způsobilosti, doklady, prostřednictvím kterých se prokazuje, jsou uvedeny v § 75 odst. 1 ZZVZ – jedná se o výpis z evidence Rejstříku trestů, potvrzení příslušného finančního úřadu, písemné čestné prohlášení ve vztahu ke spotřební dani a ve vztahu k § 74 odst. 1 písm. c), potvrzení příslušné okresní správy sociálního zabezpečení a výpis z obchodního rejstříku, příp. čestné prohlášení v případě, že účastník není v obchodním rejstříku zapsán. Zadavatelé často umožňují nahradit tyto doklady čestným prohlášením o splnění základní způsobilosti, čímž účastníkům podstatně uleví, jelikož místo výše zmíněných dokladů předkládá pouze doklad jediný ve formě zmíněného čestného prohlášení. I v tomto případě však musí mít účastník u zakázek zadávaných dle ZZVZ na paměti, že v případě, že bude zadavatelem vyzván k poskytnutí součinnosti před podpisem smlouvy, bude zadavatel požadovat předložení výše uvedených dokladů, a to v elektronickém originále či úředně ověřené kopii. S předložením čestného prohlášení většina účastníků nemá problém, ačkoli někdy účastník přílohu zadávací dokumentace, ve které je vzor čestného prohlášení přiložen, nejspíše přehlédne a do své nabídky čestné prohlášení nevloží. Účastník je pak povinen předložit dokumenty dle § 75 odst. 1 ZZVZ, stejně jako tehdy, když zadavatel předložení čestného prohlášení k základní kvalifikaci neumožní. V těchto případech se může situace značně zkomplikovat, a to z níže popsaných důvodů.

Předkládání **výpisu z evidence Rejstříku trestů** je problematické především u účastníků, kteří jsou právníckými osobami – tito účastníci jsou povinni předložit nejen výpis z evidence Rejstříku trestů právnické osoby, ale rovněž všech členů statutárního orgánu této právnické osoby (§ 74 odst. 2 ZZVZ). Zadavatel obvykle na tuto skutečnost upozorňuje rovněž v zadávacích podmínkách, přestože se jedná o povinnost danou přímo zákonem, účastníci ovšem často ve svých na-

bídkách předkládají pouze výpis z evidence Rejstříku trestů právnické osoby a na členy statutárních orgánů právnické osoby zapominají. Další otázkou vyvstanouší po výběru účastníka je rovněž elektronický originál či úředně ověřená kopie výpisu z evidence Rejstříku trestů – účastníci ve většině případů předkládají tento výpis v elektronické konverzi, což znamená poměrně zbytečný mezikrok v podobě vystavení výpisu z evidence Rejstříku trestů v listinném vyhotovení a jeho následnou konverzi do elektronické podoby prováděnou prostřednictvím Czech-Pointu. Přestože tento postup není chybný, snazší cestu představuje požádat o elektronický výpis z evidence Rejstříku trestů. Předpokladem pro tento postup je zřízená datová schránka žadatele, což je u právnické osoby splněno automaticky.[1]

Potvrzení finančního úřadu o skutečnosti, že účastník nemá v zemi svého sídla v evidenci daní zachycen splatný daňový nedoplatek, většinou žádný problém nepředstavuje, ačkoli i zde je vhodné upozornit na možnost nechat si toto potvrzení zaslat v elektronickém originálu prostřednictvím datové schránky, a ušetřit si tak čas strávený na úřadě. V ojedinělých případech se může projevit již nadbytečná snaha účastníka – právnické osoby, který předloží potvrzení finančního úřadu obdobně jako výpis z evidence Rejstříku trestů nejen pro účastníka – právnickou osobu, ale rovněž pro členy statutárního orgánu; takové

doklady jsou však pro účely zadávacího řízení nadbytečné – potvrzení zadavatel vyžaduje pouze od právnické osoby. Nejedná se sice *de facto* o chybu nabídky, vyřízení takových dokladů ale účastník může zbytečně odčerpat čas i finanční prostředky.

V případě písemných čestných prohlášení dle § 75 odst. 1 písm. c) a d) ZZVZ zadavatel většinou předkládá vzor takových čestných prohlášení (často ve spojení s § 75 odst. 1 písm. f) v podobě přílohy zadávacích podmínek, které účastník pouze opatří podpisem a předloží v rámci nabídky. Ovšem i v případě, že zadavatel účastníkům takový vzor neposkytne, nemělo by být předložení čestného prohlášení problematické, vzhledem k tomu, že ZZVZ na jeho formu a obsah neklade velké nároky – účastník musí jen čestně prohlásit, že u něj nastaly situace popsané v § 74 odst. 1 písm. b) a c) ZZVZ, a toto čestné prohlášení stvrdit svým podpisem. Pro prokázání skutečností dle těchto zákonných ustanovení někteří účastníci předkládají potvrzení vystavené zdravotní pojišťovnou. Tyto doklady jsou v nabídce nadbytečné a pro zadavatele nic neříkající – přestože by z nich i bylo možné vyčíst, že účastník na pojistném nic nedluží, zákon ukládá zadavateli požadovat o této skutečnosti čestné prohlášení – potvrzení vystavené jiným orgánem či institucí tak pro zadavatele není relevantní a nemůže prokázat splnění základní kvalifikace dle § 75 odst. 1 písm. c) a d) ZZVZ. Nadto je nezbytné konstatovat, že i když účastník předloží potvrzení zdravotní pojišťovny, nemá zadavatel možnost provést efektivní kontrolu, zda je to jediná pojišťovna, u které je účastník plátcem.

Potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení je dalším dokladem, který může být účastníkovi zaslán prostřednictvím datové schránky v elektronickém originálu. Účastníci s jeho předkládáním ve většině případů žádné problémy nemají, přesto lze i zde upozornit na nadbytečnost předložení tohoto potvrzení i za členy statutárního orgánu – potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení u účastníka – právnické osoby tak opět postačuje pouze pro tuto právnickou osobu, obdobně jako potvrzení finančního úřadu.

Výpis z obchodního rejstříku je pro právnickou osobu základním dokumentem, není tedy překvapivé, že předložení tohoto dokladu účastníkům – právnickým osobám nečiní žádné potíže. Účastníci – fyzické osoby pak předkládají pouze čestné prohlášení, jehož vzor, jak již bylo zmíněno výše, je jim

často poskytnut zadavatelem již v rámci zadávacích podmínek. I u tohoto čestného prohlášení pak platí, že pokud by jeho vzor zadavatel účastníkům neposkytl, stačí jeho jednoduché sepsání podle § 74 odst. 1 písm. e) ZZVZ a stvrzení podpisem účastníka.

V rámci profesní kvalifikace ZZVZ stanoví zadavateli povinnost požadovat předložení výpisu z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, pokud jiný právní předpis zápis do takové evidence vyžaduje. U právnických osob je samozřejmě vyžadován zápis do obchodního rejstříku – jedná se o zápis konstitutivní, právnická osoba tedy bez takového zápisu nemůže existovat, zatímco fyzická podnikající osoba má možnost a jen v určitých případech povinnost se do obchodního rejstříku zapsat, a většinou tak činit nebude. Zápis do jiné obdobné evidence vyžadovaný právním předpisem představuje evidence zemědělského podnikatele, kam je fyzická nebo právnická osoba, která hodlá podnikat v zemědělství, povinna se zapsat dle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (s určitými výjimkami uvedenými v tomto zákoně). Jak již bylo zmíněno, výpis z obchodního rejstříku je pro právnickou osobu základním dokumentem a jeho elektronický originál je možné stáhnout rovněž z internetových stránek Ministerstva spravedlnosti ČR – www.justice.cz; v naprosté většině případů je tak jediným případným problémem situace, kdy účastník tento výpis zapomene v nabídce předložit.

Dalším podstatným a často vyžadovaným dokladem předkládaným v rámci profesní kvalifikace je **doklad prokazující živnostenské oprávnění**. Zadavatel obvykle stanoví požadovaný předmět podnikání či obor činnosti, kterým má účastník disponovat; účastník pak předložením dokladu o živnostenském oprávnění či výpisu z živnostenského rejstříku prokazuje, že jím disponuje. Zadavatel samozřejmě stanoví předmět podnikání, příp. obor činnosti podle předmětu plnění zakázky, tudíž u účastníka, který má o zakázku s takovým předmětem plnění zájem, se dá očekávat, že příslušným oprávněním disponuje. Elektronický originál výpisu z živnostenského rejstříku je rovněž volně dostupný ke stažení na internetových stránkách www.rzp.cz, pro účastníka tak není problematické si takový doklad obstarat a k nabídce jej přiložit.

Především u stavebních zakázek zadavatelé také často vyžadují **prokázání odborné způ-**

sobilosti v podobě předložení dokladu o autorizaci udělené podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákoně se rozlišuje mj. mezi autorizovanými inženýry, techniky a staviteli. V případě, že zadavatel požaduje, aby účastník předložil doklad o autorizaci autorizovaného inženýra, nebude postačovat autorizace autorizovaného technika (a podobně je to rovněž u autorizovaného stavebníka). Často zadavatel vyžaduje rovněž uvedení vztahu osoby, která touto autorizací disponuje, k účastníkovi – účastník tak předkládá např. čestné prohlášení, že tato osoba je jeho zaměstnancem, případně že je jeho poddodavatelem (příčemž v případě poddodavatele musí pamatovat na příslušná zákonná ustanovení, která stanoví, jaké doklady je pak poddodavatel prokazující část kvalifikace povinen předložit).

Splnění technické kvalifikace **nejčastěji** prokazuje účastník **prostřednictvím seznamu referenčních zakázek**, a to stavebních prací, služeb či dodávek. Zadavatel v zadávacích podmínkách upřesní, jaké zkušenosti od účastníka konkrétně vyžaduje – např. jakou hodnotu mají referenční zakázky mít, jaký předmět plnění, kdy nejpozději mohly být prováděny. Častou chybou účastníků v seznamu referenčních zakázek je příliš stručný popis zakázky, který neumožňuje zadavateli vyhodnotit, zda zakázka opravdu splňuje požadavky stanovené v zadávacích podmínkách – v tomto případě se bude jednat především o příslušný předmět plnění. V případě, kdy účastník předkládá k seznamu referenčních zakázek rovněž osvědčení objednatel, je často náplň zakázky dostatečně upřesněna právě v tomto osvědčení, a zhojí tak nedostatek přesného popisu zakázky v seznamu referenčních zakázek, jelikož zadavatel se prokazatelně dozví, co předmětem plnění uvedených zakázek bylo, a může tak posoudit splnění zadávacích podmínek. Osvědčení objednatel se však předkládá ze zákona pouze u stavebních prací, nikoli u dodávek a služeb. V seznamu referenčních zakázek je tak vždy vhodné identifikovat, který požadavek stanovený zadávacími podmínkami konkrétní referenční zakázka splňuje a jak. Zadavatel často předkládá v příloze zadávacích podmínek vzor seznamu referenčních zakázek – zde lze apelovat rovněž právě na zadavatele, aby vzor vytvořil natolik přesně, aby účastníky navedl

k uvedení veškerých relevantních skutečností; ovšem i v případě, že vzor nebude natolik kvalitně zpracován, lze účastníku doporučit, aby dle svého uvážení tento vzor poupravil a dopsal do něj veškeré podrobnosti tak, aby zadavatel nepochyboval o splnění svých požadavků. V případě, že zadavatel nebude schopen posoudit, zda účastník splnil veškeré požadavky stanovené v zadávacích podmínkách, je pravděpodobné, že bude zadavatelem vyzván k doplnění nebo objasnění nabídky, což prodlouží celé zadávací řízení; je tak výhodnější pro obě strany se tomuto scénáři vyhnout.

Další poměrně často vyžadovanou technickou kvalifikací je rovněž seznam techniků či technických útvarů, které se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci vztahující se k osobám uvedeným v tomto seznamu. Nejčastěji se u stavebních zakázek bude jednat o stavbyvedoucí, jejich zástupce, případně odborné osoby dohlížející na některou dílčí část plnění (např. elektroinstalace, vzduchotechnika apod.). Zadavatel pro prokázání technické kvalifikace požaduje zpravidla předložení strukturovaného profesního životopisu, ve kterém osoba uvedená v seznamu techniků doplní požadované informace, především délku praxe a zkušenosti s obdobnými zakázkami. Právě pro uvedení obdobných zakázek lze zopakovat stejná doporučení jako pro seznam referenčních zakázek – obdobné zakázky by měly být popsány v životopisu dostatečně určitě a jasně, aby bylo možné posoudit, zda splňují požadavky uvedené v zadávacích podmínkách. U účastníků – právnických osob je rovněž poměrně častou chybou, že životopisy těchto osob podepíše osoba oprávněná zastupovat tuto právnickou osobu, nikoli osoby, jejichž životopis je předkládán – z logiky věci (a často i ze zadávacích podmínek) je však jasné, že strukturovaný profesní životopis je oprávněna podepsat ta osoba, jejíž odbornost prokazuje. Nicméně i zadavatelům lze doporučit, aby zvažili, zda požadavek na podpis životopisu je pro účely zadávacího řízení nezbytný.

Méně často se pak účastníci mohou setkat s požadavkem na prokázání ekonomické kvalifikace – zadavatel ji bude spíše požadovat u zakázek s vyššími finančními náklady (ZZVZ však žádné omezení v § 78 nestanoví). Ekonomická kvalifikace se prokazuje předložením výkazu zisku a ztrát dodavatele nebo obdobným dokladem podle právního řádu země

sídla dodavatele – účastník prokazuje, že jeho minimální roční obrat nebo obrat dosažený s ohledem na předmět veřejné zakázky dosahoval zadavatelem určené minimální úrovně, a to nejdéle za 3 bezprostředně předcházející účetní období. Největší potíže přitom účastníkům činí předložení výkazu zisku a ztrát, který by prokazoval minimální roční obrat s ohledem na předmět veřejné zakázky – nezdá se stává, že zadavatel stavební zakázky stanoví, že obrat musí být prokázán ve vztahu k předmětu podnikání Provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Účastník pak musí výkaz zisku a ztrát předložit v takové podobě, aby z něj vyplývalo, že se vztahuje právě k tomuto předmětu podnikání; tuto podmínku účastníci často přehlížejí. Je však nesporné, že pokud společnost v rámci svých podnikatelských aktivit realizuje více různých činností, není možné z výkazu zisku a ztrát takový údaj následně přesně vyčíst. V takovém případě doporučujeme, aby účastník k výkazu předložil i čestné prohlášení, ve kterém provede rozpad obratu dle činností.

Je vhodné zmínit rovněž časté chyby účastníků, kteří část své kvalifikace prokazují prostřednictvím jiné osoby. Dle § 83 ZZVZ lze prokázat určitou část ekonomické, technické kvalifikace nebo profesní způsobilosti (s výjimkou kritéria dle § 77 odst. 1 ZZVZ, tedy výpisu z obchodního rejstříku) prostřednictvím jiných osob. Kromě seznamu poddodavatelů, jehož předložení zadavatel nepožaduje jen zcela výjimečně, je pak účastník povinen předložit rovněž další doklady uvedené v § 83 odst. 1 písm. a) až d) ZZVZ. Jedná se o již zmíněnou základní způsobilost a profesní způsobilost dle § 77 odst. 1 ZZVZ jiné osoby, dále rovněž o chybějící části kvalifikace prostřednictvím jiné osoby a písemný závazek jiné osoby k poskytnutí plnění určeného k plnění veřejné zakázky nebo k poskytnutí věcí nebo práv, s nimiž bude účastník oprávněn disponovat v rámci plnění veřejné zakázky, a to alespoň v rozsahu, v jakém jiná osoba prokázala kvalifikaci za účastníka. Účastníci často toto zákonné ustanovení opomíjejí a doklady poddodavatelů nepředkládají – musejí tak být vyzváni k doplnění nebo objasnění nabídky a dochází k dalšímu prodloužování zadávacího řízení. Pro předložení dokladů přitom platí stejná doporučení, jaká byla zmíněna pro účastníka. Současně také účastníci nedostatečně formulují závazek jiné osoby, ze kterého musí plynout, jakým způsobem se bude podílet na plnění veřejné zakázky, aby

bylo prokazatelné, že se jiná osoba nepodílí na zakázce jen formálně, ale i fakticky.

V obecné rovině taktéž v praxi pozorujeme, že účastníkům činí potíže správně poskytnout doklady v rámci součinnosti před podpisem smlouvy. ZZVZ totiž stanoví, že kvalifikaci je možné v nabídce prokázat kopiemi dokladů (případně čestným prohlášením), nicméně v rámci součinnosti je nutné předložit originály dokladů. Současně dle § 211 ZZVZ je komunikace mezi dodavatelem a zadavatelem až do ukončení zadávacího řízení vedena elektronicky. Tedy i tyto doklady musí být předloženy elektronicky nebo v ověřené kopii. Za originál však nelze považovat prostý sken dokladu, který je v tištěné podobě originálem. V takovém případě je vyžadována autorizovaná konverze dokumentu do elektronického originálu.

Závěrem se hodí říci, že na správnosti nabídek účastníků má rozhodně velký vliv i správnost nastavení a preciznost zpracování zadávacích podmínek. Zadavatel by měl své zadávací podmínky formulovat co nejsrozumitelněji a vyvarovat se zbytečných a nepotřebných složitostí. Nadbytečné kvalifikační předpoklady mohou být v krajním případě vnímány rovněž jako diskriminační, tedy porušující základní zásady, na kterých ZZVZ stojí, a mohou přivodit zadavateli potíže. Kvalifikační předpoklady musí být nastaveny přiměřeně předmětu plnění a nesmí žádného potenciálního účastníka znevýhodňovat či naopak zvýhodňovat. Kromě toho hrají velkou roli rovněž mnohokrát zmíněné vzory čestných prohlášení, seznamu referenčních zakázek, seznamu techniků apod. Zadavatel by měl věnovat jejich přípravě patřičnou pozornost a vyhotovit je pro potenciální účastníky tak, aby jim bez problémů porozuměli a doplnili do nich veškeré požadované informace. Správné nastavení a zpracování zadávacích podmínek umožňuje efektivní a rychlý průběh zadávacího řízení, který je vždy žádoucí na obou stranách – tedy jak pro zadavatele, tak pro dodavatele. ■

Markéta Schwarzová
JUDr. Michal Šilhánek
Public Market Advisory, s. r. o.

Poznámka

[1] Dostupné zde: <https://portal.gov.cz/formulare/zadost-o-vypis-z-rejstrik-u-trestu>.

Několik poznámek k připravované novele ZZVZ

V meziresortním připomínkovém řízení se nyní nachází vládní návrh novely ZZVZ. Podívali jsme se na něj optikou praktických zkušeností a přinášíme drobné komentáře k některým vybraným ustanovením.

Návrh přináší řadu změn v oblasti prokazování kvalifikace, a to primárně s cílem zmírnit některé požadavky (z pohledu administrativní náročnosti či neopodstatněné přísnosti) a napravit některé výkladové nejasnosti vyplývající z aktuálních vnitřních provazeb ZZVZ.

Jako nejvýraznější se na první pohled může jevit změna § 88 odst. 2, kdy stávající textace striktně požaduje, aby zadavatel bezodkladně vyloučil ze zadávacího řízení účastníka, o kterém se dozví, že nesplnil některou ze svých povinností dle § 88 odst. 1, tj. oznámit změnu kvalifikace do 5 pracovních dnů a předložit nové doklady nebo prohlášení do 10 pracovních dnů, přičemž nedodržení lhůty může zadavatel prominout. Vzhledem ke znění § 88 odst. 1 však taková „ohlašovací“ povinnost vzniká dodavateli, pouze když následkem změny nebude splňovat

požadavky na kvalifikaci, došlo by k ovlivnění kritérií pro snížení počtu účastníků nebo kritérií hodnocení. Faktem je, že stávající, poněkud nepřehledná textace § 88 může svádět k interpretaci, že pokud účastník (byť pozdě) změnu oznámí, může mu zadavatel lhůtu prominout, ale když si změny dříve všimne zadavatel, nemá co promíjet a musí účastníka vyloučit. Tyto interpretace, byť podle našeho názoru dosti nepřípadné, navrhovaná změna vyloučí. Novelou by bylo jednoznačně umožněno, aby zadavatel sám účastníka upomínal a doložení změny vyžadoval. Fakticky však přesto budou možnosti zadavatele omezeny na případy dle § 88 odst. 1 písm. a) a b), pokud ještě nedošlo k rozhodnutí zadavatele ve vztahu ke kvalifikaci (opravu již přijatého rozhodnutí po námitce neúspěšného účastníka se změnou kvalifikací lze považovat za úkon poměrně odvážný). Pokud by se měla změna v kvalifikaci dotknout hodnotícího kritéria,

narazí taková změna na limity § 46 odst. 2 ZZVZ a nejasnost výkladových postupů ÚOHS ve vztahu k tzv. materiální změně nabídky. Pokud by důsledkem změny bylo horší hodnocení, půjde jistě o jednoznačně nepřipustnou změnu nabídky, tedy zadavatel musí takového účastníka vyloučit. Pokud by však po změně účastník naplnil požadavky lépe, než jak vyplývalo z jeho nabídky (s původní kvalifikací), hodnocení s lepšími parametry opět představuje zakázanou změnu nabídky, avšak i možnost ponechání účastníka v zadávacím řízení při hodnocení původních (tedy nezměněných) parametrů považujeme s ohledem na stávající text návrhu pouze za hypotetickou. Při stávajících výkladových postupech ÚOHS by taková změna byla možná jen stěží (to nevnímáme primárně jako vadu navrhovaného textu). Bude-li tedy tato úprava nakonec uzákoněna, bude i tak potřeba při její aplikaci ze strany zadavatelů obezřetnost.

Naopak za bezproblémovou a v řadě potenciálních případů přínosnou považujeme navrhovanou změnu v § 122, která se výrazně dotýká právě kvalifikace. Podle nově vloženého odst. 4 by mohl zadavatel ve výzvě vybranému dodavateli k předložení dokladů před uzavřením smlouvy určit, zda požaduje originály (ověřené kopie), nebo se spokojí s prostými kopiemi (ustanovení se netýká pouze kvalifikace). Toto rozhodnutí může zadavatel učinit až ke konci zadávacího řízení, tedy v praxi nepůjde příliš o úlevu pro dodavatele, kteří si spíše budou originály/ověřené kopie opatřovat s ohledem na povinnost součinnosti dle § 124 odst. 1 bezprostředně po oznámení o výběru, pokud je nebudou mít už dříve. U některých veřejných zakázek (např. totožný dodavatel získá v krátké době u stejného zadavatele další veřejnou zakázku, opakované mini-tendry apod.) však skutečně může v praxi dojít k odlehčení dodavatelů, a *de facto* i zadavatelů, kterým takto odpadne martýrium s opakovaným „doprošováním“ se o korektní doklady.

Mezi napravování logických návazností kvalifikace je třeba řadit i vypuštění ne-systémově odlišného požadavku na stáří dokladů v rámci zjednodušeného podlimitního řízení. Nově by se i v případě ZPŘ mělo odkazovat na obecnou úpravu v § 86, tj. požadované stáří dokladů je 3 měsíce před zahájením zadávacího řízení. Úprava stáří dokladů obecně rovněž doznává změny v tom, že se má vztahovat již jen na doklady k základní kvalifikaci. Dle důvodové zprávy k návrhu není nutné vztahovat úpravu k prokazování údajů z obchodního rejstříku, který je veřejně kdykoli dostupný.

K dalším úpravám pak patří např. výslovný odkaz na užití § 77 odst. 3 (předkládání dokladů k profesní způsobilosti, které podle zahraniční úpravy neexistují) v případě sektorových veřejných zakázek nebo koncesí či zmírnění nelogičnosti § 83, který by nově neměl požadovat doklady o profesní a základní způsobilosti po jiné osobě prokazující část kvalifikace, pokud tyto doklady nepožaduje zadavatel jako podmínku účasti (typicky v ZPŘ nebo v případě sektorových veřejných zakázek), či jasné oddělení § 86, který se má výslovně týkat dokladů v žádostech o účast a (předběžných) nabídkách, a § 122, který má řešit výlučně předkládání dokladů před podpisem smlouvy.

Poměrně zásadní změnu, která se může dotknout činnosti prakticky všech zadavatelů, představuje úprava § 19 odst. 3, který se týká výjimky ze stanovení předpokládané hodnoty u veřejných zakázek na dodávky či služby, které jsou pravidelně pořizované nebo se jedná o trvalé služby či dodávky. Na základě této výjimky se za takovou veřejnou zakázku nepovažují veřejné zakázky s takovým předmětem, jehož jednotková cena je v průběhu účetního období proměnlivá, přičemž zadavatel pořizuje takové dodávky či služby podle svých aktuálních potřeb. S ohledem na nesoulad daného ustanovení s evropskými zadávacími směrnici z roku 2014 je navrhováno, že danou výjimku bude možné nově aplikovat pouze na podlimitní veřejné zakázky, pokud předpokládaná hodnota stanovená podle § 19 odst. 1 bude nižší než limit pro nadlimitní veřejné zakázky (zde je zřejmě chyba v textu novely, když chybí odkaz i na § 19 odst. 2, jak s ním mj. počítá důvodová zpráva).

Tato změna bude mít zřejmě za následek, že zadavatelé budou v případě nadlimitních veřejných zakázek pravidelné povahy daleko více využívat instituty, které umožňují flexibilnější způsob zadávání, jakými jsou rámcová dohoda a dynamický nákupní systém. I tyto instituty jsou navrhovanou novelou do značné míry dotčeny, přičemž by měly přinést vyjasnění některých výkladových problémů, resp. více zjednodušit a zrychlit proces zadávání veřejných zakázek. Některé navrhované změny v DNS se hodí zmínit výslovně.

Kvítovat lze primárně úpravu v § 140 odst. 1 při zařazování dodavatelů do již zavedeného DNS, kdy na základě navrhované změny je vyjasněno, že pro účely prokazování obrátu v rámci ekonomické kvalifikace, posuzování stáří referencí, průměrného počtu zaměstnanců u technické kvalifikace, resp. stáří dokladů k základní způsobilosti, je rozhodný okamžik podání žádosti o účast, nikoli okamžik zahájení zadávacího řízení na zavedení DNS, což nedává smysl.

Nově jsou formulována pravidla pro případnou změnu zadávací dokumentace ve smyslu zadávací dokumentace, která byla užita při zavedení DNS. Aby např. zadavatel nebyl nucen zavádět nový DNS, může přistoupit k úpravám současného DNS, resp. jeho zadávací dokumentace, na jejímž základě byl zaveden. Může např.

jít o rozšíření předmětu DNS, přidání nové kategorie, případně může dojít i ke změně v podmínkách kvalifikace. Pokud nastane posledně jmenovaná skutečnost, bude zadavatel povinen odeslat výzvu k předložení aktualizovaného jednotného evropského osvědčení (zde pomineme, že v původním zadávacím řízení na zavedení DNS nemuselo být žádné jednotné evropské osvědčení předloženo, aby mohlo být aktualizováno, jelikož dodavatelé předložili standardní doklady ke kvalifikaci). Ne zcela jednoznačně působí podmínka, že v případě, kdy dojde ke změně zadávací dokumentace v takém rozsahu, že může rozšířit okruh potenciálních dodavatelů, tj. účastníků DNS, může zadavatel odeslat výzvu k podání nabídek až „po uplynutí doby přiměřené k zařazení nových dodavatelů, která nesmí být kratší než doba pro podání žádostí o účast v zadávacím řízení“, na základě kterého byl DNS zaveden. Není z této textace jasné, zda je myšleno, že jde o obdobný případ jako v případě změny zadávací dokumentace dle § 99 odst. 2, nebo o případ, kdy se jedná o celkovou původní délku lhůty pro podání žádostí o účast od jejího počátku až do jejího konce (tzn. nejen původně zadavatelem stanovená lhůta pro podání žádostí o účast, ale šlo by o celkovou původní délku lhůty pro podání žádostí o účast včetně případných všech prodloužení lhůty, ke kterým došlo v zadávacím řízení na zavedení DNS). Uvedené nejasnosti nijak nepomáhá ani důvodová zpráva, která uvádí, že se jedná o původní lhůtu pro podání žádostí o účast v zadávacím řízení, kterým byl DNS zaveden.

Novela se dotýká rovněž pravidel písemné a ústní komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem dle § 211. Nejedná se o podstatnou změnu, spíše o zpřesnění a preciznější formulaci tam, kde dosud bylo možné dovozovat určitou pochybnost spíše „slovičkařením“ než seriózním výkladem. První odstavce tak nově obsahuje demonstrativní výčet případů, kdy lze připustit ústní komunikaci, přičemž se fakticky jedná o popis příležitostí, kdy k takové komunikaci dochází zcela přirozeně, jako např. při jednáních, v rámci prohlídek místa plnění a kontroly zařízení dodavatele v rámci prokazování technické kvalifikace nebo při komunikaci poroty a účastníků soutěže o návrh. Druhý odstavce pak v duchu zásady transparentnosti formuluje nezbytný požadavek na zdokumentování takové ko-

munikace v „dostatečné míře“, a pokud by měla mít podstatný dopad na obsah či hodnocení nabídek, pak na zdokumentování „vhodnými prostředky“. Navržené změny jistě přispějí ke zvýšení právní jistoty stran při vzájemné komunikaci a při jejím zaznamenávání.

Za nebezpečnou změnu je nicméně třeba považovat nové ustanovení § 211 odst. 4 písm. e), kterým se výjimka z povinné elektronické komunikace rozšiřuje rovněž na „komunikaci při uzavírání smlouvy na veřejnou zakázku podle § 124“. Navrhovaná úprava zřejmě nebyla zcela domyšlena. Navrhovatel tuto změnu v důvodové zprávě vysvětluje tím, aby „bylo možné smlouvy uzavírat i v listinné podobě, pokud to vyhovuje administrativním postupům zadavatele“. Proti smlouvám v listinné podobě nelze nic namítat. Návrh však pomíjí to, že povinná elektronická komunikace stran může být často jediným důkazem o skutečném datu uzavření smlouvy.

Důkaz o skutečném datu uzavření smlouvy je podstatný zejména v případě námitek dle § 241 odst. 2 písm. c) proti postupu zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení. Bohužel totiž není tak neobvyklé, že zadavatel, který chce „za každou cenu“, navzdory podaným námítkám, dokončit např. nezákonné JŘBU, se uchýlí k antedataci uzavírané smlouvy tak, aby byla zdánlivě podepsána před datem podání námitek, a tedy aby námítka byly vyloučeny dle § 242 odst. 1 první věty za středníkem. Odhalit takový

postup je samo o sobě obtížné (jak bychom to dokázali? Hledali bychom datum skutečné návštěvy zástupců dodavatele v návštěvních knihách u zadavatele?) a investigativní přístup ze strany ÚOHS si můžeme představit jen velmi obtížně. Nicméně pokud bude zachována povinnost elektronické komunikace i ve vztahu ke sjednání data osobního podpisu smlouvy, pak tím přirozeně vzniká jednoznačná auditní stopa a důkaz o tom, kdy se strany sešly a smlouvu podepsaly, případně kdy si její originál vyměnily.

Povinná elektronická komunikace ohledně sjednání data podpisu smlouvy by rovněž zabránila „slavnému“ uzavření dodatku ke smlouvě na výběr elektronického mýta během prázdninového víkendu v srpnu 2016, kdy zadavatel – Ministerstvo dopravy – v sobotu zahájil JŘBU a v neděli obdržel nabídky a podepsal příslušný dodatek. Ačkoli tehdy o víkendu nefungovala podatelna zadavatele a nebylo možné podat námítka proti jeho postupu, přesto se zadavateli „nějak“ podařilo přijmout podanou nabídku a následně doručit rozhodnutí o výběru a výzvu k podpisu dodatku. Víkendová akce byla zjevně motivována snahou se takto námítkám vyhnout, což je postup, který nemůže vzbuzovat sympatie zákonodárce.

Pokud by již tehdy byla elektronická komunikace povinná, strany by se musely na nedělení podpisu dodatku domluvit elektronicky, což by je nutilo ponechat příslušné nástroje pro elektronickou ko-

munikaci otevřené i pro podání námitek proti takovému postupu. Ačkoli dle dnešní právní úpravy by námítka byly doručeny již dodáním do datové schránky, a nikoli až jejím otevřením, uvedený příklad slouží jako doklad toho, že vůle zadavatelů vyhnout se „nepříjemným“ námítkám bezpochyby existuje a povinnost elektronické písemné komunikace i v této fázi zadávacího řízení jednoznačně zmenšuje prostor pro takové účelové jednání. Její zrušení tak nepřispívá k transparentnosti.

Závěrem musíme shrnout, že novela jde dobrým směrem. Drobné „mouchy“, na které jsme si dovolili upozornit, budou jistě odstraněny v pokračujícím meziresortním připomínkovém řízení, resp. v dalším legislativním procesu. Současně se však domníváme, že v ZZVZ existuje celá řada dalších ustanovení, která by si zasloužila úpravu. Např. § 46 a nejasnost, zda je možné na základě výzvy nahradit doklady ke kvalifikaci jinými, pokud původní doklady neprokazují splnění podmínek, případně § 123 písm. b) bod 1 tak, aby se vztahoval pouze na doklady, kterými byla kvalifikace prokázána, ne na všechny doklady, kterými dodavatel prokazoval kvalifikaci. Věřme, že na tyto a další přijde řada zase příště. ■

Mgr. Jiří Harnach,
Mgr. Michal Kožár,
Mgr. David Mlíčko,
ROWAN LEGAL,
advokátní kancelář s.r.o.

PŘEDPLATNÉ 2020

Už víte, co budete číst v roce 2020?

Pokud to budeme i my, časopis Veřejné zakázky, jsme moc rádi!

Pro potvrzení stávajícího předplatného a případné navýšení počtu výtisků:

predplatne@impax.cz

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek – co nás čeká pro rok 2021

Ministerstvo pro místní rozvoj předložilo koncem ledna 2020 k připomínkám návrh novely (v eklepu viz čj. 3084/2020-31) k zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek („ZZVZ“). Po více než třech letech od účinnosti ZZVZ by se mělo jednat o první komplexní vládní novelu.

Návrh novely mimo jiné reaguje na výtky Evropské komise k transpozici zadávacích směrnic EU a současně zpřesňuje některá ustanovení a instituty. Cílem novely je snížení administrativní zátěže na straně zadavatelů i dodavatelů, odstranění nepřiměřené přísnosti některých pravidel, vyjasnění výkladu a v neposlední řadě také odstranění legislativně technických nedostatků. Novela by měla nabýt účinnosti od 1. 1. 2021.

Nejpodstatnější změny, které má novela přinést, jsme pro vás shrnuli do následujících deseti bodů:

1. Vyjmutí nákupu cenných papírů, závodu a obchodního podílu z definice pojmu „dodávka“

Novela přináší změnu § 14 odst. 1 ZZVZ, kdy nově má být výslovně stanoveno, že pod pojem „veřejná zakázka na dodávky“ nespadá pořízení cenných papírů, obchodního závodu nebo podílu v obchodní korporaci. Jedná se o reakci na nedávné rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (sp. zn. R0057/2018/VZ), které vykládá ZZVZ širěji, než bylo zamýšleno směrnicemi EU a zákonodárcem při přípravě ZZVZ.

2. Předpokládaná hodnota opakovaných veřejných zakázek s proměnlivou hodnotou

Úpravou § 19 ZZVZ má dojít ke změně stanovení předpokládané hodnoty opakovaných veřejných zakázek s proměnlivou

hodnotou, jako jsou typicky nákupy letenek, zdravotnických potřeb nebo potravin. Předpokládaná hodnota takových veřejných zakázek se dle dosavadního znění ZZVZ za období 12 měsíců nemusí sčítat. Nově se má tato možnost „nesčítání“ předpokládané hodnoty opakovaných veřejných zakázek s proměnlivou hodnotou vztahovat pouze na podlimitní veřejné zakázky, které nejsou regulovány na úrovni směrnice EU. V souvislosti s touto změnou bude nutné, aby zadavatelé revidovali své vybrané nákupy a případně je přepřelovali tak, aby nepřekračovaly stanovený limit.

3. Zadávací lhůta

Změn dozná také institut zadávací lhůty v § 40 ZZVZ. Z nového znění tohoto ustanovení vyplývá, že zadavatel bude mít povinnost vypočítat stav zadávací lhůty při aktivaci tzv. blokační lhůty (zákazu uzavření smlouvy v návaznosti na námítky atd.) a účastníky zadávacího řízení o stavu zadávací lhůty na jejich žádost informo-

vat. Nově se rovněž zavádí pravidlo, podle kterého se zadávací řízení neruší automaticky, pokud zadavatel nestihl v zadávací lhůtě odeslat oznámení o výběru. Zadávací řízení se nově má zrušit teprve uplynutím dodatečných 3 měsíců, a to pouze pokud se zadavatel s účastníky nedohodl jinak. Tím se odstraní nepřiměřená tvrdost ZZVZ ohledně automatického zrušení zadávacího řízení.

4. Nabídky propojených osob/osob z koncernu

Nově bude mít zadavatel podle § 107 ZZVZ právo vyloučit účastníky zadávacího řízení, kteří jsou součástí jednoho koncernu, pokud na základě věrohodných informací získá důvodné podezření, že tito účastníci části nabídek připravovali ve vzájemné shodě. Účastník však bude moci prokázat, že k takové vzájemné shodě při přípravě nabídky nedošlo.

5. Otevírání nabídek v elektronické podobě

Zadavateli se § 109 ZZVZ má uložit nová povinnost do 5 pracovních dnů od doručení žádosti účastníka zadávacího řízení sdělit nebo uveřejnit údaje z nabídek odpovídající číselně vyjádřitelným kritériím hodnocení. Tím by se částečně obnovila dříve platná povinnost zadavatele poskytovat takové údaje při otevírání listinných nabídek.

6. Dokumenty prokazující splnění kvalifikace

Podstatná změna pro dodavatele i zadavatele má nastat v § 122 ZZVZ v souvislosti se součinností před podpisem smlouvy s vybraným dodavatelem. Nově má mít zadavatel možnost volby, zda bude požadovat originály nebo ověřené kopie kvalifikačních dokladů, nebo zda postačí jejich prosté kopie. Současně má dojít ke změně „aktuálnosti“ dokladů, kdy staří max. 3 měsíců se uplatní pouze u dokladů prokazujících splnění základní způsobilosti. Povinnost předložení originálu dokumentu se v § 41 ZZVZ ruší též ve vztahu k záruční listině o bankovní záruce.

7. Upřesnění rámcových dohod a dynamického nákupního systému
ZZVZ v § 136, 139, 140a a 141 nově upřesňuje pravidla pro oslovení účastníků rámcových dohod a dynamických nákupních systémů výzvami k podání nabídek na tzv.

minutendry v návaznosti na prokázání splnění kvalifikace. Zejména se však upřesňuje předkládání originálů či úředně ověřených kopií kvalifikačních a jiných dokladů, kdy nově má být jednoznačně stanoveno, že zadavatel tyto doklady žádá před podpisem smlouvy na daný minutendr. Zadavatel rovněž bude mít možnost v zadávací dokumentaci veřejné zakázky na výběr účastníků rámcové dohody nebo zavedení dynamického nákupního systému stanovit, že předmětné doklady vůbec nebude požadovat.

8. Ústnost v zadávacím řízení

V § 211 ZZVZ má být nově stanoven výčet příkladů, kdy je přípustné vést komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem ústně. To by nicméně nemělo změnit základní koncepci ZZVZ, který ústní komunikaci obecně připouští za předpokladu, že jsou zachovávány základní zásady zadávání veřejných zakázek a komunikace je dostatečně zdokumentována.

9. Zrušení limitu 50 % u změny závazků

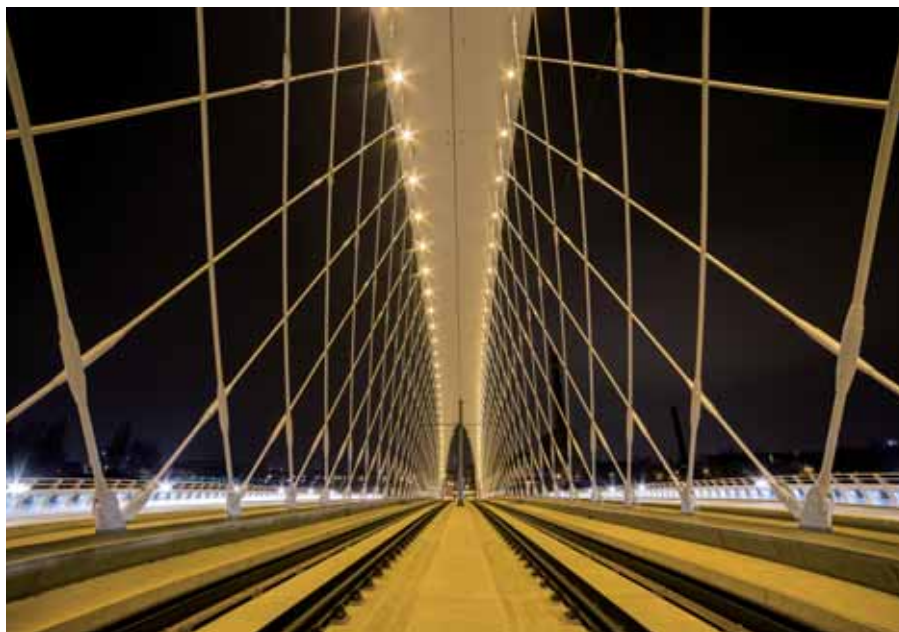
V § 222 ZZVZ se má zrušit limit 50 % pro hodnotu dodatečných či nepředvídatelných stavebních prací, služeb nebo dodávek. Tento limit se nevztahoval na celkový cenový nárůst, ale na souhrnnou hodnotu změn, často vykládanou i velmi extenzivně jako souhrn plusových (vícepráce) a minusových položek (méněpráce), což představuje značné a ne nutně důvodné zpřísnění pravidla dle směrnic EU. Nově by měl platit

pouze limit 30 % pro celkový cenový nárůst oproti sjednané ceně, což by uvolnilo režim pro provádění změn, např. staveb ve složitých geologických podmínkách.

10. Lhůta pro podání návrhu na uložení zakazu plnění (1 měsíc vs 30 dnů)

Novela sjednocuje původně jednoměsíční lhůtu, na kterou mohli zadavatelé oznámením o uzavření smlouvy zkrátit možnost stěžovatelů domáhat se jejího zneplatnění. Nově je lhůta stanovena na 30 dnů od uveřejnění dobrovolného oznámení o záměru uzavřít smlouvu (tzv. „ex ante“), a tedy stejně jako pro námitky podávané před uzavřením napadané smlouvy. Pokud zadavatelé nevyužijí možnost *ex ante* oznámení, platí pro stěžovatele nadále lhůta pro podání návrhu na uložení zakazu plnění v délce 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy. V rámci připomínkového řízení řada míst navrhla další podstatné změny ZZVZ, k nimž by mělo Ministerstvo pro místní rozvoj coby gestor novely přijmout stanovisko během března či dubna. Určitě doporučujeme další vývoj novely sledovat a připravit se na změny, které má novela do konce roku 2020 přinést. Předpokládáme, že k vývoji návrhu novely a k průběhu jejího projednání se budeme vracet i v dalších číslech. ■

Adéla Havlová / partner
Csaba Csorba / senior advokát
HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář

Vyčíslitelnost hodnoty nepodstatné změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku

Účelem tohoto článku je zejména poukázat na rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“) k jedné z otázek spojených s kvantitativními podmínkami nepodstatných změn závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku podle § 222 odst. 4 až 6 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů („ZZVZ“ nebo „zákon“) a též upozornit na související aktuálně připravovanou novelizaci ZZVZ.

Téma změn závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku a aplikace z tohoto hlediska stěžejního ustanovení § 222 ZZVZ bezpochyby patří v oblasti práva zadávání veřejných zakázek k těm nejdiskutovatelnějším. Daná problematika je totiž spojena s řadou výkladových nejasností, které často nejsou jednoznačně vyřešeny ani po více než 3 letech účinnosti ZZVZ, resp. více než 6 letech existence unijní právní úpravy. Určitou nejistotou je provázána též otázka, zda z podmínek obsahujících finanční limitaci nepodstatných změn podle § 222 odst. 4 až 6 ZZVZ zároveň vyplývá, že dotčená ustanovení nejsou aplikovatelná v případě změn, které nemají žádnou finanční hodnotu, případně, což bude zřejmě častější, nelze takovou hodnotu jednoznačně vyčíslit.

Stručné shrnutí relevantní účinné právní úpravy

V případě změny podle § 222 odst. 4 ZZVZ, tedy tzv. změny *de minimis*, musí být její hodnota nižší než finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku a zároveň nižší než 10% původní hodnoty závazku nebo 15% původní hodnoty závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku na stavební práce. Hodnota dodatečných stavebních prací, služeb nebo dodávek podle § 222 odst. 5 ZZVZ a shodně hodnota nepředvídatelné změny podle § 222 odst. 6 ZZVZ nesmí překročit 50% původní hodnoty závazku.

Jak pro dodatečná plnění, tak pro nepředvídatelné změny ZZVZ zároveň stanovuje omezení souvisejícího cenového nárůstu,

který nesmí při odečtení stavebních prací, služeb nebo dodávek, které nebyly s ohledem na tyto změny realizovány, tedy tzv. méněprací, přesáhnout 30% původní hodnoty závazku. U všech třech uvedených typů změn pak platí podmínka kumulace, podle které je v případě provedení více změn ve smyslu některého z dotčených ustanovení ZZVZ rozhodný součet hodnot všech takových změn.

S výjimkou dílčí podmínky u změny *de minimis*, kde je kvantitativní limit vázán též na finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku, jsou dané limity v případě všech uvedených typů změn vždy vztaženy k původní hodnotě závazku. Tou se podle § 222 odst. 9 ZZVZ pro dané účely rozumí cena sjednaná ve smlouvě na veřejnou zakázku upravená v souladu s ustanoveními o změně ceny, obsahuje-li smlouva na veřejnou zakázku taková ustanovení.

Na okraj lze poznamenat, že určité výkladové nejasnosti provází též např. způsob výpočtu hodnoty více změn z hlediska nutnosti absolutního sčítání hodnot souvisejících cenových odpočtů i přípočtů^[1] či způsob výpočtu původní hodnoty závazku, a to zejména u rámcových dohod, smluv s jednotkovou cenou apod. Tato bezpochyby zajímává témata však přesahují rozsah tohoto textu.

Změna *de minimis*

K tomu, zda musí být změna *de minimis* finančně kvantifikovatelná, uvedl předseda ÚOHS s odkazem na komentářovou literaturu,^[2] že „se nejedná o otázku zcela jednoznačnou, neboť k ní dosud neexistuje

závazný soudní výklad a odborná literatura se k ní staví relativně otevřeně, když aplikaci změny de minimis i na některé kvalitativní změny, včetně prodloužení termínu plnění, nevylučuje“.^[3]

Ve stejném rozhodnutí však zároveň předseda ÚOHS poskytl poměrně jednoznačný výklad dotčeného ustanovení ZZVZ, když „na základě jazykového a systematického výkladu zákona, s přihlédnutím k odpovídajícím ustanovením směrnice“ dospěl k závěru, že hodnota změny *de minimis* „musí být vyjádřitelná v penězích, neboť dále stanoveným podmínkám (při stávajícím znění zákona) nemůže vyhovět jiná hodnota než finanční, protože jinou hodnotu nebude možné porovnat s finančním limitem pro nadlimitní veřejnou zakázku. V daném případě totiž ani hypotetické naplnění podmínky podle § 222 odst. 4 písm. b) zákona, který o finančních limitech výslovně nehovoří, nemůže vyvážit skutečnost, že nebude naplněna podmínka podle § 222 odst. 4 písm. a) zákona, neboť jinou než finanční hodnotu nebude možné s finančním limitem pro nadlimitní veřejnou zakázku porovnat.“^[4] K tomu pak doplňujeme, že uvedený závěr podporuje i prostá skutečnost, že pokud bychom si v případě změny *de minimis* odmysleli kvantitativní podmínky uvedené v § 222 odst. 4 písm. a) a b) ZZVZ, zůstala by pouze podmínka, že taková změna nesmí změnit celkovou povahu veřejné zakázky. Je přitom zřejmé, že nemá být smyslem a účelem dotčené právní úpravy, aby byla případná nutnost zkoumání podstaty změny ve smyslu podle § 222 odst. 3 ZZVZ bez dalšího vyloučena pouhou skutečností, že taková změna nemění celkovou povahu veřejné zakázky.

Vícepráce a nepředvídatelná změna

V případě víceprací a zejména pak nepředvídatelných změn je situace o něco komplikovanější. Předseda ÚOHS totiž v minulosti nejdříve výslovně potvrdil závěr vyplývající z prvostupňového rozhodnutí, že se s ohledem na textaci § 222 odst. 6 písm. c) ZZVZ musí „jednat o takovou změnu kvantitativního charakteru, jejíž hodnotu je možné vyjádřit konkrétním procentním podílem ve vztahu k původní hodnotě veřejné zakázky“.[5]

Takový výklad byl zastáván i v pozdější rozhodovací praxi ÚOHS, kdy byly kvantitativní podmínky u víceprací a nepředvídatelných změn v podstatě stavěny na roveň obdobné podmínce u změn *de minimis*. K tomu lze odkázat např. na následující výklad: „Vzhledem k tomu, že hodnota změny [...] nebyla sjednána a nelze ji ani přesně vyjádřit v penězích, nelze toto ustanovení [pozn. § 222 odst. 4 ZZVZ] na šetřený případ uplatnit. Obdobně tak s ohledem na právě uvedené nelze na šetřený případ aplikovat ani výjimky dle § 222 odst. 5 a 6 zákona (které jsou rovněž vázány na hodnotu změny).“[6]

O to překvapivější se pak jeví závěr, který v návaznosti na právě citované prvostupňové rozhodnutí později formuloval předseda ÚOHS: „Dále je třeba uvést na pravou míru znění části odstavce 119 napačeného rozhodnutí. Úřad se v tomto odstavci zabýval tím, zda v šetřeném případě nejsou splněny podmínky pro aplikaci odstavců 4 až 7 § 222 zákona. K odstavcům 4 až 6 citovaného ustanovení pak Úřad uvádí, že nelze tyto odstavce aplikovat, neboť provedená změna smlouvy není vyčíslitelná v penězích. Takové tvrzení však není správné a je třeba zdůraznit, že odstavce pátý a šestý lze užít, i pokud změna není vyčíslitelná v penězích. Obecně lze říci, že je buď možné, že provedenou změnou nedojde ke změně v ceně plnění, případně nelze změnu ceny plnění vyčíslit. Pak se podmínka stanovená v písmenech c) odstavců 5 a 6 chápe jako splněná, tedy za splnění dalších podmínek bude moci být taková změna smlouvy dle těchto odstavců posouzena jako nepodstatná.“[7]

Troufáme si tvrdit, že se jedná o do jisté míry převratný názor, který vyjasňuje do-

posud poněkud spornou otázku. Na druhou stranu je škoda, že jej předseda ÚOHS nijak podrobněji neodůvodnil ani se nevypořádal s výše citovanou předchozí rozhodovací praxí, ze které je patrný závěr opačný. To může souviset i s tím, že vyjasnění této otázky nebylo primárním předmětem daného přezkumného řízení, a uvedený závěr byl tak formulován spíše nad rámec a mimo očekávání účastníků. Přesto nelze vyloučit jeho aplikovatelnost do budoucna i v jiných případech.

Chystaná novela ZZVZ

Ministerstvo pro místní rozvoj („MMR“) v současnosti připravuje dosud jednoznačně nejrozsáhlejší novelizaci ZZVZ.[8] Jednou z početných navržených změn je pak právě vypuštění § 222 odst. 5 písm. c) a odst. 6 písm. c) ZZVZ bez náhrady. Uvedené je přitom dle MMR vedeno záměrem „v některých případech také odstranit nepřiměřenou přísnost právní úpravy“.[9]

Ve zvláštní části návrhu důvodové zprávy je navržená legislativní úprava okomentována takto: „Odstraňuje se limit 50 % hodnoty změny pro dodatečné stavební práce služby nebo dodávky podle § 222 odst. 5 a pro nepředvídané stavební práce, služby nebo dodávky podle § 222 odst. 6. Tyto limity představují zpřísnění oproti zadávacím směrnicím, které vyžadují limity 50 % cenového nárůstu pro každý z těchto důvodů. Odpovídající úprava je v § 222 odst. 9, kde je stanoven celkový společný limit 30 % cenového nárůstu pro důvody podle odstavce 5 a 6. I tato úprava je tedy výrazně přísnější, než umožňují evropské směrnice, a jeví se jako dostatečná.“[10]

Z návrhu důvodové zprávy tedy nijak nevyplývá, že by tato změna měla vést rovněž k vyjasnění nastíněné otázky týkající se finančně nevyčíslitelných změn. Na druhou stranu, pokud má být limitace změn vázána výhradně na cenový nárůst, a nikoli též na samotnou hodnotu změny jako doposud, mohla by navržená novelizace podpořit výše uvedený aktuální výklad dotčených ustanovení zvolený předsedou ÚOHS. Postavit najisto, že s určitou změnou není spojen cenový nárůst, by totiž mělo být v mnoha případech jednodušší než učinit závěr, že taková změna nemá žádnou hodnotu, případně že ji nelze vyčíslit.

Zároveň je třeba zdůraznit, že ke dni uzávěrky tohoto čísla bylo zatím pouze ukončeno připomínkové řízení, a připravovanou novelu tak ještě čeká jistě nikoli jednoduchá cesta dalšími fázemi legislativního procesu. V této souvislosti lze vzpomenout, že původní vládní návrh ZZVZ, třebaže s odlišnou textací, ve své podstatě odpovídal nyní navržené novelizaci, a že současné účinné znění dotčených ustanovení vzešlo teprve z pozměňovacích návrhů v Poslanecké sněmovně. Proto je zatím poměrně nejisté, v jaké podobě nakonec novela nabude účinnosti. ■

JUDr. Barbora Karo

JUDr. Filip Svoboda

Karo, Lašmanský & Partners s. r. o.,
advokátní kancelář

Poznámky

- [1] K tomu více např. metodika Ministerstva pro místní rozvoj *Změny závazků ze smlouvy na veřejnou zakázku podle § 222 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek*. Dostupné na <http://portal-vz.cz/getmedia/7917f85f-fa8e-4053-8593-fb57021a7a5d/zmeny-zavazku-dle-222.docx> (zobrazeno 13. 3. 2020).
- [2] Dvořák, D., Machurek, T., Novotný, P., Šebesta, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 1085.
- [3] Srov. rozhodnutí předsedy ÚOHS z 22. 5. 2018, sp. zn. R0035/2018/VZ.
- [4] Tamtéž.
- [5] Srov. rozhodnutí ÚOHS z 26. 1. 2017, sp. zn. S0730/2016/VZ, potvrzené rozhodnutím předsedy ÚOHS ze 3. 4. 2017, sp. zn. R0031/2017/VZ.
- [6] Srov. rozhodnutí ÚOHS z 1. 10. 2019, sp. zn. S0276/2019/VZ.
- [7] Srov. rozhodnutí předsedy ÚOHS ze 7. 1. 2020, sp. zn. R0187/2019/VZ.
- [8] Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBL3FHBKT> (zobrazeno 13. 3. 2020).
- [9] Tamtéž. Důvodová zpráva, s. 4.
- [10] Tamtéž. Důvodová zpráva, s. 27.

Zakázkáři z krajů

Karlovarský kraj

Osobní profil

Jmenuji se Kateřina Míosgová, jsem absolventkou Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Oblasti veřejných zakázek se věnuji teprve krátce, a to od června 2018, kdy jsem nastoupila na pozici právníka v oddělení veřejných zakázek odboru investic Krajského úřadu Karlovarského kraje. Mou hlavní náplní byla příprava smluv k jednotlivým veřejným zakázkám, zpracování právních výkladů a posouzení v oblasti veřejného zadávání, poskytování metodické pomoci v oblasti veřejných zakázek, vyřizování námitek a zajišťování právní kontroly postupů dle ZZVZ. Od ledna 2019 jsem byla pověřena vedením oddělení veřejných zakázek a v prosinci 2019 jsem pak byla na základě výběrového řízení jmenována do funkce vedoucí oddělení veřejných zakázek.

Krajský profil

Oddělení veřejných zakázek vzniklo na Krajském úřadě Karlovarského kraje teprve v září 2017. Do té doby zadávaly veřejné zakázky samostatně jednotlivé věcné odbory úřadu. Od vzniku samostatného oddělení byla velká snaha toto oddělení personálně stabilizovat a uvnitř úřadu nastavit jednotná a jasná pravidla pro administraci veřejných zakázek. Po dvou letech fungování oddělení je vidět obrovský posun a velký kus odvedené práce.

Jsou nastavena jasná pravidla pro zadávání veřejných zakázek jak Karlovarským krajem, tak jeho příspěvkovými organizacemi, a také pro zadávání veřejných zakázek prostřednictvím centrálního zadávání. Veřejné zakázky Karlovarského kraje s předpokládanou hodnotou nad 500 tis. Kč jsou povinně zadávány oddělením veřejných zakázek, příspěvkové organizace mají právo požádat oddělení veřejných zakázek o centrální

zadání veřejných zakázek také od této předpokládané hodnoty. U veřejných zakázek s nižší předpokládanou hodnotou pak oddělení veřejných zakázek poskytuje metodickou pomoc.

V loňském roce byl zaznamenán velký nárůst veřejných zakázek příspěvkových organizací, které jsou zadávány prostřednictvím centrálního zadávání, čímž dosahujeme i větší hospodárnosti při pořizování nejrůznějších komodit.

V letošním roce nás čeká několik důležitých úkolů, a to především:

- zavedení metody BIM u stavebních zakázek,
- zavedení DNS při zadávání pravidelných a opakujících se veřejných zakázek,
- chceme ve větší míře využívat při přípravě zadávacích řízení předběžné tržní konzultace,
- více využívat hodnocení nabídek podle kvality.

Plány kraje v roce 2020 a dále

V roce 2020 zamýšlíme vyhlásit veřejné zakázky v celkovém objemu cca 1 656 mil. Kč, z čehož veřejné zakázky o objemu cca 255 mil. Kč bude Karlovarský kraj zadávat jako centrální zadavatel.

1. Stavební práce – celková alokace bude cca 465 mil. Kč, kdy za nejvýznamnější akce považujeme:

- „Vědeckotechnický park a Informačně vzdělávací středisko Karlovarského kraje – stavební práce“ – 285 mil. Kč, předpokládaná doba realizace od 11/2020, otevřené řízení,
- „Energetická úspora Domova pro seniory ‚Spáleniště‘ v Chebu“ – 19 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 5/2020 až 12/2020, ZPŘ,
- „Rekonstrukce, vybudování a vybavení laboratoří a odborných učeben přírodovědných předmětů včetně jejich přizpůsobení pro hendikepované“ – 19 mil. Kč, předpokládaná doba realizace od 12/2020, ZPŘ,
- „Zhotovení hydroizolace budovy ZŠ Ostrov, Krušnohorská 304“ – 11 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 6/2020 až 10/2020, ZPŘ.

2. Služby – celková alokace bude cca 368 mil. Kč, kdy za nejvýznamnější akce považujeme:

- „Poskytování telekomunikačních služeb pro Karlovarský kraj, příspěvkové organizace zřizované Karlovarským krajem, územní samosprávné celky na území Karlovarského kraje a jejich vybrané příspěvkové organizace“ – 57 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 5/2020 až 4/2023, otevřené řízení,
- „DTM ČR (Vznik a rozvoj DTM krajů)“ – 150 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 4/2021 až 6/2023, otevřené řízení,
- „Střední uměleckoprůmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary – projektová dokumentace“ – 80 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 12/2020 až 11/2022, otevřené řízení,
- „Generel Karlovarské krajské nemocnice – zpracování projektové dokumentace“ – 35 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 9/2020 až 3/2022, otevřené řízení,
- „S.O.S. – Společné operační středisko integrovaného záchranného systému – projektová dokumentace“ – 10 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 9/2020 až 3/2022, otevřené řízení,
- „Realizace opatření k omezení výskytu invazních rostlin v Karlovarském kraji 2020“ – 6 mil. Kč, 5/2020 až 11/2020, otevřené řízení.

3. Dodávky – celková alokace bude cca 823 mil. Kč, kdy za nejvýznamnější akce považujeme:

- „Nákup CNG autobusů“ – 780 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 2021–2022, otevřené řízení,
- „Enterprise Agreement a Select (Microsoft licence)“ – 6 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 10/2020, otevřené řízení,
- „CYBERROOM“ – mobilní planetárium s výukou v oblasti bezpečného internetu“ – 3 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 10/2020, ZPŘ,
- „VZ v rámci projektu IKAP II: Dřevoobráběcí stroje“ – 3 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 12/2020 až 1/2021, ZPŘ. ■

Jihomoravský kraj

Osobní profil

Jmenuji se Jakub Váňa a s veřejnými zakázkami jsem se poprvé setkal v rámci své studijní praxe na oddělení veřejných zakázek na Krajském úřadu Jihomoravského kraje. A kromě toho, že veřejné zakázky oslovily mě, i já jsem dokázal zanechat na úřadě pozitivní dojem, takže jsem po ukončení studia na Právnické fakultě Masarykovy univerzity mohl nastoupit nastálo. Po několika letech od mého příchodu opustil oddělení jeho vedoucí, takže jsem měl možnost zúčastnit se s podporou svých kolegů a kolegyně výběrového řízení na tuto pozici a nyní se již pátým rokem snažím naplňovat svoji vizi oddělení jak interně, jako odborné základny pro zadávání veřejných zakázek, tak především externě, jako místa, kde se veřejné zakázky zadávají s respektem ke všem právním předpisům a zároveň odpovědně, efektivně a smysluplně.

Krajský profil

Ve struktuře úřadu má oddělení své místo v odboru investic, primárně se tedy věnujeme investičním veřejným zakázkám – projektovým a stavebním pracím a souvisejícím dodávkám a službám. Úzce však spolupracujeme i s kolegy z jiných odborů a podílíme se na přípravě a realizaci zadávacích řízení i v dalších oblastech. Vždy se snažíme, aby k veřejné zakázce existoval tým věcného, právního a finančního garanta, který má na starost odpovídající nastavení zadávacích podmínek, zajištění řádného průběhu zadávacího řízení i dohled nad realizací. V případě potřeby jsou týmy doplňovány o další kolegy a odborníky – interní přímo z úřadu či příspěvkových organizací, ale i externí, zejména u složitějších plnění či nových postupů (aktuálně např. využívání BIM) je zcela namístě doplnit chybějící odborné kapacity dodavatelsky.

Dále poskytujeme metodickou pomoc příspěvkovým organizacím Jihomoravského kraje, a to ve dvou základních rovinách. První z nich je kontrola zadávacích podmínek veřejných zakázek nad stanovený finanční limit před samotným zahájením zadávacích řízení, druhou poté možnost obrátit se na nás kdykoli s dotazy či problémy v kterékoli fázi zadávacího procesu. Tato činnost je podpořena i školeními zaměřenými na novinky v oblasti veřejného zadávání či práci s elektronickým nástrojem a zpracováváním a publikováním návodů a vzorů, které mohou organizace při své činnosti využít.

V rámci své činnosti se snažíme využívat veškeré možnosti, které nám legislativa nabízí. V letošním roce jsme již podruhé uspořádali setkání s dodavateli stavebních a projekčních prací za účelem představení plánu investičních akcí na nadcházející období. S dodavateli se snažíme zůstat v kontaktu i během přípravy zadávacích řízení prostřednictvím předběžných tržních konzultací ve všech jejich formách. Přemýšlíme

o nevhodnějších způsobech zadávání, iniciovali jsme využívání dynamických nákupních systémů, první na výpočetní techniku byl zaveden v roce 2015, dnes jich kraj stabilně využívá pět pro nákupy běžného zboží a vybavení. V loňském roce jsme propojili jednací řízení s uveřejněním a soutěž o návrh a zahájili poměrně unikátní zadávací řízení, ve kterém jsme jednali s dodavateli o předběžných nabídkách, nabídky tvořené architektonickými studiemi hodnotili prostřednictvím odborné nezávislé poroty a spolupracujících přezkušovatelů pouze dle kvalitativních kritérií (při předem stanovené pevné ceně), a pokud vše dobře dopadne, čeká nás realizace zakázky metodou Design & Build dle smluvních podmínek FIDIC s využitím BIM. A letos v březnu bylo zahájeno zadávací řízení na služby ostrahy ve zjednodušeném režimu, který nám dává potřebné možnosti pro nastavení vhodných hodnotících kritérií.

Jsmo aktivní v odpovědném přístupu k veřejnému zadávání, v letošním roce Rada

kraje schválila dokument nazvaný Strategický a odpovědný přístup Jihomoravského kraje k veřejným zakázkám, který stanovuje priority, cíle a úkoly kraje v této oblasti na dva roky. Dokument byl představen dodavatelům v rámci výše zmíněného setkání, každoročně bude vyhodnocován, a i hodnotící zprávy budou uveřejněny a prezentovány. Mezi krajské priority patří využívání obnovitelných zdrojů energie, šetrné nakládání s vodou, omezení spotřeby surovin, minimalizace dopadů veřejných zakázek na životní prostředí, podpora kulturních a uměleckých hodnot, sociální témata (podpora vzdělávání, praxe, rekvalifikace, podpora férových dodavatelských vztahů, podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce a další) a zaměření na náklady životního cyklu. V první fázi se zaměřujeme zejména na komunikaci o těchto prioritách a tématu odpovědného přístupu obecně směrem k vedení úřadu i kraje, k pracovníkům, kteří mají zadávání veřejných zakázek na starosti, ale i k dodavatelům, dalším zadavatelům a veřejnosti. Zároveň se snažíme vytvořit podmínky pro naplňování priorit – zajistit dostatek času a informací pro přípravu zadávacích řízení, vzdělávat klíčové pracovníky, metodic-

ky vést a spolupracovat s kolegy na úřadě i v příspěvkových organizacích a v neposlední řadě spolupracovat se zadavateli a organizacemi, kteří se na veřejné zakázky dívají obdobným způsobem.

Zaměřujeme se tedy na:

- Podrobnější plánování připravovaných veřejných zakázek
- Prezentaci záměrů, priorit a cílů dodavatelům formou Meet the Buyer
- Využívání předběžných tržních konzultací k získávání i předávání informací o konkrétních zakázkách
- Důslednou volbu vhodného způsobu zadávání – využívání dynamických nákupních systémů, méně obvyklých druhů zadávacích řízení
- Strategický a odpovědný přístup k veřejným zakázkám – proces zadávání je pouze nástroj k dosahování cílů a naplňování priorit
- Spolupráci s dalšími zadavateli

s obdobnými prioritami i náhledem na veřejné zakázky

- Efektivní spolupráci a metodickou pomoc v rámci úřadu i ve vztahu k příspěvkovým organizacím

V současné době vnímáme rezervy v oblasti měření dopadů odpovědného zadávání, stále je co zlepšovat v oblasti kvalitativních hodnotících kritérií, kde se snažíme hledat vhodné způsoby i v rámci komunikace s dodavateli, ale ukazuje se, že dodavatelé nejsou příliš obeznámeni s limity, které vyplývají ze zákona o zadávání veřejných zakázek, resp. v rámci těchto limitů sami nedokáží najít způsob, jakým by mohli prokázat svoji kvalitu. Samostatnou kapitolou jsou veřejné zakázky na dodávky a služby v IT oblasti včetně problematiky vendor lock-in, kde je velmi složité se zorientovat v požadavcích zákona a kontrolních orgánů a zároveň je sladit se situací na trhu tak, aby si zadavatel nezablokoval vlastní činnost do budoucna a zároveň se neodstříhl od potenciálních kvalitních dodavatelů, pro které mohou být některé požadavky zkrátka neakceptovatelné.

Plány kraje v roce 2020 a dále

1. Stavební práce – celková alokace bude 1 050 mil. Kč, z toho 730 mil. Kč přímo Jihomoravský kraj a 320 mil. Kč příspěvkové organizace, za nejvýznamnější akce považujeme:

- „Domov pro seniory Hustopeče“ – 200 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 9/2020–3/2022, otevřené řízení
- „Zhotovení stavby – Areál sportovních nadějí“ – 145 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 6/2020–12/2021, otevřené řízení
- „Obnova historické fasády a schodiště budovy na adrese Žerotínovo náměstí 1, Brno“ – 50 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 2021–2022, otevřené řízení

Ostatní stavební akce jsou pak v celkové výši 655 mil. Kč.

2. Služby – za nejvýznamnější akce považujeme:

- „Ostraha objektů Cejl 73 a Údolní 35a, Brno“ – 18,5 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 7/2020–6/2024, zjednodušený režim
- Projektová příprava urgentních příjmů v 6 krajských nemocnicích – celkem cca 15 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 2020–2022, zjednodušená podlimitní řízení (bude zadáváno samostatně pro každou nemocnici)
- Projektová příprava cyklostezek – celkem cca 7 mil. Kč, předpokládaná doba realizace 2020–2022, zjednodušená podlimitní řízení, VZMR (budou zadávány samostatně)

System protikorupčního managementu dle ISO 37001:2016

Korupce je fenomén provázející nás asi od nepaměti. Každopádně se shodneme, že je hrozbou jak pro firmu samotnou, tak pro národní hospodářství jako celek.

1 7 cílů udržitelného rozvoje (SDGs), na jejichž formulaci se podíleli všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů, se hned v několika z nich týkají i korupce. Zejména cíl 10 – snížit nerovnost uvnitř zemí i mezi nimi a cíl 16 – podporovat mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajistit všem přístup ke spravedlnosti a vytvořit efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních.

Evropská unie podniká také řadu kroků, které by měly pomoci znesnadnit korupčním praktikám podmínky. Národní legislativy na ně reagují ať už v oblasti veřejných zaká-

zek, tak např. v oblasti whistleblowingu, kde jsou povinny přijmout zákon do poloviny r. 2021. Také automobilový průmysl nezůstal pozadu a včlenil do IATF 16 949 požadavek na řízení korupční problematiky (článek 5.5.1).

Mezinárodní organizace pro standardizaci (ISO) reagovala taktéž a projektový tým složený z expertů z různých států z celého světa sestavil soubor požadavků s návodem k jejich implementaci, jenž byl v roce 2016 vydán pod označením ISO 37 001:2016 Anti-bribery management systems – Requirements with guidance for use. Tuto normu jsme do soustavy CZ převzali v originálu a je dostupná v anglickém jazyce v České agentuře pro

standardizaci (ČAS). Byla jí prorokována významnost řadící ji k normám ISO 9001 a ISO 14001. Cesta je však dlouhá a jsme teprve v první zatáčce. V Čechách se bavíme o několika firmách, které jsou průkopníky z vlastního přesvědčení nebo na základě požadavku mateřské firmy. Na Slovensku jsou v tomto ohledu dále. Do 20. května 2021 musí na základě zákona č. 106/2018 Z. z. doložit všechny stanice STK, EK a kontroly originality, že mají funkční protiúplatkářský systém dle ISO 37 001:2016. Veřejná správa jde na Slovensku příkladem a postupně naplňuje vizi, kterou si stanovila v Protikorupční politice pro období 2019–2023. V rámci projektu Efektivní veřejná správa implementují požadavky ISO 37001 vybraná ministerstva a úřady. V soukromém sektoru s nimi drží krok např. stavební firmy, které se ucházejí o státní zakázky, zatím na dobrovolné bázi. Také některé nemocnice tento krok zvažují.

Vývoj a účel ISO 37 001, zasazení standardu do Compliance management systému

V roce 2011 byla zveřejněna britská norma BS 10 500:2011 – Specification for an anti-bribery management system (ABMS). V červnu 2013 byl zahájen proces směřující k jejímu rozšíření do podoby mezinárodního standardu.

Na přípravě ISO 37000 se pod vedením Britského institutu pro normalizaci podíleli odborníci z 59 zúčastněných a pozorujících zemí a 8 významných organizací (včetně OECD a Transparency International), přičemž jako základní dokument použili právě výše uvedený dokument BS 10 500.

Cílem bylo vytvořit normu, která bude aplikovatelná organizacemi bez ohledu na jejich velikost a sektor, v němž působí. Norma se omezuje na úplatkářství, což je jen jedna z forem korupce, ale je aplikovatelná i na další formy a uživatel může do systému zahrnout i je.

ISO 37 001 obsahuje požadavky a návod pro ustanovení, implementaci, udržování, prověřování a zlepšování systému protikorupčního managementu (dále jen ABMS). Účelem souboru opatření a doporučení uvedených v normě je působit preventivně, zamezit nebo odhalit a vypořádat se s úplatkářstvím v organizaci, ať již se jedná o úplatky nabízené organizací, nebo samotnou organizací.

Standard má formu dle Annexu SL (High Level Structure, HLS) a je tedy snadno integrovatelný k již etablovanému systému např. dle ISO 9001 nebo ISO 14 001. Jedná se o požadavkovou normu, a je tudíž možné a žádoucí nechat si svůj již funkční systém ABMS certifikovat důvěryhodnou certifikační společností. Nezávislé posouzení funkčnosti systému v podobě certifikátu je důkazem, že řídíte rizika úplatkářského chování vůči i ze strany organizace a že tuto problematiku neberete na lehkou váhu. Hlasy, které často slyším ve smyslu toho, že jde jen o nějaké alibi pro organizaci, aby mohla dál v klidu podplácet, jsou liché a vycházejí z neznalosti požadavků tohoto mezinárodního standardu.

ISO 37 001 je konzistentní s dalšími standardy a compliance požadavky. Zejména hovořím-li o ISO 19 600 Compliance management systems. Řada opatření je uvedena v obou zmí-

Dalším krokem k minimalizaci rizika úplatkářství v rámci našeho příkladu z oddělení nákupu slouží i due diligence, a to nejenom u obchodních partnerů, ale i u zaměstnanců.

ňovaných normách. Hlavní rozdíl je v tom, že ISO 19 600 je „nepožadavková“ norma a naopak ISO 37 001 je normou požadavkovou. Stanovuje tedy konkrétní požadavky na organizaci směrem k predikci rizikových situací v oblasti úplatkářství s tím, aby jim organizace dokázala aplikací vhodných a přiměřených postupů efektivně předcházet, popř. jim čelit a efektivně je řešit. V neposlední řadě je nutné zmínit to, že pouze na základě požadavků lze organizaci certifikovat ze strany nestranné autority akreditované u Českého institutu pro akreditaci (ČIA). V současné době není v České republice žádná certifikační společnost akreditovaná k certifikaci dle této normy. Nicméně lze využít služeb certifikačních společností nadnárodního charakteru, které mohou využít sdílené akreditace nebo poslat své auditory ze zahraničí. Vraťme se nyní k tomu, že ISO 37 001 je požadavkovým typem normy. Organizace je v tomto případě schopná doložit auditorovi, že a jakým způsobem dané požadavky naplňuje. Standard ISO 19 600 bude rozšířen a přepracován do „požadavkové“ podoby. Aktuálně se již pracuje na návrhu ISO 37 301 Compliance management systems – requirements with guidance for use, který z něj do značné míry vychází.

Požadavky normy ISO 37 001

Organizace, která chce mít funkční a efektivní systém pro řízení protiúplatkářské politiky dle této normy a chce získat certifikát, který toto doloží obchodním partnerům, mateřské společnosti, ale i svým zaměstnancům, musí:

- Stanovit a zajistit sdílení organizační politiky ABMS jak směrem k zaměstnancům organizace, tak i k obchodním partnerům.
- Deklarovat závaznost ze strany TOP managementu. Podpora vedení je nezbytnou a životně důležitou součástí každého systému řízení proti úplatkářství. Aktivní podpora je výslovným požadavkem normy.

nou a životně důležitou součástí každého systému řízení proti úplatkářství. Aktivní podpora je výslovným požadavkem normy.

- Jmenovat osobu zodpovědnou za ABMS v organizaci. Norma výslovně stanoví, že osoba (osoby) odpovědná za ABMS musí mít přímý a rychlý přístup k řídicímu orgánu a nejvyššímu vedení za účelem sdělování relevantních informací. Neměly by se podávat zprávy jinému manažerovi v řetězci, který pak předává zprávy dále.
- Zajistit školení nově příchozích i přeškolení stávajících zaměstnanců na ABMS.
- Důraz je kladen na identifikaci rizik, jejich hodnocení a prioritizaci. Posuzování rizik musí být dokumentováno, přezkoumáváno na pravidelné bázi, nebo v případě zásadních změn ve struktuře nebo aktivitách organizace.
- Due diligence projektů a obchodních partnerů. Provádění kontrol určitých transakcí, projektů, činností, obchodních partnerů nebo zaměstnanců organizace je klíčovou součástí standardu, protože informuje o rozhodnutí o odložení, ukončení nebo revizi těchto transakcí, projektů nebo vztahů s obchodními partnery nebo zaměstnanci. Jak se očekávalo a v souladu se všemi jeho požadavky, norma nepřijala přístup „univerzální pro všechny“ a due diligence musí být adekvátní míře rizika.
- Implementovat protiúplatkářská opatření v rámci organizace a také u svých obchodních partnerů, opět na základě míry identifikovaného rizika.
- Realizovat adekvátní finanční i nefinanční kontroly k prezenci definovaných rizik.
- Monitorovat, reportovat, vyšetřovat a auditovat ABMS.
- Realizovat nápravná opatření a průběžně ABMS zdokonalovat.

Stejně jako u všech ostatních systémů managementu i zde existují nezbytné předpoklady, bez kterých se projekt implementace ABMS ve vaší organizaci neobejde. Musí se jednat o strategické rozhodnutí vedení organizace s jeho plnou a aktivní podporou. Je nezbytné přidělit role, pravomoci a odpovědnosti a další potřebné zdroje na zřízení, implementaci, údržbu a neustálé zlepšování svého systému. Stanovit plán implementace ABMS a jemu přiměřený budget. Zajistit spolupráci napříč organizační strukturou a potřebná školení a další vzdělávání týkající se ABMS. Vypracovat relevantní dokumentované postupy a zajistit efektivní audit k prověření ABMS.

Řízení rizik je základem stejně jako u ISO 9001

Stejně jako systém řízení kvality dle ISO 9001:2015, tak i protikorupční systém managementu stojí na analýze rizik. Je potřeba vydefinovat rozsah systému, tzn. jakou část organizace do systému zahrnu. Již v této části je nutné přihlídnout k rizikům – položit si otázku: je v rámci tohoto konkrétního procesu a jeho vlastníka riziko, že by mohlo dojít k úplatku? V dalším kroku musím zvážit tzv. kontext organizace – prostředí, ve kterém organizace působí, její zasazení, obchodní partnery... Podívat se na organizační strukturu a vydefinovat si hranice systému i zde. Opět s tou samou otázkou – je možné, aby zde a zde docházelo k úplatku?

Následně je možné vydefinovat ona rizika, prioritizovat podle zvolené metodiky a připravit scénáře pro reakci. V neposlední řadě seznámit zaměstnance a obchodní partnery se zvolenými opatřeními a postupy a být schopen toto vše doložit, ať již certifikačnímu orgánu, nebo vyšetřujícímu orgánu, pokud i přes tato opatření a postupy k úplatku dojde.

Uvedme si příklad:

V nákupním procesu bylo identifikováno riziko uplácení manažera nákupu ze strany dodavatele. Riziko bylo vyhodnoceno jako vysoké, protože k této skutečnosti dochází na základě prohlášení manažera nákupu několikrát do roka. Forma úplatku může mít různou podobu, od finančního obnosu po materiální, kdy může být manažer např. obdarován značkovými věcmi spolu s nabídkou dovolené v zahraničí apod. Jedná se o zřejmé uplácení, které je třeba řešit. Dle normy ISO 37001

je nutné zpracovat povinný postup pro dary, pohoštění a jiné benefity, kde organizace může stanovit částku, do jejíž hodnoty je možné dar bez obav přijmout. Nad její hodnotu je třeba souhlas nadřízeného pracovníka apod. Dále je povinným postupem zabezpečena ochrana takového zaměstnance, pokud případ nahlásí. Aby neměl strach z postihu nebo jiných nepříjemností. Dále je na základě požadavku normy nutné ošetřit tuto oblast i s dodavatelem. Každý dodavatel musí být seznámen s tím, že úplatkářství v organizaci není tolerováno žádným způsobem. Zároveň je nutné zabezpečit u dodavatelů, kde je vyšší než nízká míra rizika úplatkářství, aby oni sami realizovali kroky směrem ke kontrole v rámci jejich organizace, ať již svépomocí, nebo externě. Dalším krokem k minimalizaci rizika úplatkářství v rámci našeho příkladu z oddělení nákupu slouží i due diligence, a to nejenom u obchodních partnerů, ale i u zaměstnanců. Nástrojů je celá řada, jistě můžeme zmínit i více autorizačních schvalování plateb, due diligence u projektů, pravidla pro jednání s dodavateli, zjišťování podnikatelských aktivit zaměstnanců ve vztahu ke střetu zájmů apod.

Tento příklad z korporátního prostředí je relevantní i pro oblast veřejné správy, kdy je žádoucí stanovit limit pro hodnotu jakéhokoliv daru/pozornosti v podobě běžné obchodní pozornosti – typicky předvánoční dary, dary k narozeninám apod. Tímto opatřením v rovině normy/pravidla chování je komfortní zóna pracovníka organizace jasně vymezena, co přijmout může a co nesmí. Je to však jeden z momentů, které je vhodné v organizacích systémově podchytit, a ostatní nástroje představované normy směřují k prevenci rizikových momentů a navazujících nápravných postupů/opatření.

Přínosy ABMS pro organizaci

Jmenujme závěrem zásadní přínosy zavedení systému protikorupčního managementu v organizaci, jakými jsou např. zajištění souladu s právními předpisy. Dále snížení rizika výskytu úplatkářství, finančních ztrát souvisejících s úplatkářstvím či doby potřebné k vyšetření události, a to díky nastavení pravidel a procesů tak, že každý ví, kdy může k úplatkům docházet, jak se má při setkání s korupcí chovat a jak posléze jednat. Pocho-

pitelně i zvýšení důvěryhodnosti a kreditu společnosti, která je schopna doložit certifikátem od nezávislé autority funkční ABMS, je přínosem. Získání zakázky v případě, že je systém podmínkou nebo deklarovanou výhodou ze strany zadavatele, je v takovém případě dokonce nezbytností. V neposlední řadě bych ve výčtu ráda uvedla i možnost vyvinění se z trestní odpovědnosti právnické osoby v případě, že došlo k úplatkářství ze strany jejího zaměstnance a prokázalo-li společnost, že udělala maximum pro to, aby takovému jednání zabránila. To může doložit dle aktualizované metodiky Nejvyššího státního zastupitelství ČR (NSZ) týkající se aplikace zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, např. i tím, že má zavedeny postupy a opatření dle ISO 37 001. Posuzovatel pak vezme tuto skutečnost v potaz, což je uvedeno přímo odkazem na tuto normu v uvedené metodice. Právnická osoba (PO) tak může eliminovat dopady takového jednání ze strany svého zaměstnance na společnost, popř. může dojít k úplnému vyvinění PO z trestní odpovědnosti. K tomu je zapotřebí samozřejmě doložit funkčnost systému.

Shrnutí

Smyslem je stanovit, kdy a jak může dojít k úplatkářství a jakým způsobem v takovém případě reagovat, a o tomto informovat jak zaměstnance, tak i obchodní partnery. Za tímto účelem mít vypracovány a zdokumentovány postupy a vést o relevantních událostech záznamy.

Rozhodnete-li se pro realizaci ABMS ve vaší organizaci, budete v současné době průkopníky a můžete získat náskok před konkurencí. Nedá se vyloučit, že v dohledné době pronikne požadavek na implementaci ABMS do oblastí veřejných zakázek a stane se běžnou součástí požadavků na účastníky výběrových řízení.

Za účelem osvěty a diskuse vznikla na LinkedIn dvoujazyčná (CZ/EN) odborná skupina *TOP management supporting anti-bribery environment in business* určená TOP managementu společností, které mají k problematice co říci. V případě zájmu o členství jste vítáni a můžete se do skupiny přihlásit. ■

Ing. Veronika Soukupová
v.soukupova@s-cope.cz, www.s-cope.cz

Nejúspěšnější kancelář v České republice v soutěži Právnická firma roku celkově (2008–2019)
Jediná kancelář již čtyřikrát oceněná v kategorii Veřejné zakázky (2009, 2011, 2016, 2019)

Předběžné tržní konzultace (PTK)

- zajišťujeme kompletní přípravu a průběh konzultací podle potřeb zadavatele
- doporučíme nejvhodnější podobu co do formy, obsahu, rozsahu a okruhu účastníků
- máme četné a unikátní zkušenosti s prováděním konzultací ve **všech variantách**
 - individuální i společné
 - osobní i distanční
 - písemné i formou videokonference
 - vedené i v němčině, angličtině nebo dvojjazyčně
- staráme se o co největší „**vytěžení**“ konzultace a získání konstruktivní zpětné vazby
- dbáme na maximální transparentnost a zachování **principů ZZVZ**
- zajišťujeme podporu odborníků v dalších oblastech podle potřeby

Soutěž o návrh

- radíme s výběrem vhodné formy soutěže o návrh a posuzujeme alternativy vč. Design&Build
- připravujeme **soutěžní podmínky**
- zajišťujeme konzultace s **ČKA** a získání doložky regulérnosti
- zajišťujeme kompletní průběh soutěže o návrh
- doporučíme **odborníky** na pozici sekretáře soutěže a přezkušovatele soutěžních návrhů
- v navazujícím **JŘBU** vyjednáme smlouvu s vybraným dodavatelem
- navrhujeme řešení podle situace včetně využití **opcí** a výhrad změn

Komplexní a specifické postupy v zadávání

- radíme zadavatelům při nastavení a provedení složitých či inovativních prvků v zadávání veřejných zakázek
- rozvíjíme osvědčené formy **hodnocení kvality** a využíváme **Best Value** koncept
- věnujeme se možnostem „**green & social**“ odpovědného zadávání
- využíváme efektivně zadávání na **výkon a funkci**, zejm. Design&Build a **EPC**
- zavádíme **DNS a systémy kvalifikace**, s využitím prvků hodnocení a správy vztahů s dodavateli
- v **jednacích řízeních** (JŘSU, JŘBU, soutěžní dialog, koncesní dialog, inovační partnerství) využíváme plně jejich potenciál
- nastavujeme výhodné a praktické struktury **rámcových dohod**

Přezkum tendrů a dotací

- zastupujeme zadavatele i účastníky zadávacích řízení ve správních řízeních před **ÚOHS**, zejména
 - o přezkoumání úkonů zadavatele
 - o návrhu na uložení zakazu plnění smlouvy
- díky našim zkušenostem známe detailně procesy a možnosti z pohledu všech účastníků
- zastupujeme příjemce **dotací** v řízeních o porušení rozpočtové kázně
- zastupujeme v navazujících řízeních před **správními soudy**
- provádíme právní **audity** (prověrky) jednotlivých postupů, zadávacích řízení i celé agendy

Právnická firma roku
v kategorii Veřejné zakázky
(2009, 2011, 2016, 2019)

Právnická firma roku
za nejlepší klientské služby
v České republice
(2015, 2016, 2019)

Naše kancelář

220 právníků
a daňových poradců
6 kanceláří

Náš tým pro veřejný sektor

25 členů právního týmu
13 seniorních expertů

Hodnocení nabídek & svět JŘBU

Uvádíme tematickou **KONFERENCI** zaměřenou na problematiku institutů zákona o zadávání veřejných zakázek, která tu ještě nebyla! **Dva názorové tábory, dva pohledy, diskuze, konfrontace a hlasování.**

1. blok bude zaměřen na **hodnotící kritéria**. Nic nového, myslíte? Ale ano!

Role účastníků diskuzního panelu se vymění!

Budou představeny a diskutovány dvě případové studie, kde **navrhovatelé celého hodnotícího procesu budou zástupci kontrolního a metodického orgánu – David Raus (KS Brno) a Pavel Herman (MMR)**. Společně se pokusí navrhnout k předmětu veřejné zakázky:

- co hodnotit,
- jak hodnotit,
- reálně vyhodnotit nabídky
- **a ještě to zkusí obhájit.**

Před kým své návrhy budou obhajovat? Před dohledem reprezentovaným pány **Martinem Hadašem (MU)** a **Jaroslavem Lexou (ÚVO SK)**.

2. blok bude věnován rozboru situací, ve kterých se aplikuje **jednací řízení bez uveřejnění**, k němuž se v posledních letech významně vyvíjí rozhodovací praxe (oblast vendor-lock in, krajně naléhavý stav atd.).

Cílem konference bude detailní diskuze dvou táborů – 1. tábor navrhovatelů zadání konkrétních veřejných zakázek z řad kontrolních a metodických orgánů reprezentovaných jejich zástupci, kteří budou muset obstát před názory 2. tábora – dozorem, který tentokrát bude složen ze zadavatelů. Situace nebude jednoduchá ani pro jeden tábor. Doplnující otázky bude na obě strany ještě pokládat pan Vilém Podešva (ROWAN LEGAL).

Výsledek, zda navrhovatelé obstáli před kontrolou, budou určovat účastníci konference hlasováním.

A hlavně – budeme diskutovat se všemi, kteří se budou chtít zapojit.

29. 9. 2020

KDY? 29. 9. 2020, 9:00 – 15:30 hod (registrace účastníků od 8:15 hod)

KDE? Kongresové centrum České národní banky (Senovážné náměstí 30, Praha 1)

Cena: 3 500 Kč bez DPH/osoba, pro předplatitele časopisu Veřejné zakázky platí 10% sleva.

Cena zahrnuje podklady k prezentacím, dva coffee breaky a oběd.

Registrace účastníků: info@zakazky.eu